

SCM

การเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านตัวอย่าง
เศรษฐกิจพอเพียงกับหมู่บ้านทั่วไปในจังหวัดตาก

นายธีรศิลป์ กันธา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2551

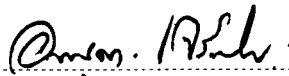
**A Comparative Study of Economic Change between Villages Following
Sufficiency Economy Model and General Villages in Tak Province**

Mr. Teerasin Kanta

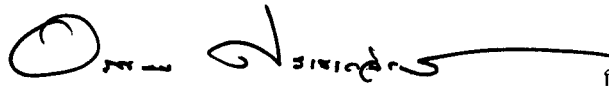
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Economics
School of Economics
Sukhothai Thammathirat Open University
2008

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ของหมู่บ้านตัวอย่าง
เศรษฐกิจพอเพียงกับหมู่บ้านทั่วไปในจังหวัดตาก
ชื่อและนามสกุล นายธีรศิลป์ กันธา
แขนงวิชา เศรษฐศาสตร์
สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.พอพันธ์ อุทยานนท์
2. รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ศรีเสาวลักษณ์

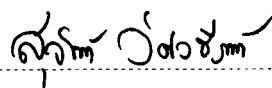
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.อรสุดา เจริญรัต)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พอพันธ์ อุทยานนท์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ศรีเสาวลักษณ์)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
เศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิศวธีรานนท์)

วันที่ 10 เดือน กันยายน พ.ศ. 2552

ชื่อวิทยานิพนธ์ การเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงกับหมู่บ้านทั่วไปในจังหวัดตาก

ผู้วิจัย นายธีรศิลป์ กันธา ปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.พพนธ์ อุทยานนท์ (2) รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ศรีเสาวลักษณ์
ปีการศึกษา 2551

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นของเกษตรกรในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงกับหมู่บ้านทั่วไป (2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนของเกษตรกรในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงกับหมู่บ้านทั่วไป

แนวคิดที่ใช้ในการศึกษาคือ การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาที่ใช้คือแบบเจาะจงซึ่งคัดเลือกจากเกษตรกรจำนวนหมู่บ้านละ 20 ครัวเรือน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่า (1) หมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ภายหลังจากที่ได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเกษตรแล้ว เกษตรกรทั้งหมดจะมีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น เนื่องมาจากว่ามีต้นทุนทางการเกษตรและมีภาระหนี้สินที่ลดลง คิดเป็นร้อยละ 85 และร้อยละ 75 ของครัวเรือนทั้งหมดตามลำดับ ส่งผลให้เกิดการออมของครัวเรือนเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 90 ของครัวเรือนทั้งหมด ในขณะที่หมู่บ้านทั่วไปเกษตรกรจะมีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน แต่เพิ่มขึ้นน้อยกว่าหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องมาจากว่ามีต้นทุนทางการเกษตรและภาระหนี้สินคิดเป็นร้อยละ 95 ร้อยละ 90 ของครัวเรือนทั้งหมดตามลำดับ (2) ในการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนรูปแบบต่างๆ แสดงว่า หมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 17,977.25 , 19,060.90 , 20,226.58 บาท อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน(BCR) เท่ากับ 1.70, 1.71, 1.72 ตามลำดับตามลำดับ ส่วนหมู่บ้านทั่วไป มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 11,476.59, 12,166.91 และ 12,909.50 บาท ส่วนอัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนเท่ากับ 1.51, 1.52, 1.53 ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินในสถานการณ์ที่สมมติขึ้นทั้ง 3 สถานการณ์พบว่า หมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 16,975.14, 18,026.64, 19,157.74 บาทและอัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนเท่ากับ 1.60, 1.61, 1.62 ตามลำดับ ส่วนหมู่บ้านทั่วไปมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 10,815.80, 11,356.45, 12,069.71 บาท และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนเท่ากับ 1.44, 1.44, 1.45 ตามลำดับ

คำสำคัญ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงกับหมู่บ้านทั่วไป ต้นทุน
มูลค่าปัจจุบัน อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน

Thesis title: A Comparative Study of Economic Change between Villages Following Sufficiency Economy Model and General Villages in Tak Province

Researcher: Teerasin kanta ; **Degree:** Master of Economics ; **Thesis advisors:** (1) Dr.Porphant Ouyyanont, Associate Professor; (2) Dr.Orapan Srisawalak, Associate Professor; **Academic year:** 2008

Abstract

The objectives of this research were two-fold : (1) to study changes in farmers' economic status in the sufficiency economy village model compared with general villages; and (2) to compare cost -benefit of farmers in those two villages.

The sample benefit-cost concept was employed for the research method. Using the specific sampling method, 20 households in each village were studied. The statistics used in the data analysis were frequency, percentage and arithmetic mean.

The study revealed that (1) after the farmers in the sufficiency economy model villages had changed their agricultural pattern, their net incomes were increased by 85% and 75% of the total households. This was attributed to a decrease in agricultural cost and debt respectively, and it also resulted in an increase of savings by 90 % of the total households. Farmers in general villages also had increased income but it was lesser income than the farmers in the sufficiency economy villages. This was because the agricultural cost and debt together with the household expenditure had increased by 95%, 90% of the total households found respectively. (2) In analyzing the benefit and cost, results showed that the Net Present Value (NPV) in the sufficiency economy model villages were at 17,977.25, 19,060.90, and 20,226.58 baht respectively. The Benefit – Cost Ratio (BCR) were at 1.70, 1.71, and 1.72 respectively. For the NPV in the general villages were 11,476.59, 12,166.91, and 12,909.50 baht, and BCR were at 1.51, 1.52, and 1.53 respectively. The NPV of financial analysis under the assumptive scenarios, the sufficiency economy model villages were at 16,975.14, 18,026.64, and 19,157.74 baht, and BCR were at 1.60, 1.61, and 1.62 respectively. The NPV in the general villages were at 10,815.80, 11,356.45, and 12,069.71 baht and the BCR were at 1.44, 1.44, and 1.45 respectively.

Keyword: Economic Changes in Sufficiency Economy Model Villages and General Villages, Net present Value, Benefit-Cost Ratio

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.พอพันธ์ อุยยานนท์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้มีพระคุณมากที่สุดในชีวิตของผู้วิจัย คือคุณพ่อบุญธรรม กันธา ซึ่งเสียชีวิตแล้ว และคุณแม่อัมพร กันธา ตลอดจนเครือญาติในตระกูลกันธา และตระกูลธนารักษ์ทุกท่าน ที่เป็นผู้อยู่เบื้องหลังของการสำเร็จการศึกษาในครั้งนี้ อีกทั้งผู้ที่ให้กำลังใจมาโดยตลอดคือ ภรรยานางสาวพิมวดี ศิริวัฒน์ และบุตรสาวเด็กหญิงจิภาทิพย์ กันธา

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ใหญ่พรหมมินทร์ จันทล้ำ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 9 บ้านไทยสามัคคี และคุณสุพรรณ ปันสีคำ อดีตผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 9 บ้านไทยสามัคคี ที่ได้อนุเคราะห์ในเรื่องข้อมูลของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง และขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ที่ได้เสียสละเวลา และให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

สุดท้ายนี้ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตลอดจนเพื่อนนักศึกษารหัส 48 และ 49 ศูนย์ลำปางทุกท่าน อีกทั้งผู้บริหาร เพื่อนร่วมงาน ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด ทุกท่าน ไปจนถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ได้ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดมา จนทำให้การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ธีรศิลป์ กันธา

มีนาคม 2552

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	10
สมมติฐานการวิจัย	11
ขอบเขตของการวิจัย	11
นิยามศัพท์เฉพาะ	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	12
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	13
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	29
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	29
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	29
การเก็บรวบรวมข้อมูล	29
การวิเคราะห์ข้อมูล	30
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	34
ตอนที่ 2 การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของครัวเรือนในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจ พอเพียงกับหมู่บ้านทั่วไป	40
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์	46
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	118

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	124
สรุปการวิจัย	124
ข้อเสนอแนะ	128
บรรณานุกรม	129
ภาคผนวก	134
ก รายชื่อผู้ตอบแบบสอบถาม	135
ข แบบสอบถาม	138
ประวัติผู้วิจัย	149

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1	รายได้ ค่าใช้จ่าย และหนี้สินต่อครัวเรือน (ปี 2545 2547 และ 2549) 4
ตารางที่ 1.2	การประมาณมูลค่าผลิตผลเกษตรกรรมป่าไม้และประมงที่สำคัญตามราคา เกษตรกรขาย ได้ พ.ศ. 2536 – 2540 6
ตารางที่ 1.3	ต้นทุนการผลิตและปัจจัยการผลิตพืชเศรษฐกิจปีเพาะปลูก 2538/2539 – 2540/2541 7
ตารางที่ 1.4	รายชื้อหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของจังหวัดตาก ประจำปี 2549 - 2550 10
ตารางที่ 4.1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกตามเพศ ระดับการศึกษา ลักษณะพื้นที่ของที่ดินทำกิน และการรวมกลุ่ม 35
ตารางที่ 4.2	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกตามอายุ การถือครองที่ดินทำกิน 36
ตารางที่ 4.3	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกตามลักษณะรูปแบบการทำ เกษตรแบบยั่งยืน และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ของผู้ตอบแบบสอบถาม ในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง 37
ตารางที่ 4.4	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในส่วนของหมู่บ้านทั่วไป แยกตามจำนวนครั้งและชนิดของพืชในการปลูกพืชในรอบ 1 ปีการผลิต และการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตร 38
ตารางที่ 4.5	เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของครัวเรือน ในหมู่บ้านตัวอย่าง เศรษฐกิจพอเพียง กับหมู่บ้านทั่วไป 40
ตารางที่ 4.6	ข้อมูลต้นทุนทางการเงินของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กรณีเพิ่มขึ้น 0% ต่อปี 47
ตารางที่ 4.7	ข้อมูลผลตอบแทนทางการเงินของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กรณีเพิ่มขึ้น 0% ต่อปี 49
ตารางที่ 4.8	ข้อมูลต้นทุนทางการเงินของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กรณีเพิ่มขึ้น 1% ต่อปี 52
ตารางที่ 4.9	ข้อมูลผลตอบแทนทางการเงินของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กรณีเพิ่มขึ้น 1% ต่อปี 54
ตารางที่ 4.10	ข้อมูลต้นทุนทางการเงินของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กรณีเพิ่มขึ้น 2% ต่อปี 57

สารบัญตาราง(ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.11 ข้อมูลผลตอบแทนทางการเงินของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กรณีเพิ่มขึ้น 2% ต่อปี	59
ตารางที่ 4.12 ข้อมูลต้นทุนทางการเงินของหมู่บ้านทั่วไป กรณีเพิ่มขึ้น 0% ต่อปี	62
ตารางที่ 4.13 ข้อมูลผลตอบแทนทางการเงินของหมู่บ้านทั่วไป กรณีเพิ่มขึ้น 0% ต่อปี	64
ตารางที่ 4.14 ข้อมูลต้นทุนทางการเงินของหมู่บ้านทั่วไป กรณีเพิ่มขึ้น 1% ต่อปี	67
ตารางที่ 4.15 ข้อมูลผลตอบแทนทางการเงินของหมู่บ้านทั่วไป กรณีเพิ่มขึ้น 1% ต่อปี	69
ตารางที่ 4.16 ข้อมูลต้นทุนทางการเงินของหมู่บ้านทั่วไป กรณีเพิ่มขึ้น 2% ต่อปี	72
ตารางที่ 4.17 ข้อมูลผลตอบแทนทางการเงินของหมู่บ้านทั่วไป กรณีเพิ่มขึ้น 2% ต่อปี	74
ตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์ทางการเงินของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กับหมู่บ้านทั่วไป	77
ตารางที่ 4.19 ตัวประกอบแปลงค่า (CF) ที่ใช้ในการศึกษา	82
ตารางที่ 4.20 ข้อมูลต้นทุนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กรณีเพิ่มขึ้น 0% ต่อปี	83
ตารางที่ 4.21 ข้อมูลผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กรณีเพิ่มขึ้น 0% ต่อปี	85
ตารางที่ 4.22 ข้อมูลต้นทุนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กรณีเพิ่มขึ้น 1% ต่อปี	88
ตารางที่ 4.23 ข้อมูลผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กรณีเพิ่มขึ้น 1% ต่อปี	90
ตารางที่ 4.24 ข้อมูลต้นทุนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กรณีเพิ่มขึ้น 2% ต่อปี	93
ตารางที่ 4.25 ข้อมูลผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กรณีเพิ่มขึ้น 2% ต่อปี	95
ตารางที่ 4.26 ข้อมูลต้นทุนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านทั่วไป กรณีเพิ่มขึ้น 0% ต่อปี	98
ตารางที่ 4.27 ข้อมูลผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านทั่วไป กรณีเพิ่มขึ้น 0% ต่อปี ..	100
ตารางที่ 4.28 ข้อมูลต้นทุนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านทั่วไป กรณีเพิ่มขึ้น 1% ต่อปี	103
ตารางที่ 4.29 ข้อมูลผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านทั่วไป กรณีเพิ่มขึ้น 1% ต่อปี ..	105

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.30 ข้อมูลต้นทุนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านทั่วไป กรณีเพิ่มขึ้น 2% ต่อปี	108
ตารางที่ 4.31 ข้อมูลผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านทั่วไป กรณีเพิ่มขึ้น 2% ต่อปี	110
ตารางที่ 4.32 ผลการวิเคราะห์ทางด้านเศรษฐกิจของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กับหมู่บ้านทั่วไป	113
ตารางที่ 4.33 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของครัวเรือน ในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กับหมู่บ้านทั่วไป.....	118
ตารางที่ 4.34 สรุปผลเปรียบเทียบการวิเคราะห์ทางการเงิน ของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจ พอเพียงและหมู่บ้านทั่วไป.....	120
ตารางที่ 4.35 สรุปผลเปรียบเทียบการวิเคราะห์ทางด้านเศรษฐกิจ ของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจ พอเพียงและหมู่บ้านทั่วไป.....	122

สารบัญภาพ

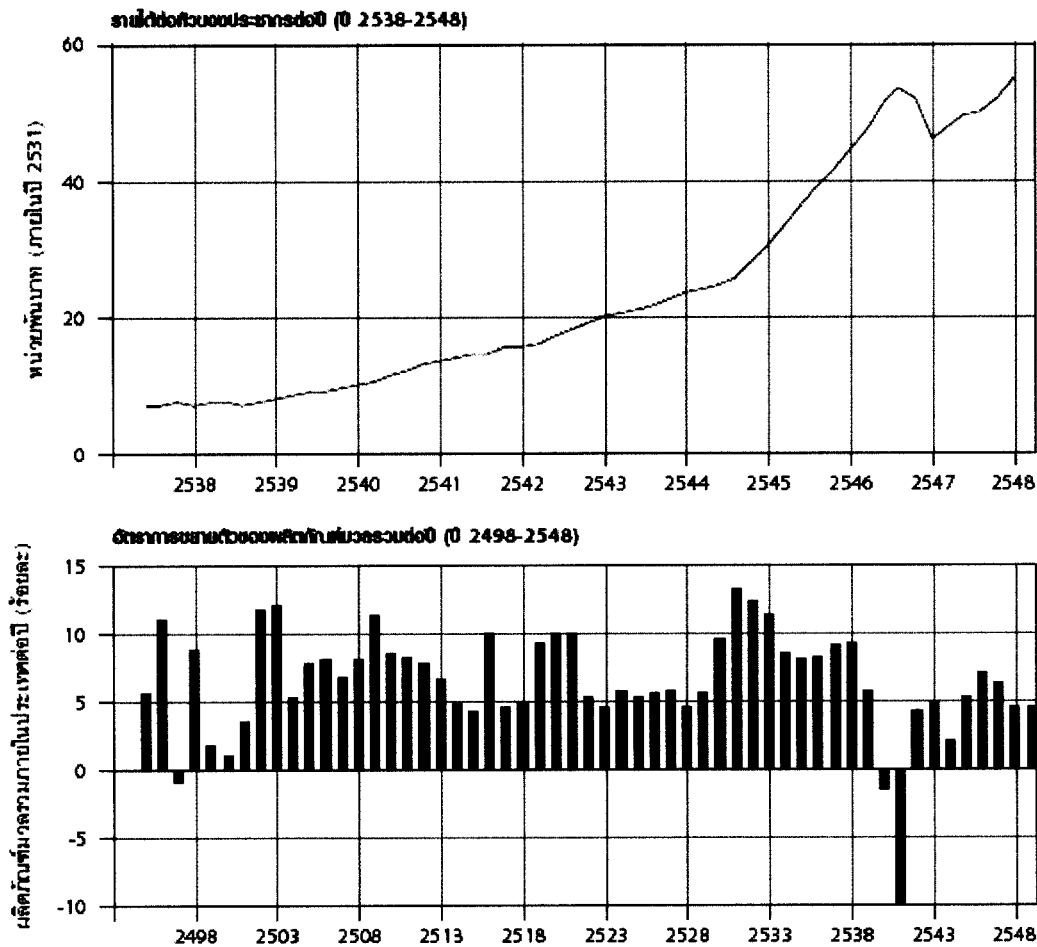
	หน้า
ภาพที่ 1.1 รายได้ต่อหัวของประชากรต่อปี(ปี2538 – 2548) และอัตราการขยายตัวของ ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อปี (ปี 2549 – 2548).....	2
ภาพที่ 1.2 สรุปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	8
ภาพที่ 2.1 สรุปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	16
ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	28

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศไทยในอดีตกว่า 4 ทศวรรษที่ผ่านมา มุ่งให้ความสำคัญกับแนวคิดระบบเศรษฐกิจเสรีนิยม หรือเศรษฐกิจทุนนิยม ที่มุ่งสร้างความมั่งคั่งและรายได้มาสู่ประเทศเป็นหลัก และใช้การเติบโตของรายได้ต่อหัวเป็นเครื่องมือวัดผลสำเร็จของการพัฒนา โดยคาดหวังว่าการเพิ่มปริมาณสินค้าและบริการ การเพิ่มการจ้างงาน รวมทั้งประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ จะกระจายไปสู่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ และทำให้ปัญหาความยากจนหมดสิ้นไปได้ในที่สุดแนวคิดและวิธีวัดดังกล่าว ทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งวัดด้วยผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) ได้รับการเอาใจใส่มากกว่า ความสมดุล เสถียรภาพและความยั่งยืน แม้ว่าผลการพัฒนาที่ผ่านมาจะได้สร้างความเจริญเติบโตให้กับระบบเศรษฐกิจโดยรวมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนไทยให้ดีขึ้น (สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2550 : 1)

ภาพที่ 1.1 รายได้ต่อหัวของประชากรต่อปี(ปี2538 – 2548) และอัตราการขยายตัวของ
ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อปี (ปี 2549 – 2548)

ที่มา : โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย (2550) “รายงานการพัฒนาคมนของ
ประเทศไทย ปี 2550 เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาคน” หน้า 22

แม้ว่ารัฐบาลจะพุ่งเป้าไปที่การเจริญเติบโตเศรษฐกิจของประเทศ แต่ดูเหมือนคุณภาพ
ชีวิตของประชาชนยิ่งลดลง ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ และความไม่เท่าเทียมกันของ
รายได้ ระหว่างกลุ่มต่างๆ ของสังคมที่ยังอยู่ในระดับสูง ประชากรที่มีรายได้มากที่สุดร้อยละ 20
มีส่วนแบ่งรายได้ร้อยละ 55.2 ของรายได้ทั้งหมด ในขณะที่ประชากรที่มีรายได้น้อยที่สุดร้อยละ
20 มีส่วนแบ่งรายได้เพียงร้อยละ 4.3 (โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย
2550 : 9)

สำหรับในภาคครัวเรือนนั้นสำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้จัดทำการศึกษาภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนพบว่า ในปี พ.ศ. 2549 ครัวเรือนทั่วประเทศมีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 17,122 บาท โดยเพิ่มจากปี 2547 ร้อยละ 7.0 ต่อปี ส่วนใหญ่เป็นรายได้จากการทำงาน ร้อยละ 70.7 ซึ่งได้แก่ ค่าจ้างเงินเดือน ร้อยละ 37.1 ค่าไรสุทธิจากการทำธุรกิจ ร้อยละ 20.6 และจากการทำการเกษตร ร้อยละ 13.0 นอกจากนี้ยังมีรายได้จากแหล่งอื่น เช่น เงินที่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นนอกครัวเรือน/รัฐ ร้อยละ 9.9 รายได้จากทรัพย์สินเช่น ดอกเบี้ย ร้อยละ 2.2 และการได้รับในรูปแบบสวัสดิการ/สินค้าและบริการต่างๆ ร้อยละ 15.7

ส่วนรายจ่ายของครัวเรือนทั่วประเทศในปี พ.ศ. 2549 พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเดือนละ 14,640 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 85.5 ของรายได้ โดยเพิ่มขึ้นจากปี 2547 ร้อยละ 9.1 ต่อปี ซึ่งเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่ารายได้ โดยร้อยละ 28.7 เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหารและเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ รองลงมาได้แก่ ค่าที่อยู่อาศัยและเครื่องใช้ภายในบ้าน ร้อยละ 22.2 ค่าเดินทางและการสื่อสาร ร้อยละ 21.5 และเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค เช่น ค่าภาษี ค่าของขวัญ เบี้ยประกันภัย ซื่อสลากกินแบ่ง/หวย ดอกเบี้ยเงินกู้ อีกร้อยละ 10.9

และหนี้สินของครัวเรือนทั่วประเทศในปีพ.ศ. 2549 พบว่าครัวเรือนส่วนบุคคลในประเทศไทยเกินครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 64.7 มีหนี้สิน คิดเป็นหนี้สินเฉลี่ย 118,434 บาท ต่อครัวเรือนทั้งสิ้น หรือประมาณ 6.9 เท่าของรายได้ โดยเพิ่มขึ้นจากปี 2547 ร้อยละ 6.4 ต่อปี และเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นที่ชะลอลงเมื่อเทียบกับปี 2547 ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.6 ต่อปี โดยส่วนใหญ่ ร้อยละ 35.2 เป็นการก่อหนี้เพื่อใช้ในการซื้อบ้านและที่ดิน รองลงมาเพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภค ร้อยละ 24.6 ใช้ทำธุรกิจ ร้อยละ 19.9 และใช้ทำการเกษตร ร้อยละ 13.8 สำหรับหนี้เพื่อใช้ในการศึกษามีเพียงร้อยละ 3.4 เท่านั้น และพบว่าครัวเรือนในภาคหรืออาชีพใดที่มีรายได้สูง จะมีจำนวนเงินที่เป็นหนี้สูงเช่นเดียวกับค่าใช้จ่าย ดังแสดงได้จากตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 รายได้ ค่าใช้จ่าย และหนี้สินต่อครัวเรือน (ปี 2545 2547 และ 2549)

มูลค่า : บาท

สถานะทางเศรษฐกิจ	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน			ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน			หนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน			ร้อยละของค่าใช้จ่าย/รายได้									
	2545	2547	2549	การเปลี่ยนแปลง ต่อปี	2545	2547	2549	การเปลี่ยนแปลง ต่อปี	2545	2547	2549	47/45	49/47	2545	2547	2549			
ครัวเรือนทั้งสิ้น	13,736	14,963	17,122	4.4	7.0	10,889	12,297	14,640	6.3	9.1	82,485	104,571	118,434	12.6	6.4	79.3	82.2	85.5	
ผู้ที่ทำการเกษตร																			
เป็นเจ้าของที่ดิน	8,827	9,937	12,768	6.1	13.4	7,470	8,522	10,112	6.8	8.9	54,136	65,738	69,625	10.2	2.9	84.6	85.6	79.2	
เป็นผู้เช่าที่ดิน	9,971	10,595	11,942	3.1	6.2	7,595	8,446	9,264	5.5	4.7	56,899	84,359	73,704	21.8	-6.5	76.2	79.7	77.6	
ผู้ดำเนินธุรกิจส่วนตัว	18,970	19,056	23,387	0.2	10.8	13,893	15,138	17,974	4.4	9.0	153,132	166,097	212,608	4.1	13.1	73.2	79.4	76.9	
ลูกจ้าง																			
งานวิชาชีพ	33,963	37,080	39,628	4.5	3.4	24,902	26,783	32,516	3.7	10.2	249,700	318,913	351,514	13.0	5.0	73.3	72.2	82.1	
นักวิชาการ																			
นักบริหาร																			
คนงานเกษตร	5,467	6,421	8,161	8.4	12.7	5,431	6,499	8,937	9.4	17.3	18,786	27,383	36,185	20.7	15.0	99.2	101.2	109.5	
คนงานทั่วไป	7,088	7,383	8,004	2.1	4.1	6,541	7,169	9,931	4.7	17.7	20,291	29,560	19,753	20.7	-18.3	92.3	97.1	124.1	
พนักงานทั่วไป	15,122	16,225	17,099	3.6	2.7	12,662	14,229	16,745	6.0	8.5	78,019	96,163	109,484	11.0	6.7	83.7	87.7	97.9	
งานที่เกี่ยวข้องกับการผลิต	10,499	11,512	12,036	4.7	2.3	8,861	10,208	12,128	7.3	9.0	27,605	51,619	49,254	36.7	-2.3	84.4	88.7	100.8	
ผู้ไม่ได้รับปฏิบัติงานเชิงเศรษฐกิจ	9,189	10,192	11,795	5.3	7.6	7,620	8,831	10,353	7.7	8.3	34,263	49,613	50,459	20.3	0.8	82.9	86.6	87.8	

จากตารางที่ 1.1 สอดคล้องกับ วิจิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร์ ได้กล่าวว่าปัญหาหลักของเศรษฐกิจในชุมชนก็คือ การเสียดุลของรายได้และรายจ่าย ในด้านรายได้ของชุมชน ไม่มีความสามารถในการผลิตให้เพียงพอกับรายจ่าย กล่าวคือทรัพยากรที่เป็นวัตถุดิบได้เสื่อมโทรมลงไป และชุมชนเองไม่มีความรู้ ความเข้าใจในเทคโนโลยีการผลิตสมัยใหม่ รวมทั้งประสบปัญหาทางการตลาด ส่วนในด้านรายจ่ายเกิดจากความก้าวหน้าของข่าวสาร ที่ทำให้ทราบถึงอุปการณ์อำนวยความสะดวกต่างๆ ก่อให้เกิดความต้องการบริโภคสิ่งเหล่านั้น อีกทั้งชาวชนบทอีกไม่น้อยที่อพยพเข้ามาหางานทำในเมืองทำให้การดำรงชีวิตเปลี่ยนไป (วิจิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร์ 2549: 12)

ประเทศไทยนั้นเป็นประเทศเกษตรกรรม การผลิตภาคการเกษตรของไทยตั้งแต่ในสมัยโบราณ มีลักษณะรูปแบบการผลิตเป็นแบบดั้งเดิมเพื่อการยังชีพ มุ่งผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองและชุมชนเป็นหลัก เมื่อเหลือจากการบริโภคจึงแจกจ่ายแลกเปลี่ยนกัน เทคนิคการผลิตเป็นแบบง่ายๆ บังคับการผลิตหลักคือ ที่ดินและแรงงาน สำหรับปัจจัยการผลิตโดยเฉพาะน้ำต้องพึ่งพาธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ ต่อมารูปแบบการเกษตรแบบดั้งเดิมเพื่อการยังชีพ ได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นการเกษตรเชิงพาณิชย์ เมื่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยเข้าสู่ระบบแบบตลาด มีการติดต่อค้าขายกับต่างประเทศ ประกอบกับทรัพยากรธรรมชาติที่เคยอาศัยพึ่งพาในการบริโภค ได้ลดความอุดมสมบูรณ์ลงทำให้ชาวชนบทไม่สามารถพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติในการบริโภคได้อย่างเพียงพอ ต้องอาศัยพึ่งพาสินค้า และชาวชนบทจำเป็นต้องมีรายได้เพื่อนำไปซื้อสิ่งของอื่นๆ สำหรับใช้ในการอุปโภคและบริโภคในครัวเรือน ดังนั้นรูปแบบการผลิตที่มุ่งเน้นเพื่อยังชีพในครัวเรือนหรือชุมชนจึงเปลี่ยนเป็นการผลิตเพื่อจำหน่ายสู่ตลาดภายนอกในที่สุด

การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการผลิตการเกษตรแบบดั้งเดิมเริ่มเข้าสู่การเกษตรเชิงพาณิชย์อย่างเป็นทางการ เริ่มมีขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ.2398 เมื่อประเทศไทยได้ทำสัญญาเบาว์ริง เพื่อส่งข้าวเป็นสินค้าออกสู่ต่างประเทศทำให้ระบบการเกษตรของไทยได้ปรับเปลี่ยน จากการผลิตที่หลากหลายเพื่อยังชีพ มาเป็นการเน้นการผลิตเพื่อการค้าซึ่งการทำเกษตรเพื่อมุ่งเชิงพาณิชย์เริ่มเป็นที่แพร่หลาย และรัฐบาลได้เริ่มส่งเสริมการเกษตรเชิงพาณิชย์อย่างจริงจัง การทำเกษตรเชิงพาณิชย์ได้ส่งผลให้เกิดการขยายเนื้อที่การเพาะปลูก มีการลงทุนทำการเกษตรในพื้นที่ขนาดใหญ่เพื่อหวังผลกำไรสูงสุด จากการผลิตสินค้าเกษตรชนิดเดียวหรือไม่กี่ชนิดแต่ผลิตเป็นจำนวนมาก เป็นการผลิตเพื่อตอบสนองอุปสงค์ของตลาดทั้งภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งก็คือการผลิตเกษตรกระแสหลักนั่นเอง (เบญจวรรณ สุรินทร์ 2546 : 7)

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้ประมาณมูลค่าผลิตผลเกษตรกรรมป่าไม้และประมงที่สำคัญตามราคาที่เกษตรกรขายได้ พ.ศ. 2536 – 2540 พบว่าในภาพรวมมูลค่าผลิตผลทางการเกษตร ป่าไม้ และการประมงมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังแสดงในตารางที่ 1.2

ตารางที่ 1.2 การประมาณมูลค่าผลิตผลเกษตรกรรมป่าไม้และประมงที่สำคัญตามราคาที่ยกขรรขายได้ พ.ศ. 2536 – 2540

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทผลิตผล	มูลค่าผลิตผลตามราคาที่ยกขรรขายได้				
	2536	2537	2538	2539	2540
ข้าว	68,752.0	81,425.1	104,884.2	123,317.3	164,164.0
พืชอาหาร	40,784.7	55,347.8	59,738.0	56,892.9	63,136.7
พืชน้ำมัน	13,021.0	13,219.4	13,225.3	15,514.6	15,048.7
พืชที่ใช้เส้นใย	1,821.7	2,428.5	2,803.3	2,089.6	1,850.7
พืชอื่นๆ	52,193.1	60,307.2	67,634.3	75,349.0	-
ผลิตภัณฑ์ยางพารา	28,976	44,985.7	64,158.9	58,391.1	50,516.0
ผลิตภัณฑ์จากป่า	1,178.9	719.9	426.1	658.1	439.1
สัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์	78,180.2	84,659.6	102,909.3	119,912.3	126,744.8
ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ	78,406.7	87,001.2	96,111.6	100,625.8	-
รวม	630,051.5	751,011.4	900,305.9	978,949.2	756,780

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร <http://www.oae.go.th/statistic/yearbook/1997-98/ct01.html>

สำหรับต้นทุนการผลิตและปัจจัยการผลิตในภาคเกษตรนั้น สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้ดำเนินการสำรวจต้นทุนการผลิตพืชเศรษฐกิจระหว่างปีเพาะปลูก 2538/39 - 2540/41 พบว่าปริมาณของต้นทุนทางการเกษตรมีการเพิ่มขึ้นเช่นกันดังแสดงได้ในตารางที่ 1.3

ตารางที่ 1.3 ต้นทุนการผลิตและปัจจัยการผลิตพืชเศรษฐกิจปีเพาะปลูก 2538/2539 – 2540/2541

หน่วย : ล้านบาท

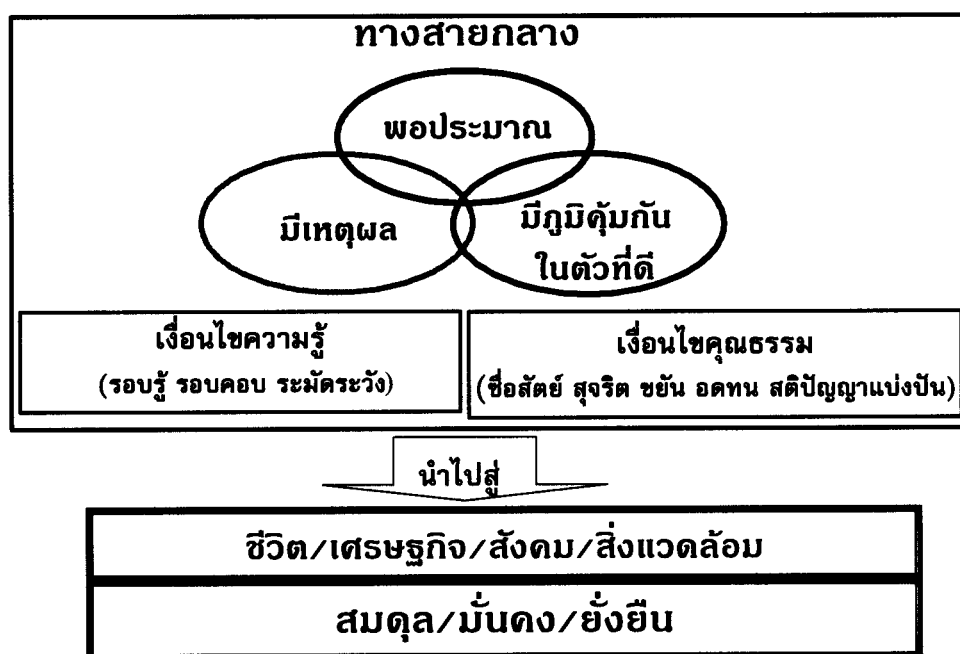
ชนิดพืชและรายการ	2538/2539	2539/2540	2540/2541
ข้าวนาปรัง (ต้นทุนทั้งหมด) (บาท/ไร่)	1,951.15	2,081.23	2,383.30
ข้าวนาปี (ต้นทุนทั้งหมด) (บาท/ไร่)	1,265.50	1,382.54	1,414.15
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ต้นทุนทั้งหมด) (บาท/ไร่)	1,217.61	1,467.00	1,765.54
ข้าวฟ่าง (ต้นทุนทั้งหมด) (บาท/ไร่)	433.51	491.04	678.96
มันสำปะหลัง (ต้นทุนทั้งหมด) (บาท/ไร่)	1,420.13	1,535.93	1,757.33
ถั่วเขียว (ต้นทุนทั้งหมด) (บาท/ไร่)	810.78	850.71	902.62
ถั่วเหลือง (ต้นทุนทั้งหมด) (บาท/ไร่)	1,364.97	1,509.45	1,792.88
ถั่วลิสง (ต้นทุนทั้งหมด) (บาท/ไร่)	1,901.66	1,769.79	1,956.62
ฝ้าย (ต้นทุนทั้งหมด) (บาท/ไร่)	2,590.66	2,657.40	3,097.93
ปอแก้ว (ต้นทุนทั้งหมด) (บาท/ไร่)	1,567.54	1,678.67	1,618.05

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร <http://www.oae.go.th/statistic/yearbook/1997-98/table98.xls>

ภายหลังจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ.2540 นักวิชาการได้ให้ความสนใจเป็นอย่างมาก ในเรื่องของ "เศรษฐกิจพอเพียง" ซึ่งเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิต แก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำ แนวทางแก้ไขเพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้ อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ประมวลและกลั่นกรองพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในเรื่องของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่าย และประชาชน ดังนี้ "เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปใน ทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง

ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี” (คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง 2549: 4) ซึ่งสามารถสรุปปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ดังภาพที่ 1.1

สรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ภาพที่ 1.2 สรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา : คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2549) เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร? กรุงเทพมหานคร หน้า 15

โดยเฉพาะด้านการเกษตรซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานแนวทางการพัฒนาภาคการเกษตรอย่างยั่งยืนที่เรียกว่า “เกษตรทฤษฎีใหม่” เพื่อพัฒนาทัศนคติและวิถีปฏิบัติของครอบครัวและชุมชนในภาคเกษตรกรรมอย่างเป็นขั้นตอน ให้มีความเข้มแข็งมั่นคงและพร้อมที่จะก้าวเข้าสู่กระแสการแข่งขันในยุคโลกาภิวัตน์ จนในปัจจุบันรัฐบาลได้อัญเชิญแนว

พระราชดำริในเรื่องของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ ดังจะเห็นได้จาก แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ได้ัญเชิญแนวปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ โดยยึดหลักทางสาย กลาง เพื่อให้ประเทศรอดพ้นจากวิกฤต สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง และนำไปสู่การพัฒนาที่ สมดุล มีคุณภาพและยั่งยืน ภายใต้กระบวนการพัฒนาแบบบูรณาการ ที่มีคนเป็นศูนย์กลางในการ พัฒนา โดยมุ่งพัฒนาสู่ “สังคมที่เข้มแข็งและมีคุณภาพ” ต่อมาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ก็ยังดำเนินการภายใต้แนวปฏิบัติของ ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง โดยกำหนดเป้าหมายการพัฒนาสู่ สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (Green and Happiness Society) คนไทยมีคุณธรรมนำความรู้ ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง สังคมมีสันติสุข เศรษฐกิจมีคุณภาพมีเสถียรภาพ และเป็นธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีคุณภาพและ ยั่งยืน อยู่ภายใต้ระบบบริหารจัดการประเทศที่มีธรรมาภิบาล ดำรงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และอยู่ในประชาคมโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี

ในปัจจุบันกระทรวงมหาดไทย ได้มีนโยบายขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่ง มีเป้าหมายสร้างชุมชนเข้มแข็งทุกตำบล โดยได้ดำเนินการพิจารณาคัดเลือกหมู่บ้านที่มีวิถีชีวิต และกิจกรรมโดยรวมสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดกิจกรรมในการ พิจารณาคัดเลือก 6 กิจกรรม คือ การลดรายจ่าย การเพิ่มรายได้ การออม การดำรงชีวิต การ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การเอื้ออาทร ซึ่งได้มอบหมายให้อำเภอหรือกิ่งอำเภอ คัดเลือก หมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงจำนวน 1 หมู่บ้าน โดยมีเป้าหมาย อำเภอละ 1 ตำบล รวม 876 ตำบล 5,000 หมู่บ้าน ในปี พ.ศ.2549 (กระทรวงมหาดไทย 2549)

ในส่วนของจังหวัดตาก ได้ดำเนินการคัดเลือกหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง โดย มีหมู่บ้านที่ได้รับการประกาศให้เป็นหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงของจังหวัดตาก ดังตารางที่ 1.4 ดังนี้

ตารางที่ 1.4 รายชื่อหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของจังหวัดตาก ประจำปี 2549 - 2550

ชื่อหมู่บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	หมายเหตุ
ปากร้องห้วยจี้	2	ตากออก	บ้านตาก	หมู่บ้านอยู่เย็นเป็นสุข
วาลัยเหนือ	3	วาลัย	พบพระ	หมู่บ้านอยู่เย็นเป็นสุข
วาลัยใต้	2	วาลัย	พบพระ	หมู่บ้านอยู่เย็นเป็นสุข
ไทยสามัคคี	9	แม่กาษา	แม่สอด	หมู่บ้านอยู่เย็นเป็นสุข
พะวอ	1	พะวอ	แม่สอด	หมู่บ้านต้นแบบ

ที่มา : กรมการพัฒนาชุมชน http://cddweb.cdd.go.th/economic/data/index_data.htm

แต่ในขณะเดียวกันยังมีหมู่บ้านทั่วไป ที่เข้าเกณฑ์ ในการคัดเลือกเป็นหมู่บ้านตัวอย่าง เศรษฐกิจพอเพียง ของกระทรวงมหาดไทย อีกเป็นจำนวนมาก ที่มีลักษณะภูมิประเทศ การประกอบอาชีพ การดำรงชีวิต ประเพณีวัฒนธรรม ศาสนา ฯลฯ เป็นต้น ที่คล้ายคลึงกับหมู่บ้าน ตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งผู้วิจัยจะได้ขอยกมาเป็นกรณีศึกษา เพื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลง ด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะผู้ที่ประกอบอาชีพทางการเกษตร ในหมู่บ้านไทยสามัคคี ตำบลแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ซึ่งเป็นหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้เริ่มดำเนินกิจกรรม เศรษฐกิจพอเพียงมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 และนำไปเปรียบเทียบกับหมู่บ้านแม่กุเหนือ ตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ซึ่งเป็นหมู่บ้านทั่วไป

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่า หมู่บ้านตัวอย่าง เศรษฐกิจพอเพียงที่กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการคัดเลือกมานั้น เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับ หมู่บ้านทั่วไป ที่ไม่ผ่านการคัดเลือกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจอย่างไร โดยมุ่งเน้น ศึกษาเฉพาะในส่วนของการเกษตรกรรม

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของเกษตรกร ในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงกับหมู่บ้านทั่วไป โดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจเช่น รายได้ อาชีพ การใช้แรงงาน เป็นต้น

2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบต้นทุน และผลตอบแทน (Cost – Benefit Analysis) ของเกษตรกร ในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงกับหมู่บ้านทั่วไป

3. สมมติฐานการวิจัย

การศึกษาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ ของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงกับหมู่บ้านทั่วไป ในจังหวัดตาก มีสมมติฐานการวิจัยคือ

เกษตรกรในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง มีการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจไปในทางที่ดีกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรในหมู่บ้านทั่วไป

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ในการศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ ของเกษตรกร โดยจะศึกษาลักษณะกิจกรรมในไร่นา รายได้และค่าใช้จ่าย ความมั่นคงในรายได้ ภาวะหนี้สิน การใช้แรงงาน เป็นต้น

4.2 ในการศึกษาครั้งนี้กำหนดขอบเขตของพื้นที่ที่จะใช้ในการศึกษา 2 แห่งได้แก่

4.2.1 หมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ หมู่บ้านไทยสามัคคี หมู่ที่ 9 ตำบลแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

4.2.2 หมู่บ้านทั่วไป ได้แก่ หมู่บ้านแม่กุเหนือ หมู่ 8 ตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 หมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง หมู่บ้านที่กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศจัดตั้งขึ้นโดยมอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และกรมการปกครอง ดำเนินการพัฒนาและคัดเลือกในแต่ละจังหวัด

5.2 หมู่บ้านทั่วไป หมายถึง หมู่บ้านที่ไม่ผ่านหรือไม่ได้รับการประกาศให้เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยการประเมินจากกรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และกรมการปกครอง

5.3 ตัวประกอบแปลงค่า (Conversion Factor : CF) หมายถึง ค่าที่ใช้สำหรับแปลงมูลค่าของต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงิน เป็นมูลค่าต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทำให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกร ในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงกับหมู่บ้านทั่วไป โดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจเช่น รายได้ อาชีพ การใช้แรงงาน เป็นต้น

6.2 ทำให้ทราบถึงความแตกต่างระหว่าง ต้นทุน และผลตอบแทน (Cost – Benefit Analysis) ของการประกอบอาชีพเกษตรกร ในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงกับหมู่บ้านทั่วไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ ของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงกับหมู่บ้านทั่วไป ในจังหวัดตาก ผู้วิจัยได้อาศัยทฤษฎี แนวคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
 - 1.1 แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
 - 1.2 แนวคิดเกี่ยวกับเกษตรแบบยั่งยืน
 - 1.3 แนวคิดเกี่ยวกับเกษตรกระแสหลัก
 - 1.4 แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจชุมชน
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

1.1.1 แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานให้เป็นแนวคิดแนวปฏิบัติ ในการพัฒนาประเทศเพื่อที่จะแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ อันจะนำไปสู่ความเข้มแข็งของประเทศ และก่อให้เกิดความสมดุลทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ดังมีพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันที่ 18 กรกฎาคม 2517 ความสำคัญตอนหนึ่งว่า

“...ทั้งนี้ คนอื่นจะว่าอย่างไรก็ช่างเขา จะว่าเมืองไทยล้ำสมัย ว่าเมืองไทยเซซ ว่าเมืองไทยไม่มีสิ่งที่สมัยใหม่ แต่เราอยู่พอมีพอกินและขอให้ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เมืองไทย พออยู่พอกินมีความสงบ และทำงานตั้งจิตอธิษฐาน ตั้งปณิธาน ในทางนี้ที่จะให้เมืองไทยอยู่แบบพออยู่พอกิน ไม่ใช่จะรุ่งเรืองอย่างยอด แต่ว่ามีความพออยู่พอกิน มีความสงบ เปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ถ้าเรารักษาความพออยู่พอกินนี้ได้ เราก็จะยอดยิ่งยวดได้
...ฉะนั้นถ้าทุกท่านซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่มีความคิด และมีอิทธิพลมีพลังที่จะทำให้ผู้อื่นซึ่งความคิด

เหมือนกัน ช่วยกันรักษาส่วนรวมให้อยู่ดีกินดีพอสมควร ขอย้ำ พอควร พออยู่พอกิน มีความสงบไม่ให้นักอื่นมาแย่งคุณสมบัตินี้จากเราไปได้ ก็จะเป็นของขวัญวันเกิดที่ถาวรที่จะมีคุณค่าอยู่ตลอดกาล...”

ในช่วงปีพ.ศ.2540 ประเทศไทยได้เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ก็ได้พระราชทานพระราชโองการ พระราชดำรัส เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ของประเทศในขณะนั้น ดังมีพระราชดำรัสพระราชทานแก่คณะบุคคลต่างๆ ที่เข้าเฝ้าฯ ถวายชัยมงคล ในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2540 ความสำคัญตอนหนึ่งว่า

“...อันนี้ก็เคยบอกว่าความพอเพียงนี้ไม่ได้หมายความว่า ทุกครอบครัวจะต้องผลิตอาหารของตัวเอง จะต้องทอผ้าใส่เอง อย่างนั้นมันเกินไป แต่ว่าในหมู่บ้านหรือในอำเภอ จะต้องมีความพอเพียงพอสมควร บางสิ่งบางอย่างที่ผลิตได้มากกว่าความต้องการ ก็ขายได้ แต่ขายในที่ไม่ห่างไกลเท่าไร ไม่ต้องเสียค่าขนส่งมากนัก...การจะเป็นเช่นนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เรามีเศรษฐกิจแบบพอมีพอกิน แบบพอมีพอกินนั้นหมายความว่า อุ้มชูตัวเองได้ให้มีพอเพียงกับตัวเอง...”

ต่อมาในปี พ.ศ.2541 ก็ได้ทรงมีพระราชดำรัสพระราชดำรัส พระราชทานแก่คณะบุคคลต่างๆ ที่เข้าเฝ้าฯ ถวายชัยมงคล ในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิตฯ วันศุกร์ที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ความสำคัญตอนหนึ่งว่า

“...พอมีพอกินนี้ก็แปลว่าเศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง ถ้าแต่ละคนพอมีพอกิน ก็ใช้ได้ ยิ่งถ้าประเทศพอมีพอกินก็ยิ่งดี...มีความหมายกว้างออกไปอีก ไม่ได้หมายถึงการมีพอสำหรับใช้เองเท่านั้น แต่มีความหมายว่าพอมีพอกิน...หมายความว่า มีกินมีอยู่ ไม่ฟุ่มเฟือยไม่หรูหราก็ได้ แต่ว่าพอ แม้บางอย่างอาจจะฟุ่มเฟือย แต่ถ้าทำให้มีความสุข ถ้าทำได้ก็สมควรที่จะทำ สมควรที่จะปฏิบัติ...คือคำว่าพอก็เพียงพอ เพียงนี้ก็พอดังนั่นเอง คนเราถ้าพอให้ความต้องการ ก็มีความโลภน้อย เมื่อมีความโลภน้อยก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย ถ้าทุกประเทศมีความคิด อันนี้ไม่ใช่เศรษฐกิจ มีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง หมายความว่า พอประมาณไม่สุดโต่ง ไม่โลภมากเกินไป คนเราก็อยู่เป็นสุข พอเพียงนี้อาจจะมีมากอาจจะมีของหรูหราก็ได้ แต่ว่าต้องไม่ไปเบียดเบียนคนอื่น ต้องให้พอประมาณตามอัธยาศัย พุดจากที่พอเพียง ทำอะไรก็พอเพียงปฏิบัติตนก็พอเพียง... แปลว่าความพอประมาณและความมีเหตุผล...”

จากแนวพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะเห็นได้ว่าทรงเน้นย้ำในเรื่องของความพออยู่ พอกิน แต่ไม่ถึงกับขั้นที่จะต้องไปดำเนินการเองทุกอย่าง ซึ่งถ้าเห็นว่าสิ่งไหนที่ทำแล้วมีความสุข ไม่กระทบต่อตนเองและผู้อื่นก็สามารถที่จะทำได้ และทำแบบไม่สุดโต่ง

1.1.2 เศรษฐกิจพอเพียงตามความเห็นของนักวิชาการ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยได้ประมวลจากงานของนักวิชาการต่างๆ หลายท่าน ได้แก่

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2549 : 11-14) ได้อธิบายหลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงว่า เป็นการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาทโดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำ โดยมีหลักในการพิจารณาอยู่ด้วยกัน 5 ข้อดังนี้

1) กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤต เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

2) คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3) คำนียาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะพร้อม ๆ กัน ดังนี้

(1) ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น

(2) ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

(3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับกับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น

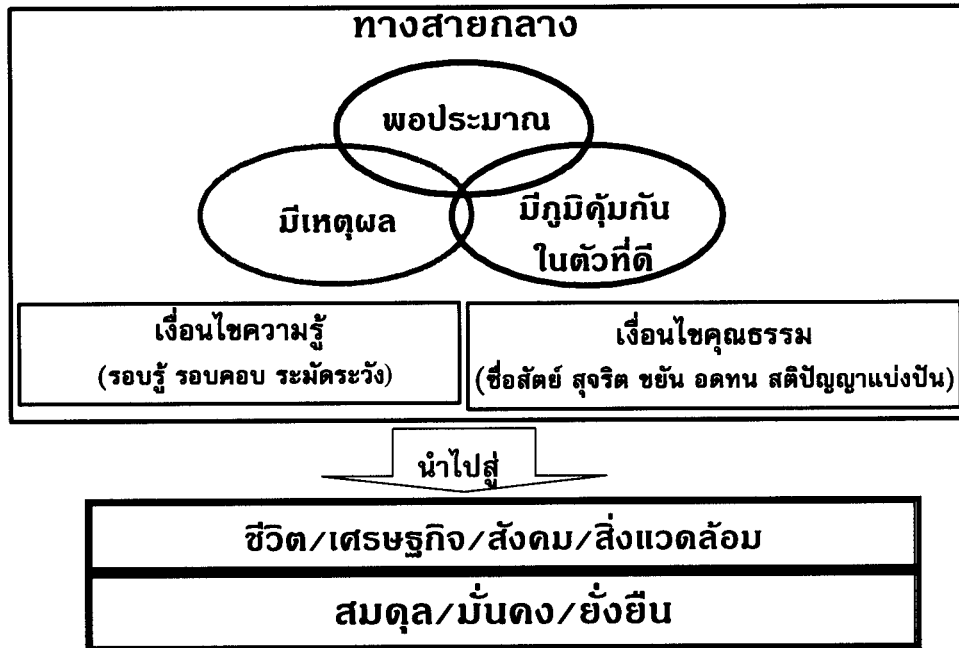
4) เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน ดังนี้

(1) เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน และความระมัดระวังในการปฏิบัติ

(2) เงื่อนไขคุณธรรม ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ และไม่ตระหนี่

5) แนวทางปฏิบัติและผลที่คาดว่าจะได้รับ คือการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้ และเทคโนโลยี

สรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ภาพที่ 2.1 สรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา : คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2549) *เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร?* กรุงเทพมหานคร หน้า 15

คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาเศรษฐศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2546 : 20 – 30) ได้สรุปแนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์ออกมาได้สี่กลุ่มใหญ่ๆ คือ

กลุ่มแรกอธิบายว่าเศรษฐกิจพอเพียงเป็นความคิดที่เหนือแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์เป็นการลดความอยากลงมาสู่ระดับที่พึงตนเองได้พอเพียง เป็นภูมิปัญญาไทย และเป็นทุนทางสังคมของประเทศที่จะต้องรู้จักนำมาใช้

กลุ่มที่สองเห็นว่าเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวความคิดที่อยู่ตรงกลาง มีองค์ประกอบสามส่วนคือ ความพอดี ความเสี่ยง และการพึ่งตนเอง โดยที่องค์ประกอบทั้งหมดจะขาดส่วนใดส่วนหนึ่งไม่ได้ ความพอดีในที่นี้ก็คือความหมายของดุลยภาพ(Equilibrium) ทางเศรษฐศาสตร์ ส่วนความพอดีในอีกความหมายหนึ่ง เป็นการกระจายไม่ให้เกิดความเสี่ยงหรือเป็นการสร้าง

ภูมิคุ้มกัน และวิธีที่จะลดความเสี่ยงได้นั้นก็คือการพึ่งตนเอง เพราะว่าถ้าสามารถพึ่งตนเองได้มากเท่าใด ความเสี่ยงก็จะลดลงไปด้วย

กลุ่มที่สามเห็นว่าเศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับเศรษฐศาสตร์กระแสหลัก คือการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจภายใต้ข้อจำกัดของรายได้(Budget Constraint) และการบริหารความเสี่ยง(Risk Management) ที่สมดุลและการแลกเปลี่ยนที่มีประสิทธิภาพ

กลุ่มที่สี่กลุ่มความคิดที่เป็นประโยชน์อื่นๆ เห็นว่าเศรษฐกิจพอเพียงนั้นความจริงควรพิจารณา ในฐานะข้อคิดที่จะดำเนินชีวิต และดำเนินการพัฒนาประเทศ ว่าควรจะเป็นไปในทิศทางใดจึงจะเกิดความไม่เป็นปึกแผ่น โดยจะต้องพิจารณาตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน และระดับประเทศ

คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547 : 11 – 16) ได้สรุปความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงจากมุมมองของชุมชน โดยแบ่งความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงได้ 3 ระดับคือ ระดับจิตสำนึก ระดับปฏิบัติ และระดับปฏิเวธ(ผลที่เกิดจากการปฏิบัติ)

ระดับจิตสำนึก เกิดจากสมาชิกในชุมชนตระหนักถึงความสุขและความพอใจ ในการใช้ชีวิตอย่างพอดี ประกอบสัมมาอาชีพหาเลี้ยงตนเองได้อย่างถูกต้องไม่คดโกง หรือโลภแล้ว ตักตวงหรือเบียดเบียนผู้อื่น แต่คิดเผื่อแผ่แบ่งปันไปยังสมาชิกคนอื่นๆ ของชุมชนด้วย โดยยึดหลัก 3 ประการ ได้แก่ ประการแรกการใช้ชีวิตบนพื้นฐานของการรู้จักตนเอง ประการที่สองการคิดพึ่งพาตนเองและพึ่งพาซึ่งกันและกัน และประการที่สามการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง

ระดับปฏิบัติ สามารถสรุปเป็นแนวทาง การนำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในระดับปฏิบัติได้ 4 ขั้นคือ ขั้นแรกขั้นพึ่งตนเองได้ โดยพยายามพึ่งตนเองให้ได้ในระดับครอบครัว ก่อน ขั้นที่สองขั้นอยู่ได้อย่างพอเพียง โดยการดำเนินชีวิตแบบยึดหลักทางสายกลาง ให้ตนเองอยู่ได้อย่างสมดุล คือมีความสุขโดยไม่เบียดเบียนคนอื่น ขั้นที่สามขั้นอยู่ร่วมกันอย่างเอื้ออาทร คือความคิดที่จะแจกจ่ายแบ่งปันให้กับผู้อื่น เป็นการช่วยลดความเห็นแก่ตัว และขั้นที่สี่ขั้นอยู่ดีมีขึ้นก่อนการเรียนรู้ คือต้องรู้จักพัฒนาตนเองโดยการเรียนรู้จากธรรมชาติและประสบการณ์ด้วยตนเอง

ระดับปฏิเวธ(ผลที่เกิดจากการปฏิบัติ) เมื่อปฏิบัติตามหลักการขั้นต้นแล้ว สมาชิกของชุมชนได้พัฒนาชีวิตของตนเองให้ดีขึ้น โดยเริ่มจากการพัฒนาจิตใจ ทำให้เกิดความพอเพียงดังนี้ ความพอเพียงในระดับครอบครัว ความพอเพียงในระดับชุมชน และความพอเพียงในระดับสังคม

สุเมธ ตันติเวชกุล (2549 : 286 – 287) ได้มีทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่า เศรษฐกิจพอเพียงหมายถึงเศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเองได้อยู่ได้โดยไม่เดือดร้อน โดยต้องสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือตั้งตัวให้มีมีความพอกินพอใช้ไม่มั่งหวังแต่จะสร้างความเจริญ

ทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว เพราะผู้มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเอง ย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้า และฐานะทางเศรษฐกิจขั้นสูงขึ้นไปตามลำดับต่อไปได้ ซึ่งสุเมธ ดันดิเวชกุล ยังได้สรุปอีกว่า ควรหันกลับมายึดหลักทางสายกลาง โดยการดำรงชีวิตโดยใช้หลักการพึ่งตนเอง 5 ประการคือ ประการแรก การพึ่งตนเองทางจิตใจ คือต้องมีความหนักแน่น มีจิตสำนึกว่าจะต้องพึ่งตนเองได้ และไม่ควรถ้อแท้ต่อปัญหาและอุปสรรค ประการที่สอง การพึ่งตนเองทางสังคม ให้มีการส่งเสริมให้แต่ละชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ประการที่สาม การพึ่งตนเองได้ทางทรัพยากรธรรมชาติ เป็นการนำเอาศักยภาพของคนในท้องถิ่น และทรัพยากรธรรมชาติ มาใช้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ประการที่สี่ การพึ่งพาตนเองได้ทางเทคโนโลยี ควรมีการส่งเสริมทดลอง เทคโนโลยีใหม่ๆ ตามสภาพของท้องถิ่น และประการที่ห้า การพึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจ ก็คือสามารถอยู่ได้ด้วยตนเองแม้ไม่มีเงินก็มีกินมีใช้

อภิชัย พันเสน (2549 : 18 – 21) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงว่า จุดเน้นของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ที่การมีภูมิคุ้มกัน เพราะว่าการมีภูมิคุ้มกันที่ดี จะสามารถช่วยให้ลดความเสี่ยงทำให้ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงน้อยลง แต่การที่จะมีภูมิคุ้มกันที่ดีได้นั้นจะต้องอาศัยการพึ่งตนเองเป็นส่วนใหญ่ การพึ่งตนเองในที่นี้ก็คือการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่หรือหาได้ง่ายในท้องถิ่น หรือการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับตนเอง ซึ่งถ้าสามารถพึ่งตนเองได้มากเท่าใด ระบบภูมิคุ้มกันก็จะยิ่งมีมากขึ้น แต่การพึ่งตัวเองได้นั้นจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีความพอประมาณ กล่าวคือต้องทำทุกอย่างเท่าที่จะสามารถจัดการได้เอง และไม่ทำเกินความสามารถ เกินกำลังของตนเอง แต่ในขณะเดียวกันต้องไม่มีความโน้มเอียงไปในทางใดทางหนึ่ง ดังนั้นความพอประมาณจึงเป็นวิธีการที่สำคัญ ที่จะช่วยให้การพึ่งตนเอง อันเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการมีภูมิคุ้มกันที่ดี การมีภูมิคุ้มกันที่ดีนั้น เป็นการดำเนินการตามแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับที่เป็นวิธีการ แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเข้าใจถึงความพอประมาณในเศรษฐกิจพอเพียง ก็จะสามารถที่จะพัฒนาจากระดับที่เป็นวิธีการมาสู่การเป็นวิถีชีวิตได้

ส่วนความมีเหตุผลนั้นจะเป็นแนวทางที่จะช่วยให้ ชีวิตสามารถลดความทุกข์และมีความสุขเพิ่มขึ้นได้ เพราะความมีเหตุผลแท้จริงแล้วคือการมีสติและปัญญา ก่อให้เกิดความรู้ มีความรู้จริง รอบคอบและระมัดระวังไม่ให้เกิดความเสียหาย ภายใต้งู้นไขดังกล่าว คุณธรรมก็จะเกิด คือมีความซื่อสัตย์สุจริต ขยัน อดทน และโอบอ้อมอารี หรือความมีเมตตา กรุณาและมุทิตา ส่วนอุเบกขานั้นคือสติที่กำกับปัญญา ให้มีความพร้อมที่จะเรียนรู้หรือทำความเข้าใจทุกอย่างตามความเป็นจริง ซึ่งก็คือเงื่อนไขความรู้ของเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนความซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน อดทน มีเมตตา กรุณา และมุทิตา ก็คือเงื่อนไขคุณธรรม

พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์ (2550 : 83 – 84) อธิบายไว้ว่าเศรษฐกิจพอเพียงสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระดับได้แก่ เศรษฐกิจพอเพียงระดับที่หนึ่ง เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐาน ที่เน้นเรื่องของความเพียงพอในระดับบุคคลและระดับครอบครัว โดยที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีความพอเพียงในการดำเนินชีวิตด้วยการประหยัดและการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น เศรษฐกิจพอเพียงระดับที่สอง เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ที่เน้นความพอเพียงในระดับกลุ่มหรือองค์กร โดยที่เมื่อบุคคลหรือครอบครัวมีความพอเพียงในระดับหนึ่งแล้ว ก็จะรวมตัวกันในรูปแบบของสหกรณ์หรือกลุ่มต่างๆ ในการที่จะร่วมการดำเนินงานเช่น การผลิต การตลาด ความเป็นอยู่ เป็นต้น เศรษฐกิจพอเพียงระดับที่สาม เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ที่เน้นในระดับเครือข่าย โดยที่ จะมีการติดต่อร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก ในการที่จะสร้างเครือข่ายทั้งในด้านการลงทุน การผลิต เป็นต้น เพื่อจะขยายกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรม จากผู้ที่มีความรู้ในเรื่องของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งส่วนใหญ่จะมีความคิดเห็นที่ใกล้เคียงกันคือ เรื่องของการพึ่งพาตนเองตามวิถีภูมิปัญญาไทย ได้แก่การพึ่งพาในระดับตนเอง ระดับครอบครัว ซึ่งผลที่เกิดขึ้นจะนำไปสู่ความยั่งยืนของสังคม ตรงกับการนำไปใช้ในงานวิจัยคือ การที่เกษตรกรในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงสามารถผลิตปัจจัยการผลิต ที่สามารถพึ่งพาตนเองได้เช่น การผลิตปุ๋ยและสารป้องกันศัตรูพืช ทำให้ลดต้นทุนลงอีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางอ้อมได้อีกด้วย

1.3 แนวคิดเกี่ยวกับเกษตรแบบยั่งยืน

บรรเทา จันทรพุ่ม (2548 : 10) ได้อธิบายรูปแบบของการทำเกษตรแบบยั่งยืนว่า การทำเกษตรแบบยั่งยืน มีวิธีการหลากหลายขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการผลิต ที่พยายามปรับปรุง พัฒนาและทางการประกอบอาชีพเกษตรกรรวมให้เกิดผลดีมีประสิทธิภาพต่อส่วนรวม ครอบครัว และสังคม ภายใต้งานใจของสภาพทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคม ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แบ่งรูปแบบเทคนิควิธีการทำเกษตรยั่งยืนอย่างกว้างๆ ไว้ 5 รูปแบบด้วยกัน ได้แก่ เกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรอินทรีย์ และเกษตรธรรมชาติ ซึ่งแต่ละรูปแบบมีลักษณะเฉพาะ ดังนี้

1. เกษตรผสมผสาน เป็นการจัดระบบของกิจกรรมการผลิตในไร่นา ได้แก่ พืช สัตว์ และประมง ให้มีการผสมผสานต่อเนื่องและเกื้อกูลในการผลิตซึ่งกันและกัน โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในไร่นา เช่น ดิน น้ำ แสงแดด ให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด มีความสมดุลของสภาพแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง และเกิดผลในการเพิ่มพูนความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติด้วย

หลักการดำเนินการเกษตรผสมผสาน เน้นที่การให้ความสำคัญของการสร้างความหลากหลายทางชีวภาพ ในการให้ผลผลิตที่มีลักษณะของการมีปฏิสัมพันธ์ในทางเกื้อกูลซึ่งกันและกันของกิจกรรมการผลิตอย่างต่อเนื่องครบวงจร ผลผลิตที่เกิดขึ้นจากความหลากหลายนี้ทำให้เกษตรกร สามารถดำรงชีพได้โดยไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยภายนอก ผลผลิตที่เหลือก็สามารถขาย แลกเปลี่ยน หรือแบ่งปันในกลุ่มชุมชน ทำให้ชุมชนอยู่ได้อย่างสงบและยั่งยืน

การกำหนดรูปแบบระบบเกษตรผสมผสาน ภายในไร่นาเกษตรกรแต่ละรายนั้น ต้องขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่น

2. เกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นระบบเกษตรที่เน้นการจัดสรรทรัพยากรน้ำในไร่นา เพื่อสร้างผลผลิตอาหารที่พอเพียงและเพื่อการผลิตที่หลากหลาย สำหรับเป็นแหล่งรายได้มั่นคงแก่ครัวเรือนเกษตรกร ตลอดจนเป็นการแก้ไขปัญหาความยากจนและขาดแคลนทรัพยากรให้ลดลงจนกระทั่งพัฒนาถึงขั้นที่เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้ แนวทางดังกล่าวเป็นแนวทางการจัดการเกษตรแนวใหม่ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชดำริขึ้น ซึ่งองค์การภาครัฐและเอกชนได้ยึดถือเป็นหลักในการพัฒนาต่อๆ มา โดยมีสมมุติฐานเบื้องต้นของเกษตรกรที่จะดำเนินการเกษตรทฤษฎีใหม่ ได้แก่ ต้องมีพื้นที่ในการเกษตรน้อยประมาณ 15 ไร่ อยู่ในเขตเกษตรใช้น้ำฝนที่ดินมีสภาพที่สามารถขุดบ่อกักน้ำได้ ฐานะของเกษตรกรค่อนข้างยากจน และมีสมาชิกของครอบครัวขนาดปานกลาง ในการดำเนินงานระยะแรกจะมีความเพียงพอตามอัตภาพ ไม่รวยแต่ไม่อดยาก เกษตรกรต้องไม่มีอาชีพหรือแหล่งรายได้อื่นที่ดีกว่าในบริเวณใกล้เคียง และเกษตรกรต้องมีความประหยัดและมีความสามัคคีกันกับเพื่อนบ้าน

เกษตรทฤษฎีใหม่มีวิธีการและวัตถุประสงค์ของการดำเนินการตามทฤษฎีนี้คือการแบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วน ตามอัตราส่วน 30:30:30:10 ดังนี้

พื้นที่ 30% ใช้ปลูกข้าวในช่วงฤดูเพื่อใช้เป็นแหล่งอาหารประจำของครอบครัว และปลูกเพิ่มนอกฤดูถ้ามีน้ำ สามารถเป็นอาหารและจำหน่ายได้

พื้นที่ 30% ใช้ปลูกพืชยืนต้น พืชไร่ และพืชสมุนไพร

พื้นที่ 30% ใช้ขุดสระเก็บกักน้ำ ไว้ใช้ในฤดูแล้งหรือตลอดทั้งปี

พื้นที่ 10% ใช้เป็นที่อยู่อาศัย เลี้ยงสัตว์ และสิ่งก่อสร้างอื่นๆ

การดำเนินการตามทฤษฎีใหม่มี 3 ชั้น

ชั้นที่ 1 การผลิตเป็นการผลิตให้พึ่งตนเองได้ ด้วยวิธีง่าย ค่อยเป็นค่อยไป ให้

พอมีพอกิน

ขั้นที่ 2 เกษตรกรรวมพลังกันในรูปกลุ่มหรือสหกรณ์ เพื่อการผลิต การตลาด การเป็นอยู่ สวัสดิการ การศึกษา สังคมและศาสนา เพื่อให้พอมีพอใช้ ให้ชุมชนและสังคมดีขึ้นไปพร้อมๆ กัน

ขั้นที่ 3 เกษตรกรร่วมมือกับแหล่งเงินทุนและแหล่งพลังงาน ตั้งบริการโรงสีและบริการร้านสหกรณ์ ช่วยลงทุน ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในชนบท ซึ่งไม่ใช่ทำอาชีพเกษตรอย่างเดียว

3. วนเกษตร มีความหมายครอบคลุมถึง 2 ประเด็น ได้แก่ เกษตรหมายถึง การใช้ที่ดินเพาะปลูกพืชรวมทั้งการเลี้ยงสัตว์ การประมง และป่าไม้ และวนหรือป่า หมายถึง ระบบความสัมพันธ์ขั้นพื้นฐานทางนิเวศของดิน น้ำ อากาศ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และชุมชนมนุษย์ที่มีการอยู่ร่วมกัน พื้นที่ป่าทำหน้าที่รักษาคุณธรรมชาติ ทั้งในด้านการรักษาสภาพภูมิอากาศ รักษาคุณภาพของดิน เป็นถิ่นอาศัยของสิ่งมีชีวิต รวมทั้งทรัพยากรชีวภาพอันมากมายหลากหลาย

4. เกษตรอินทรีย์ เป็นระบบเกษตรที่เลียนแบบธรรมชาติและเหมาะสมกับระบบนิเวศ มีเอกลักษณ์ที่สำคัญ คือ ไม่ใช้สารเคมีทุกขั้นตอนของการผลิต ฟังฟังปัจจัยการผลิตจากภายในพื้นที่โดยการหมุนเวียนการใช้ประโยชน์จากอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหาร เน้นการรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดินโดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ใช้พันธุ์พืชที่เหมาะสมกับระบบนิเวศและต้านทานต่อโรคและแมลง ส่งเสริมให้เกิดความสมดุลของระบบนิเวศ

5. เกษตรธรรมชาติ เป็นระบบเกษตรกรรมที่สร้างผลผลิตพืชและสัตว์ให้สอดคล้องกับระบบนิเวศของพื้นที่ โดยพยายามแทรกแซงการใช้ปัจจัยและเทคโนโลยีทางการผลิตต่างๆ ให้น้อยที่สุด เพื่อให้ระบบเกษตรกรรมและธรรมชาติสามารถเกื้อกูลซึ่งกันและกันเป็นองค์รวม ดังนั้นจึงเน้นไปที่ความสามารถที่จะนำกระบวนการควบคุมธรรมชาติโดยธรรมชาติ โดยไม่มีการใช้สารเคมีในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช รวมไปถึงไม่มีการใช้ปุ๋ยเคมีหรือการแทรกแซงใดๆ ในการปรับปรุงดิน การปล่อยให้ธรรมชาติในรูปของพืชชนิดต่างๆ ที่มีระบบการเจริญเติบโตและวงจรชีวิตที่แตกต่างกันควบคุมกันเอง จะก่อให้เกิดความสมดุลทางธรรมชาติได้ในที่สุด

จากการศึกษาวรรณกรรมของการเกษตรแบบยั่งยืน สรุปได้ว่าเป็นการผลิตทางการเกษตรที่หลากหลาย มีการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมโดยส่วนร่วม โดยได้แบ่งรูปแบบไว้ 5 รูปแบบ คือเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ และวนเกษตร ซึ่งแต่ละรูปแบบก็มีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้ตรงกับการนำไปใช้ในงานวิจัยเพื่อเป็นตัวแบบในการศึกษารูปแบบของลักษณะการเกษตรของทั้ง 2 หมู่บ้าน

1.4 แนวคิดเกี่ยวกับเกษตรกระแสหลัก

ชันวา จิตต์สงวนและคณะ (2543) อ้างใน เบจวรรณ สุรินทร์ (2546 :18) ได้ให้ความหมายของเกษตรกระแสหลัก (mainstream agriculture) ว่าหมายถึง การเกษตรที่เน้นการเพิ่มปริมาณผลผลิต ตามความต้องการของตลาดโดยนำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและเคมีภัณฑ์มาใช้ในการเกษตรเพื่อให้มีคุณภาพดีขึ้น ใช้แรงงานน้อยลงผลผลิตมากขึ้นคู่กับการลงทุน โดยมุ่งเน้นการผลิตพืชเฉพาะอย่างเพื่อขายและใช้พื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สามารถที่จะสรุปลักษณะทั่วไปของระบบการเกษตรกระแสหลักได้ดังนี้

1. เป็นระบบการเกษตรที่เน้นการลงทุนจำนวนมาก แทนการใช้แรงงานโดยทุนดังกล่าวปรากฏในรูปของเครื่องจักรกล และปัจจัยการผลิต อาทิ เช่น พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปุ๋ยเคมี และสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

2. เป็นระบบการเกษตรที่เน้นความเชี่ยวชาญการผลิตเฉพาะด้าน โดยเฉพาะการเน้นผลิตพืช ผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ขนาดใหญ่ เพื่อการประหยัดต่อขนาด หรือการลดลงของต้นทุนต่อหน่วยเมื่อขนาดการผลิตใหญ่ขึ้น รวมทั้งความสะดวกในการบริหารจัดการในกระบวนการผลิตไร่นา

3. เป็นระบบการเกษตรที่เน้นการใช้พลังงานสูง โดยพลังงานที่ใช้จะอยู่ในรูปของน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องจักรกลการเกษตรโดยตรง

4. เป็นระบบการเกษตรที่มีทิศทางการพัฒนาผูกพันกับระบบธุรกิจอย่างแน่นแฟ้นทำให้ระบบธุรกิจการเกษตรเข้ามามีอิทธิพลในการควบคุมการใช้ปัจจัยการผลิต การกระจาย การแปรรูป การตลาด และการขนส่งของผลผลิต

5. เป็นระบบการเกษตรที่กลไกของรัฐสามารถเข้ามามีบทบาทแทรกแซง ในการกำหนดปริมาณและราคาผลผลิต เช่น การเข้ามากำหนดวางแผนว่าพื้นที่ใดควรปลูกพืชชนิดใด กำหนดราคาสินค้าว่าผลผลิตพืชหรือสัตว์ชนิดใดควรมีราคาเท่าไร

พีรวัดน์ เวศย์วรุฒม์ (2544 : 15) กล่าวว่าเกษตรกระแสหลัก หมายถึง การเกษตรที่เน้นการเพิ่มปริมาณผลผลิตตามความต้องการของตลาด โดยนำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและเคมีภัณฑ์มาใช้ในการเกษตรเพื่อคุณภาพดีขึ้น ใช้แรงงานน้อยลง ผลผลิตมากขึ้นคู่กับการลงทุน โดยมุ่งเน้นการผลิตพืชเฉพาะอย่างเพื่อขายและใช้พื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งเกษตรกระแสหลักมีชื่อเรียกกันหลากหลายขึ้นอยู่กับหลักการในการยึด เช่น เกษตรกรรมเชิงเดี่ยว จะยึดจำนวนชนิดของพืชเป็นหลัก เกษตรกรรมแผนใหม่จะยึดวิธีการผลิตเป็นหลัก เกษตรกรรมเคมี จะยึดการใช้สารเคมีเป็นหลัก และเกษตรการค้าหรือเกษตรเชิงพาณิชย์ จะยึดกำไรเป็นหลักเป็นต้น

เครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือก (2550 : 15) ได้อธิบายลักษณะของการทำเกษตรเชิงเดี่ยวว่า เป็นการผลิตตามกระแสเกษตรแบบเชิงเดี่ยว ซึ่งเป็นการผลิตเพื่อสนองการตลาดบริโภคนิยม เกษตรกรต้องผลิตตามตลาดผู้ซื้อ ซึ่งไม่มีความยุติธรรมในการซื้อขาย ราคาผลผลิตไม่แน่นอน เสี่ยงต่อการใช้สารเคมี ซึ่งเป็นผลกระทบต่อสุขภาพของเกษตรกรผู้ผลิต การผลิตเป็นการผลิตเพื่อมุ่งที่จะขาย จึงขาดการวางแผนเพื่อการผลิตในการบริโภคในครัวเรือนของตนเอง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม เนื่องมาจากใช้พื้นที่ในการผลิตมากมีการใช้สารเคมีในปริมาณมาก

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องของเกษตรกระแสหลักจะเห็นได้ว่า เกษตรกระแสหลักจะมุ่งเน้นการผลิต เพื่อเพิ่มผลผลิตตามความต้องการของตลาด เป็นการผลิตแบบมุ่งเน้นใช้สารเคมีช่วยในการเกษตร เกษตรกรไม่สามารถที่จะควบคุมราคาของผลผลิตได้ ซึ่งเป็นตัวแบบในการศึกษารูปแบบของการเกษตรของทั้ง 2 หมู่บ้าน

1.5. แนวคิดเศรษฐกิจชุมชน

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา (2548 : 42) กล่าวว่าเศรษฐกิจชุมชนเป็นแนวคิดที่มีลักษณะครอบครัวเป็นหน่วยการผลิต แรงงานของคนในครอบครัวจะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ความพอเพียงและการพึ่งพาตนเอง ก็ขึ้นอยู่กับแรงงานในครอบครัว ก็เนื่องมาจากมืออยู่โดยไม่ต้องจ้าง เป็นสิ่งที่มาพร้อมกับครอบครัว ซึ่งโดยทั่วไปครอบครัวจะคำนึงถึงความอยู่รอดก่อน แล้วจึงค่อยค้าขายโดยการใช้จ่ายแรงงานในครอบครัว และพึ่งทรัพยากรในท้องถิ่น และขายในตลาดใกล้ตัว และหลักการของเศรษฐกิจชุมชนอีกข้อหนึ่งก็คือเศรษฐกิจพึ่งตัวอยู่ในสังคมและวัฒนธรรม

เสรี พงศ์พิศ (2548 : 78 – 79) กล่าวว่า เศรษฐกิจชุมชนไม่ได้จำกัดแค่การผลิตเพื่อกินเพื่อใช้ในครอบครัวหรือชุมชนเท่านั้น แต่หากเป็นการจัดระบบการผลิต การบริโภค การลงทุน โดยเริ่มจากการสร้างรากฐานให้มั่นคง มีกินมีใช้ให้พอเพียงก่อนแล้วจึงค่อยนำส่วนที่เหลือออกไปขาย และถึงแม้ว่าจะขายไม่ได้ก็ไม่ได้หมายความว่าขาดทุน ดังนั้นชุมชนจึงควรแยกรายละเอียดว่า อันไหนใช้ทำกินทำใช้ในครัวเรือน และอันไหนมีมากเกินไปและจะจัดการส่วนที่มากเกินไปนี้อย่างไร โดยอยู่ภายใต้รูปแบบทำเพื่อกินเพื่อใช้ที่เรียกว่า “พอเพียง” และแบบที่ทำเพื่อนำออกสู่ตลาดในชุมชน ระหว่างชุมชนและตลาดใหญ่ที่เรียกว่า “ก้าวหน้า” เศรษฐกิจชุมชนในระดับครอบครัว ตัวอย่างเช่น การปลูกพืชปลูกสมุนไพร การเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น และเศรษฐกิจชุมชนแบบก้าวหน้าคือการทำเกษตรแบบผสมผสาน การปลูกพืชเศรษฐกิจ การทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน

จากการศึกษาแนวคิดเศรษฐกิจชุมชนจะเห็นได้ว่า ชุมชนตามแนวคิดจะมีลักษณะของวิถีชีวิตของชุมชนแบบพอมีพอกิน โดยจะคำนึงถึงความอยู่รอดของครอบครัวก่อน นอกจากนี้ยังเป็นเรื่องของการจัดระบบการผลิต การบริโภค และการลงทุน เพื่อเป็นการสร้างความมั่นคง

ส่งผลต่อความอยู่ดีกินดีของชุมชน ดังนั้นการศึกษาในเรื่องนี้จะเป็นการศึกษาถึงแนวคิดวิถีชุมชน ว่าแท้ที่จริงแล้วชุมชนแบบใดที่เหมาะสมกับสังคมไทย

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศศิพร ปาณิกบุตร (2544) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตของเกษตรกร ในรูปแบบเศรษฐกิจตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ยประมาณ 51 ปี โดยมีสถานภาพสมรสและอยู่กับคู่สมรส สมาชิกในครัวเรือนประมาณ 5 คน ระดับการศึกษาจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ปีที่ 6 มีจำนวนที่ดินถือครองเฉลี่ยประมาณ 17 ไร่ รายได้รวมเฉลี่ย 23,224.55 บาทต่อปี และรายจ่ายรวมเฉลี่ย 21,214.63 บาทต่อปี หนี้สินเฉลี่ย 32,827.77 บาท โดยกู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ได้รับข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อโทรทัศน์ และเกษตรกรที่ดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ และมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่สูงกว่าเกษตรกรที่ไม่ได้ดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ และผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกดำเนินชีวิต ตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจนั้น พบว่าเกษตรกรที่เลือกดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เกือบทุกตัวแปร ซึ่งได้แก่ ระดับการศึกษา ขนาดของครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม รายได้ รายจ่าย การถือครองที่ดิน รวมถึงการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ ยกเว้นตัวแปรด้านหนี้สินเท่านั้นไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่

พิรวัดน์ เวศย์วรุฒม์ (2544) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจของการเกษตรทฤษฎีใหม่ในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่าการทำเกษตรทฤษฎีใหม่มีความเป็นไปได้ทางด้านการเงินดีกว่าการทำเกษตรกระแสหลัก เนื่องจากผลการวิเคราะห์ด้านการเงินกรณีเกษตรทฤษฎีใหม่ได้ค่า NPV or NPW เท่ากับ 13,641.74 บาทต่อไร่ BCR เท่ากับ 1.63 และ IRR เท่ากับร้อยละ 30.04 แสดงให้เห็นว่าเกษตรทฤษฎีใหม่มีความเหมาะสมในการลงทุนด้านการเงินสำหรับผลด้านเศรษฐกิจพบว่ากรณีเกษตรทฤษฎีใหม่ได้ค่า NPV or NPW เท่ากับ -9,322.03 บาทต่อไร่ BCR เท่ากับ 0.83 และ IRR เท่ากับร้อยละ 3.96 แสดงให้เห็นว่าการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ไม่มีความเหมาะสมในการลงทุนด้านเศรษฐกิจ

วรเชษฐ์ ชาวเหนือ (2544) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเป็นไปได้ทางการเงินของการทำเกษตรเชิงพาณิชย์และเกษตรทฤษฎีใหม่ในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าเกษตรทฤษฎีใหม่มีความคุ้มค่า

ด้านการเงิน และสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยด้านต้นทุน รายได้และปริมาณผลผลิต แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับการใช้ประโยชน์ ในพื้นที่ให้มากที่สุดและมีสัดส่วนที่เหมาะสม กับลักษณะของฟาร์ม

นริสา นวมจิตต์ (2545) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ต้นทุนและผลได้ ระหว่างการผลิต การเกษตรกระแสหลักกับการเกษตรทฤษฎีใหม่ กรณีศึกษา จังหวัดมุกดาหาร พบว่าเกษตรกรรายย่อยจะมีการใช้ปัจจัยการผลิตได้มีประสิทธิภาพกว่า และการจัดการผลิตภาคเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ จะสามารถช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยตามเป้าหมายได้จริง ดังจะเห็นได้จากเมื่อแบ่งกลุ่มเกษตรกรออกเป็นสองกลุ่ม ตามเนื้อที่ถือครองผลการวิเคราะห์รายได้สุทธิของกลุ่มที่มีเนื้อที่ถือครองต่ำกว่า 15 ไร่ มีรายได้สุทธิ 1,347.39 บาทต่อปี ซึ่งมากกว่ากลุ่มที่มีเนื้อที่ถือครองตั้งแต่ 15 ไร่ขึ้นไป ซึ่งมีรายได้สุทธิ 1,070.99 บาทต่อปี ส่วนต้นทุนทางสังคมที่รัฐลงทุนให้เกษตรกรทฤษฎีใหม่ 1,035 บาทต่อไร่ สูงกว่าเกษตรกรกระแสหลักที่มีต้นทุนทางสังคม 422 บาทต่อไร่ ในขณะที่มีรายได้สุทธิหลังหักงบบุคหนุนจากรัฐใกล้เคียงกัน คือเกษตรกรทฤษฎีใหม่ 854 บาท และเกษตรกรกระแสหลัก 867 บาท ดังนั้น ในแง่ของอัตราผลตอบแทนการลงทุน เงิน 1 บาท ที่รัฐลงทุนในการสนับสนุนเกษตรกรกระแสหลัก จะมีประสิทธิภาพมากกว่าที่จะลงทุนจำนวนเงินเท่ากันในการส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรกรทฤษฎีใหม่ เพื่อให้การลงทุนของรัฐมีประสิทธิภาพใกล้เคียงกันกับเกษตรกรกระแสหลัก จึงคุ้มค่าต่อการลงทุนของสังคม

มยุรี เสือคำราม (2546) ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบประสิทธิภาพและระดับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ระหว่างเกษตรกรกรรมแนวเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรกรกรรมกระแสหลัก พบว่าเกษตรกรกรรมแนวเศรษฐกิจพอเพียงมีค่า NPV = 1,052,484.53 และ B/C ratio = 2.03 ส่วนเกษตรกรกรรมกระแสหลัก มีค่า NPV = 11,807.40 และ B/C ratio = 1.03 ดังนั้นเกษตรกรกรรมแนวเศรษฐกิจพอเพียงมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกษตรกรกรรมกระแสหลัก กล่าวคือ เกษตรกรรมแนวเศรษฐกิจพอเพียงมีความประหยัดและก่อให้เกิดประโยชน์ คือเป็นการลดปัจจัยการผลิตบางชนิดและทำให้ได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่าต่อการลงทุน

ชูศรี มณีพฤษ์ และ ภราดร ปริศาสตร์ (2546) ได้ศึกษาเรื่องการประยุกต์ใช้ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ พบว่าเมื่อเปรียบเทียบสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ของเกษตรกรระหว่างก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่กับหลังเข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ เห็นว่าโดยเฉลี่ยแล้วเกษตรกรมีคุณภาพชีวิตสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการเข้าร่วมโครงการ โดยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 75.2 เห็นว่ามีรายได้สูงขึ้น และร้อยละ 74.3 เห็นว่ามีความมั่นคงหรือความแน่นอนของรายได้สูงขึ้น โดยมีกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 51.5 เห็นค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือนลดลง ร้อยละ 94.1 เห็นว่ามีความหลากหลายของชนิดผลผลิตเพิ่มขึ้น ร้อยละ 58.4 เห็น

ว่ามีการใช้แรงงานในครัวเรือนเพื่อมากขึ้น ร้อยละ 87.1 เห็นว่าบริการต่างๆ จากหน่วยงานของรัฐเพิ่มขึ้น ในเรื่องของการรวมกลุ่มของชาวบ้านร้อยละ 77.2 เห็นว่ามากขึ้น ส่วนความสุขในการประกอบอาชีพร้อยละ 85.1 เห็นว่ามากขึ้น สำหรับความสามารถในการพึ่งตนเองร้อยละ 87.1 เห็นว่าสูงขึ้น และร้อยละ 87.8 เห็นว่าสภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปเปลี่ยนแปลง แต่อย่างไรก็ตามยังมีบางประเด็นที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่จะทำให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตต่ำลงคือ ร้อยละ 66.3 เห็นว่าค่าใช้จ่ายในการลงทุนสูงขึ้น ร้อยละ 44.6 เห็นว่าภาวะหนี้สินยังคงเท่าเดิม สำหรับเรื่องเรื่องเป็นเวลาพักผ่อนส่วนตัวร้อยละ 21.8 เห็นว่าเท่าเดิม และร้อยละ 38.6 เห็นว่าเวลาในการพบปะพูดคุยกับเพื่อนบ้านน้อยลง การได้อยู่พร้อมหน้าพร้อมตาของสมาชิกในครอบครัวเท่าเดิม ร้อยละ 43.6 สำหรับการใช้จ่ายเคมีและยาฆ่าแมลงร้อยละ 62.4 เห็นว่าเพิ่มขึ้น โดยที่ร้อยละ 93.1 เห็นว่ามีการใช้น้ำในการเกษตรมากขึ้น การจ้างงานนอกครัวเรือนเท่าเดิมร้อยละ 50.5 และสมาชิกออกไปรับจ้างทำงานนอกบ้านเท่าเดิมร้อยละ 54.5

เบญจวรรณ สุรินทร์ (2546) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์เปรียบเทียบทางเศรษฐกิจระหว่างเกษตรกรกระแสดักและเกษตรกรทฤษฎีใหม่ กรณี ศึกษาจังหวัดสงขลา เกษตรกรที่ทำเกษตรทฤษฎีใหม่และเกษตรกรที่ทำเกษตรกระแสดัก มีความเหมาะสมในการลงทุนด้านการเงิน เกษตรกรที่ทำเกษตรทฤษฎีใหม่มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) มีค่าเป็นบวก โดยมีค่าเท่ากับ 40,111.25 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน(BCR) มีค่ามากกว่า 1 มีค่าเท่ากับ 2.76 และอัตราผลประโยชน์ภายในโครงการ(IRR) มีค่าเท่ากับร้อยละ 80 ซึ่งมีค่ามากกว่าอัตราคิดลดร้อยละ 10 ในขณะที่เกษตรกรที่ทำเกษตรกระแสดัก มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) มีค่าเป็นบวก โดยได้กำไรเท่ากับ 3,706.33 บาทอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน(BCR) มีค่ามากกว่า 1 มีค่าเท่ากับ 1.31 และอัตราผลประโยชน์ภายในโครงการ(IRR) มีค่าเท่ากับร้อยละ 39 ซึ่งมากกว่าอัตราคิดลดของโครงการเหมือนกัน สำหรับการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจ ของเกษตรกรที่ทำเกษตรทฤษฎีใหม่กับเกษตรกรที่ทำเกษตรกระแสดัก มูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) ของเกษตรกรที่ทำเกษตรทฤษฎีใหม่ มีค่ามากกว่าศูนย์ อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน(BCR) มีค่ามากกว่า 1 และอัตราผลประโยชน์ภายในของโครงการ(IRR) เท่ากับร้อยละ 18 สำหรับเกษตรกรที่ทำเกษตรกระแสดัก ผลจากการศึกษาเห็นว่าไม่มีความคุ้มค่าในการลงทุนทางด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากการศึกษาด้านเศรษฐศาสตร์คิดต้นทุนค่าเสียโอกาส ซึ่งทำให้ต้นทุนสูงขึ้น

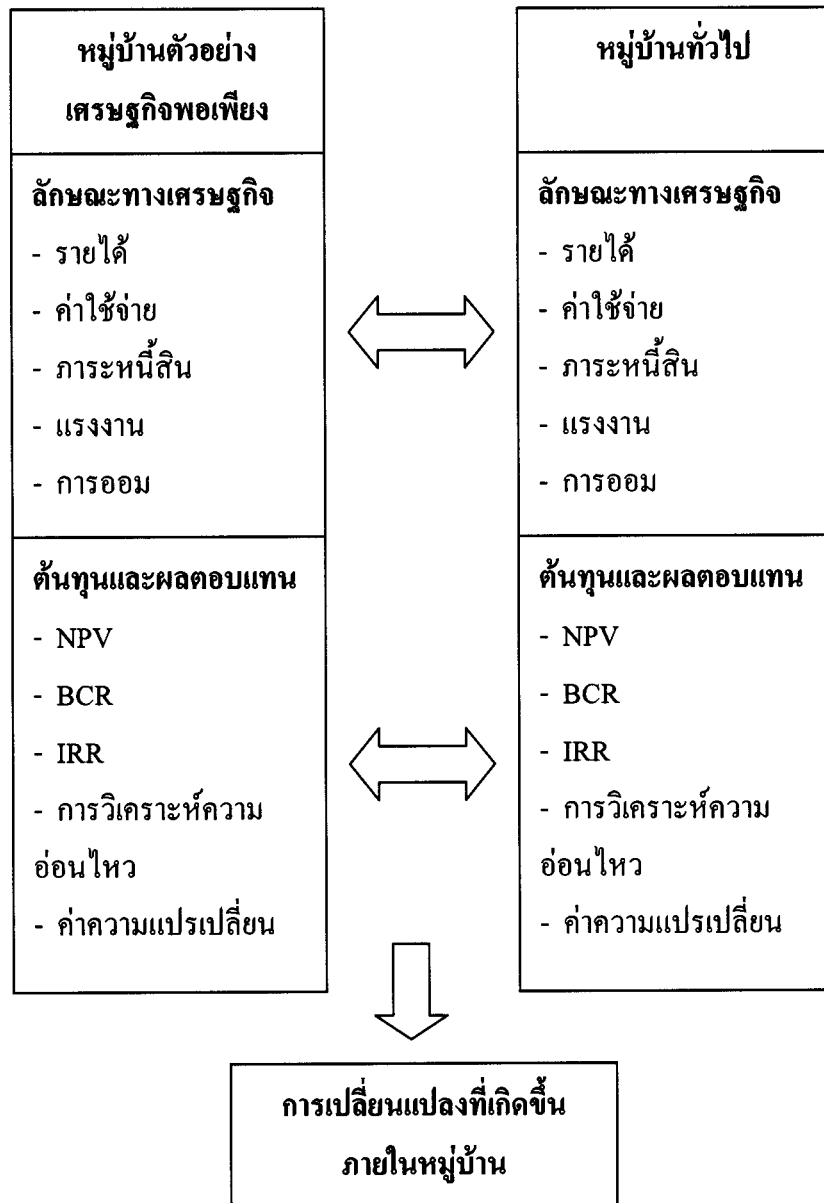
อมราพร โพธิ์งาม (2546) ได้ศึกษาผลกระทบการดำเนินโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ จังหวัดจันทบุรี ที่มีต่อเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการพบว่าผลกระทบด้านเศรษฐกิจ เกษตรกรมีการทำกิจกรรมการเกษตรหลากหลายขึ้นคิดเป็นร้อยละ 42.86 เกษตรกรผลิตข้าวเพื่อการบริโภคมากขึ้น โดยร้อยละ 54.28 ผลิตข้าวเพื่อการบริโภคทั้งหมดโดยซื้อเพิ่มบางส่วน เกษตรกรมีความมั่นคง

ในเรื่องอาหารในครัวเรือนระดับหนึ่ง โดยเกษตรกรมีรายได้สุทธิ 29,329.79 บาทต่อคนต่อปี มากกว่าก่อนเข้าโครงการเฉลี่ย 27,744.97 บาท ซึ่งถือว่าสูงขึ้น ผลกระทบด้านสังคมพบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีขนาดครัวเรือน 5.08 คนต่อครัวเรือน ขนาดแรงงาน 4.50 คนต่อครัวเรือน และมีแรงงานคืนถิ่น 3 คนต่อครัวเรือน ซึ่งมากกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ การรวมกลุ่มเป็นการรวมกลุ่มการผลิตอย่างเคียวคิดเป็นร้อยละ 97.14 ซึ่งมากกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ ผลกระทบด้านความยั่งยืน เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการจะปฏิบัติตามแนวทฤษฎีใหม่ทุกครัวเรือน โดยร้อยละ 94.29 มีกิจกรรมจัดทำบัญชีรับ-จ่าย ร้อยละ 65.71 มีการนำเอาผลผลิตที่ผลิตได้มาบริโภค

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่างานทั้งหมดที่ได้ศึกษานั้น ส่วนใหญ่จะศึกษาในเรื่องของสังคมและเศรษฐกิจ โดยเฉพาะด้านการเกษตร สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กรณีได้แก่ กรณีที่ศึกษาในด้านเคียวคิดคือด้านของการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งได้แก่งานของศศิธร ปาณิกบุตร ที่ได้ศึกษาถึงปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิต ในรูปแบบของเศรษฐกิจพอเพียงและงานของ อมราพร โพธิ์งาม ได้ศึกษาในเรื่องของผลกระทบของการดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งงานของทั้งสองเรื่องนั้นบ่งบอกถึงความประสบความสำเร็จ ของการนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการเกษตรทฤษฎีใหม่มาประยุกต์ใช้ แต่ยังไม่ได้อารูปแบบของการเกษตรแบบทั่วไปหรือเกษตรกระแสหลัก มาเปรียบเทียบเพื่อดูว่าแท้ที่จริงแล้ว การเกษตรแบบใดจะให้ผลประโยชน์ดีกว่ากัน แต่ว่าก็ยังมีงานที่ได้ดำเนินการเปรียบเทียบในลักษณะดังกล่าวคืองานของ ชูศรี มณีพุกษ์และภราดร ปรีดาศักดิ์ ซึ่งงานดังกล่าวได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเปลี่ยนแปลง ของเกษตรกรก่อนที่จะเข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ กับภายหลังจากเกษตรกรได้เข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

ส่วนอีกกรณีหนึ่งคือกรณีที่ได้นำมาศึกษาทั้งเกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรแบบกระแสหลัก ซึ่งได้แก่งานของ พิรวัฒน์ เวศย์วรุฒม์ (2544) เบญจวรรณ สุรินทร์ (2544) นริศานวมจิตต์(2544) วรเชษฐ์ ชาวเหนือ (2546) และมยุรี เสือคำราม (2546) ซึ่งทั้งหมดนี้ได้ศึกษาถึงการเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทน (Cost – Benefit Analysis : CBA) ของเกษตรกร โดยเฉพาะในด้านการเงินและด้านเศรษฐกิจ ยกเว้นงานของวรเชษฐ์ ชาวเหนือ (2546) ที่ได้ศึกษาเฉพาะเรื่องด้านการเงิน

จากแนวคิดและทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น สามารถนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังนี้

รูปที่ 2.2 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ ของหมู่บ้านตัวอย่าง เศรษฐกิจพอเพียงกับหมู่บ้านทั่วไป ในจังหวัดตาก จะใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 40 ตัวอย่าง โดยแยกเป็นหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง 20 ตัวอย่าง และหมู่บ้านทั่วไป 20 ตัวอย่าง ซึ่งพิจารณาจากเกษตรกรในหมู่บ้าน ที่ได้มีการลงทุนในการเกษตรเพิ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ ของหมู่บ้านตัวอย่าง เศรษฐกิจพอเพียงกับหมู่บ้านทั่วไป ในจังหวัดตาก จะใช้แบบสอบถาม 2 ชุด คือ แบบสอบถาม สำหรับเกษตรกรในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง และแบบสอบถามสำหรับเกษตรกรในหมู่บ้านทั่วไป เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลทางด้านกายภาพ และเก็บข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนและรายรับ จากเกษตรกร ของหมู่บ้านทั้งสอง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ ของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงกับหมู่บ้านทั่วไป ในจังหวัดตาก มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1 ข้อมูลทุติยภูมิ(Secondary data) หรือการวิจัยเอกสาร เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ที่ได้มีการเก็บรวบรวมไว้ เช่น หนังสือ ตำรา รายงานประจำปี และผลงานวิจัย

3.2 ข้อมูลปฐมภูมิ(Primary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการออกสำรวจ โดยมีวิธีดำเนินการดังต่อไปนี้

3.2.1 ผู้วิจัยได้ติดต่อผู้นำหมู่บ้านคือ ผู้ใหญ่บ้านของทั้ง 2 หมู่บ้าน โดยได้ขออนุญาตเข้าร่วมประชุมประจำเดือนของหมู่บ้านเพื่อแนะนำตัวเอง และชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.2.2 ผู้วิจัยได้ขอข้อมูลเกษตรกรในหมู่บ้านที่มีการลงทุนในการเกษตรเพิ่ม ในปี พ.ศ. 2551 เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการลงพื้นที่เพื่อขอเก็บข้อมูล

3.2.3 หลังจากที่ได้ข้อมูลเกษตรกรของทั้งสองหมู่บ้านแล้ว ผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานกับเกษตรกรโดยตรง ผ่านทางโทรศัพท์เพื่อนัดหมายในการขอสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล

3.2.4 เมื่อได้นัดหมายกับเกษตรกรแล้ว จึงออกเก็บข้อมูลจากเกษตรกรตามวัน เวลา สถานที่ ที่ได้นัดหมายไว้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ ของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงกับหมู่บ้านทั่วไป ในจังหวัดตาก มีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) จะศึกษาจากข้อมูลสภาพการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ ของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงและหมู่บ้านทั่วไป โดยใช้วิธีประมวลผลทางคอมพิวเตอร์ เพื่อหา ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ของการศึกษา

4.2 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Qualitative Analysis) จะใช้วิธีวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน (Cost – Benefit Analysis : CBA) โดยได้แบ่งเครื่องมือเป็น 3 ส่วน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ของการศึกษา ได้แก่ (พีรวัดณ์ เวศย์วรุฒม์ 2544 : 16-19)

4.2.1 มูลค่าปัจจุบันสุทธิ(Net Present Value : NPV) คือผลตอบแทนสุทธิที่ได้รับตลอดระยะเวลาของโครงการ ซึ่งอาจจะมีค่าเป็นลบ เป็นศูนย์ หรือเป็นบวกก็ได้ ขึ้นอยู่กับขนาดของมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนรวม(PVB) หักออกด้วยมูลค่าปัจจุบันของต้นทุนรวม(PVC) ของโครงการนั้น

$$\begin{aligned} NPV &= PVB - PVC \\ &= \sum_{t=1}^{15} \frac{B}{(1+r)^t} - \sum_{t=1}^{15} \frac{C}{(1+r)^t} \end{aligned}$$

ในที่นี้ B_t หมายถึง ผลตอบแทนของโครงการในปีที่ t

C_t หมายถึง ต้นทุนของโครงการในปีที่ t

r หมายถึง อัตราคิดลดหรืออัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม

t หมายถึง ระยะเวลาของโครงการ(1,2,.....,15)

หลักการตัดสินใจที่ว่าโครงการจะมีความเหมาะสมทางด้านเศรษฐกิจและการเงินหรือไม่นั้น ให้ดูที่ NPV คือเมื่อ $NPV > 0$ หรือมีค่าเป็นบวก แสดงว่าโครงการนั้นๆ มีความเหมาะสมที่จะลงทุนได้ กล่าวคือ มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนรวมมากกว่ามูลค่าปัจจุบันของต้นทุนรวม

4.2.2 อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit – Cost Ratio : BCR) คือมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนรวมหารด้วย มูลค่าปัจจุบันของต้นทุนรวม ผลตอบแทนจะเกิดขึ้นตลอดอายุของโครงการ ถึงแม้ว่าเมื่อการลงทุนโครงการผ่านพ้นไปแล้ว ในขณะที่ต้นทุนในการก่อสร้างจะเกิดขึ้น โดยเฉพาะในช่วงการลงทุนเท่านั้น ส่วนต้นทุนที่อยู่ในรูปค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานซ่อมแซมบำรุงรักษา และการลงทุนทดแทน อุปกรณ์เสื่อมสภาพจะเกิดขึ้นตลอดช่วงอายุของเศรษฐกิจของโครงการ จากนั้นจึงเอากระแสผลตอบแทนและกระแสต้นทุนของโครงการที่ได้ปรับค่าไปตามเวลา หรือคิดเป็นมูลค่าปัจจุบันแล้วมาเปรียบเทียบกันเพื่อหาอัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (BCR) ดังนี้

$$\begin{aligned} BCR &= \frac{PVB}{PVC} \\ &= \frac{\sum_{t=1}^{15} B_t (1+r)^{-t}}{\sum_{t=1}^{15} C_t (1+r)^{-t} - 1} \end{aligned}$$

ในที่นี้ B_t หมายถึง ผลตอบแทนของโครงการในปีที่ t (บาทต่อปี)

C_t หมายถึง ต้นทุนของโครงการในปีที่ t (บาทต่อปี)

r หมายถึง อัตราคิดลดหรืออัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม (ร้อยละ)

t หมายถึง ระยะเวลาของโครงการ(1,2,.....,15)

ขนาดของ BCR อาจจะเท่ากับ 1 มากกว่า 1 หรือน้อยกว่า 1 ก็ได้แต่หลักการตัดสินใจที่แสดงว่าโครงการมีความเหมาะสมและคุ้มค่าในทางเศรษฐกิจ คือ เมื่อ BCR เท่ากับ 1 หรือมีค่ามากกว่า 1

ในการวิเคราะห์นั้นจะใช้ข้อมูลปฐมภูมิ ที่เก็บได้จากเกษตรกรในหมู่บ้านตัวอย่าง เศรษฐกิจพอเพียง และหมู่บ้านทั่วไป มาใช้ในการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน ซึ่งต้นทุนและผลตอบแทนที่นำมาเปรียบเทียบจะเป็นผลรวม ตั้งแต่ปีที่ 1 (ปีแรกของโครงการ $t=1$) ถึงปีสุดท้ายของโครงการ ($t=T$) โดยในการวิจัยนี้ ให้ปีที่ไปสัมภาษณ์เป็นปีที่ 1 และปีสุดท้ายของโครงการคือปีที่ 15 ($t=15$)

และนำผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน ของเกษตรกรในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง และหมู่บ้านทั่วไป ทางด้านเศรษฐกิจมาเปรียบเทียบกัน กล่าวคือ เปรียบเทียบมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) ของเกษตรกรหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง กับ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) ของเกษตรกรหมู่บ้านทั่วไป และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (BCR) ของเกษตรกรหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง กับ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (BCR) ของเกษตรกรหมู่บ้านทั่วไป

เมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว หากมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (BCR) ของเกษตรกรในหมู่บ้านใดมีค่ามากกว่า ให้ถือว่าหมู่บ้านนั้นมีความเป็นไปได้ทางด้านการเงินหรือทางด้านเศรษฐกิจ มากกว่าอีกหมู่บ้านหนึ่งที่นำมาเปรียบเทียบกัน

เนื่องจากการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน(Cost – Benefit Analysis : CBA) มีจุดอ่อนที่กำหนดให้ราคาและปริมาณผลผลิตและปัจจัยการผลิตคงที่ บางส่วนจากสมมติฐานเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์จึงต้องวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการ สำหรับในการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการ ใช้ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน(Cost – Benefit Analysis : CBA) มาประยุกต์ภายใต้ข้อสมมติที่แตกต่างกันออกไป โดยมีการวิเคราะห์กรณีที่ดินทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 กรณีผลตอบแทนลดลงร้อยละ 10 และกรณีที่ผลตอบแทนลดลงร้อยละ 10 ในขณะที่ต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ถ้ามีความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจและ ผลปรากฏว่าเกษตรกรในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงมีความคุ้มค่าต่อการลงทุน ก็จะวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการ ซึ่งหากวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการแล้ว พบว่าโครงการยังมีความคุ้มค่าต่อการลงทุนก็จะใช้การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยน(Switching Value Test : STV) เพื่อทดสอบว่าต้นทุนของโครงการสามารถเพิ่มขึ้นได้ร้อยละเท่าไร และผลตอบแทนของโครงการสามารถลดลงได้เท่าไร ก่อนที่จะทำให้ NPV เท่ากับศูนย์ และถ้าค่า STV ที่คำนวณได้มีค่าสูง ก็แสดงว่ามีความเสี่ยงภัยในโครงการอยู่ในระดับต่ำ แต่ถ้าค่า STV ที่คำนวณได้มีค่าต่ำ ก็แสดงว่ามีความเสี่ยงภัยในโครงการอยู่ในระดับสูง

ในการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจถ้าผลปรากฏว่าการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ไม่มีความคุ้มค่าต่อการลงทุน ก็จะไม่ทำการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการและไม่ทำการทดสอบค่าความแปรเปลี่ยน

นอกจากนี้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทน (Cost – Benefit Analysis : CBA) นั้นจะใช้ข้อมูลปฐมภูมิที่เก็บได้ในปี 2551 เป็นปีที่ 1 และในปีที่ 2 – ปีที่ 15 จะสมมุติสถานการณ์ 3 กรณีคือต้นทุนและผลตอบแทนเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0 ต่อปี เพิ่มขึ้นอัตราร้อยละ 1 ต่อปี และเพิ่มขึ้นอัตราร้อยละ 2 ต่อปี

สำหรับอัตราคิดลดที่ใช้ในการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน (Cost – Benefit Analysis : CBA) นั้นจะกำหนดให้เท่ากับร้อยละ 12 โดยในการวิเคราะห์ทางการเงินจะใช้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และการวิเคราะห์ทางด้านเศรษฐกิจจะใช้ค่าเสียโอกาสของทุน โดยที่ค่าเสียโอกาสของทุนในประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่ที่เลือกใช้กันตาม the rule of thumb คือร้อยละ 12 ต่อปี

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ ของหมู่บ้านตัวอย่าง เศรษฐกิจพอเพียงกับหมู่บ้านทั่วไป ในจังหวัดตาก ผู้ศึกษาได้ทำการเลือกสุ่มตัวอย่างการวิจัยและ ดำเนินการสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสอบถาม ในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 20 ชุค และหมู่บ้านทั่วไป จำนวน 20 ชุค ซึ่งข้อมูลที่จัดเก็บเป็นข้อมูลปีการผลิต 2550/2551 มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกตามเพศ ระดับการศึกษา ลักษณะพื้นที่ของที่ดินทำกิน และการรวมกลุ่ม ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ความถี่ ร้อยละ ส่วนข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแยกตาม อายุ การถือครองที่ดิน ผู้วิจัยวิเคราะห์ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รายละเอียดดังตารางที่ 4.1 และตารางที่ 4.2ตามลำดับ

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกตามเพศ ระดับการศึกษา ลักษณะพื้นที่ของที่ดินทำกิน และการรวมกลุ่ม

รายการ	หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง		หมู่บ้านทั่วไป	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ				
1.1 ชาย	13	65.00	15	75.00
1.2 หญิง	7	35.00	5	25.00
2. ระดับการศึกษา				
2.1 ประถมศึกษา	14	70.00	20	100.00
2.2 มัธยมศึกษาตอนต้น	2	10.00	0	0
2.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย	3	15.00	0	0
2.4 อาชีวศึกษา(ปวช./ปวส.)	1	5.00	0	0
2.5 ปริญญาตรี	0	0	0	0
2.6 สูงกว่าปริญญาตรี	0	0	0	0
3. ลักษณะของพื้นที่ดินทำกิน				
3.1 อยู่ในเขตชลประทาน	0	0	0	0
3.2อยู่นอกเขตชลประทาน	20	100.00	20	10.00
4. การรวมกลุ่ม				
4.1 สหกรณ์	12	60.00	0	0
4.2 ฅกส.	12	60.00	19	95.00
4.3 กลุ่มออมทรัพย์	11	55.00	0	0
4.4 กลุ่มเกษตรกรชาวไร่	6	30.00	0	0
4.5 กลุ่ม อสม.	2	10.00	0	0
4.6 กองทุนหมู่บ้าน	0	0	13	65.00

จากตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามเพศ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง มีจำนวน 20 คน เป็นเพศชาย 13 คน เป็นเพศหญิง 7 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00 และ 35.00 ตามลำดับ ส่วนในหมู่บ้านทั่วไปมีจำนวน 20 คน เป็นเพศชาย 15 คน เป็นเพศหญิง 5 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 และ 25.00 ตามลำดับ

แยกตามระดับการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 14 คน รองลงมาได้แก่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 3 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 2 คน และระดับอาชีวศึกษา 1 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 , 15.00 , 10.00 , และ 5.00 ตามลำดับ ส่วนในหมู่บ้านทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

แยกตามลักษณะพื้นที่ดินทำกินพบว่า ในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ตอบแบบสอบถามมีที่ดินอยู่นอกเขตชลประทาน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ส่วนในหมู่บ้านทั่วไป ผู้ตอบแบบสอบถาม มีที่ดินอยู่นอกเขตชลประทาน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

แยกตามการรวมกลุ่มพบว่า ในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นสมาชิกสหกรณ์ จำนวน 12 คน รองลงมาเป็นสมาชิกทกส. จำนวน 12 คน เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ จำนวน 11 คน เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรทำไร่ 6 คน และเป็นสมาชิกกลุ่มผสม. 2 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 , 60.00 , 55.00 , 30.00 และ 10.00 ตามลำดับ ส่วนในหมู่บ้านทั่วไป ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มทกส. 19 คน และเป็นสมาชิกกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 95.00 และ 65.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกตามอายุ การถือครองที่ดินทำกิน

รายการ	หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง		หมู่บ้านทั่วไป	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. อายุ	42.95	8.15	45.95	9.15
2. การถือครองที่ดิน	49.95	32.76	35.25	18.49

จากตารางที่ 4.2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกตามอายุ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง มีอายุเฉลี่ย 42.95 ปี และผู้ตอบแบบสอบถามในหมู่บ้านทั่วไป มีอายุเฉลี่ย 45.95 ปี

แยกตามการถือครองที่ดิน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงมีการถือครองที่ดินเฉลี่ย 49.95 ไร่ ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามในหมู่บ้านทั่วไปมีการถือครองที่ดินเฉลี่ย 35.25 ไร่

1.2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจ

พอเพียง

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในส่วนของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง แยกตามลักษณะรูปแบบการทำเกษตรแบบยั่งยืน และการรับข้อมูลข่าวสารและการรับความรู้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ความถี่ ร้อยละ รายละเอียดดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกตามลักษณะรูปแบบการทำเกษตรแบบยั่งยืน และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ของผู้ตอบแบบสอบถามในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. รูปแบบการทำเกษตรแบบยั่งยืน		
1.1 เกษตรผสมผสาน	20	100.00
1.2 เกษตรทฤษฎีใหม่	0	0
1.3 วนเกษตร	0	0
1.4 เกษตรอินทรีย์	0	0
1.5 เกษตรธรรมชาติ	0	0
2. การรับข้อมูลข่าวสารและการรับความรู้		
2.1 โทรทัศน์ วิทยุ	8	40.00
2.2 สำนักงานเกษตรอำเภอแม่สอด	9	45.00
2.3 ประกาศตามเสียงหมู่บ้าน	3	18.00
2.4 สำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัดตาก	1	5.00
2.5 การประชุมประจำเดือนของหมู่บ้าน	8	40.00
2.6 ผู้นำชุมชน	2	10.00
2.7 utsch.	8	40.00
2.8 สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแม่สอด	2	10.00

จากตารางที่ 4.3 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกตามลักษณะรูปแบบการทำเกษตรแบบยั่งยืน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนใหญ่ดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบการทำเกษตรแบบผสมผสาน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

แยกตามการรับรู้ข่าวสารและการรับความรู้ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามในหมู่บ้าน ตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ได้รับรู้ข่าวสารและการรับความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง จากสำนักงาน เกษตรอำเภอแม่สอด จำนวน 9 คน รองลงมาได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ จำนวน 8 คน การประชุม ประจำเดือนของหมู่บ้าน จำนวน 8 คน ทัศน. จำนวน 8 คน ประกาศตามเสียงหมู่บ้าน จำนวน 3 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 2 คน สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแม่สอด จำนวน 2 คน และสำนักงาน พัฒนาที่ดินจังหวัดตาก จำนวน 1 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 45.00 , 40.00 , 40.00 , 40.00 , 15.00 , 10.00 , 10.00 และ 5.00 ตามลำดับ

1.3 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนของหมู่บ้านทั่วไป

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในส่วนของหมู่บ้านทั่วไป แยกตามจำนวนครั้งและชนิดของพืชในการปลูกพืชในรอบ 1 ปีการผลิต และการเปลี่ยนแปลง รูปแบบการเกษตร ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ความถี่ ร้อยละ รายละเอียดดัง ตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในส่วนของหมู่บ้านทั่วไป แยกตามจำนวนครั้ง และชนิดของพืชในการปลูกพืชในรอบ 1 ปีการผลิต และการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ การเกษตร

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1. จำนวนครั้งและชนิดของพืช		
1.1 1 ครั้ง โดยมีพืชที่ปลูกได้แก่	20	100.00
- ข้าวโพด	20	100.00
- ถั่วเขียว	15	75.00
- กระเทียม	0	0
1.2 2 ครั้ง โดยมีพืชที่ปลูกได้แก่	0	0
- ข้าวโพด	0	0
- ถั่วเขียว	0	0
- กระเทียม	0	0
1.3 3 ครั้ง โดยมีพืชที่ปลูกได้แก่	0	0
- ข้าวโพด	0	0
- ถั่วเขียว	0	0

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
- กระเทียม	0	0
1.4 มากกว่า 3 ครั้ง	0	0
2. การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตร		
2.1 เปลี่ยนเพราะ	0	0
2.2 ไม่เปลี่ยนเพราะ	20	100.00
- ยุ่งยาก	8	40.00
- เป็นอาชีพหลัก	1	5.00
- ทำมานานแล้วไม่ยากเปลี่ยน	1	5.00
- ไม่อยากเปลี่ยนไปทำอย่างอื่น	2	10.00
- ไม่เข้าใจขั้นตอนในการดำเนินงาน	1	5.00
- ทำเกษตรแบบเดิมคืออยู่แล้ว	2	10.00
- ระยะทางในการเดินทางไปไร่ไกล	1	5.00
- ขาดแหล่งน้ำในการเกษตร	4	20.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามในหมู่บ้านทั่วไป แยกตามจำนวนครั้งและชนิดของพืชในการปลูกพืชในรอบ 1 ปีการผลิต ส่วนใหญ่แล้วใน 1 ปีการผลิตจะปลูกพืช 1 ครั้ง มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยจะปลูกพืชได้แก่ ข้าวโพด จำนวน 20 คน และถั่วเขียว จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 และ 75.00 ตามลำดับ

แยกตามการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตร พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามในหมู่บ้านทั่วไปส่วนใหญ่ไม่ยากจะเปลี่ยน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 สาเหตุที่ไม่อยากเปลี่ยนได้แก่ ยุ่งยาก จำนวน 8 คน รองลงมาเห็นว่าขาดแหล่งน้ำในการเกษตร จำนวน 4 คน ไม่อยากเปลี่ยนไปทำอย่างอื่น จำนวน 2 คน ทำเกษตรแบบเดิมคืออยู่แล้ว 2 คน เป็นอาชีพหลัก จำนวน 1 คน ทำมานานไม่ยากเปลี่ยน จำนวน 1 คน ไม่เข้าใจขั้นตอนในการดำเนินงาน 1 คน และระยะทางในการเดินทางไปไร่ไกล 1 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 , 20.00 , 10.00 , 10.00 , 5.00 , 5.00 และ 5.00 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของครัวเรือน ในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กับหมู่บ้านทั่วไป

ตารางที่ 4.5 เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของครัวเรือน ในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กับหมู่บ้านทั่วไป

รายการ	หมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง						หมู่บ้านทั่วไป(ร้อยละ)					
	ก่อนเปลี่ยน(ร้อยละ)			หลังเปลี่ยน(ร้อยละ)			เพิ่มขึ้น	เท่าเดิม	ลดลง			
	เพิ่มขึ้น	เท่าเดิม	ลดลง	ไม่ทราบ	เพิ่มขึ้น	เท่าเดิม				ลดลง		
ระดับรายได้	5.00	70.00	20.00	5.00	100.00	0	0	0	45.00	40.00	15.00	0
ต้นทุนทางการเกษตร	60.00	35.00	5.00	0	5.00	10.00	85.00	0	95.00	5.00	0	0
ความมั่นคงหรือความแน่นอนของรายได้ หรือผลผลิต	0	50.00	45.00	5.00	65.00	35.00	0	0	15.00	50.00	15.00	20.00
ค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือน	45.00	40.00	10.00	5.00	30.00	25.00	45.00	0	75.00	25.00	0	0
ภาระหนี้สิน	55.00	40.00	0	5.00	5.00	20.00	75.00	0	90.00	10.00	0	0
การใช้แรงงานในครัวเรือน	10.00	85.00	0	5.00	10.00	30.00	55.00	5.00	20.00	60.00	0	20.00
การจ้างแรงงานจากภายนอกครัวเรือน	20.00	70.00	5.00	5.00	70.00	30.00	0	0	30.00	55.00	0	15.00
การออกไปรับจ้างนอกบ้านของสมาชิกในครอบครัว	50.00	10.00	10.00	30.00	0	10.00	60.00	30.00	25.00	35.00	15.00	25.00
การออมของครัวเรือน	10.00	65.00	20.00	5.00	90.00	10.00	0	0	10.00	25.00	35.00	30.00

จากตารางที่ 4.5 การเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของครัวเรือน ในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กับหมู่บ้านทั่วไป พบว่าในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นรูปแบบเกษตรแบบยั่งยืน แยกตามรายได้จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 70.00 เห็นว่ามีรายได้เท่าเดิม รองลงมาร้อยละ 20.00 เห็นว่ามีรายได้ลดลง และร้อยละ 5.00 เห็นว่ามีรายได้เพิ่มขึ้นกับไม่ทราบตามลำดับ ส่วนหลังจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตรมาเป็นแบบยั่งยืนแล้ว จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 100.00 มีรายได้เพิ่มขึ้น และเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับหมู่บ้านทั่วไปจะเห็นได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ ร้อยละ 45.00 เห็นว่ามีรายได้เพิ่มขึ้น รองลงมาร้อยละ 40.00 เห็นว่ามีรายได้เท่าเดิม และร้อยละ 15.00 เห็นว่าลดลง ตามลำดับ ดังนั้นจะเห็นความเปลี่ยนแปลงของรายได้ของเกษตรกรในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตร ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่จะมีรายได้เท่าเดิม ภายหลังจากได้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตรแล้ว เกษตรกรส่วนใหญ่กลับมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น หมู่บ้านทั่วไปเกษตรกรก็มีรายได้เพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน แต่ว่าสัดส่วนในการเพิ่มจะน้อยกว่าหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง

ต้นทุนทางการเกษตรในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นรูปแบบเกษตรแบบยั่งยืน จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 60.00 เห็นว่ามีต้นทุนเพิ่มขึ้น รองลงมาร้อยละ 35.00 เห็นว่ามีต้นทุนเท่าเดิม และร้อยละ 5.00 เห็นว่ามีต้นทุนที่ลดลง ตามลำดับ ส่วนหลังจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตรมาเป็นแบบยั่งยืนแล้ว จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 85.00 เห็นว่ามีต้นทุนเพิ่มขึ้น รองลงมา ร้อยละ 10.00 เห็นว่ามีต้นทุนเท่าเดิม และร้อยละ 5.00 เห็นว่ามีต้นทุนที่ลดลง ตามลำดับ และเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับหมู่บ้านทั่วไปจะเห็นได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.00 เห็นว่ามีต้นทุนที่เพิ่มขึ้น และร้อยละ 5.00 เห็นว่ามีต้นทุนเท่าเดิม ตามลำดับ ดังนั้นจะเห็นความเปลี่ยนแปลงของต้นทุนหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตร ซึ่งแต่เดิมเป็นรูปแบบที่มุ่งเน้นการเกษตรแบบเชิงเดี่ยว เน้นการใช้สารเคมีในการผลิต แต่ภายหลังการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตรแล้ว จะเห็นได้ว่าหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง มีต้นทุนที่ลดลงอันเนื่องมาจาก เกษตรกรได้รับความรู้วิธีการลดต้นทุนการเกษตร เช่นการทำปุ๋ยชีวภาพ สารไล่แมลง เป็นต้น แล้วนำมาใช้ในการผลิตของตนเอง จึงทำให้ลดต้นทุนได้มากและเป็นผลดีต่อสุขภาพ สิ่งแวดล้อม ของตัวของเกษตรกรและครอบครัว รวมไปถึงชุมชนหรือผู้บริโภคด้วย เมื่อเปรียบเทียบกับหมู่บ้านทั่วไป ซึ่งมุ่งเน้นการผลิตแบบเกษตรเชิงเดี่ยว เกษตรกรจะมีต้นทุนที่สูงขึ้นอันเนื่องมาจากปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย สารเคมี มีแนวโน้มที่จะมีราคาสูงขึ้น

ความมั่นคงหรือความแน่นอนของรายได้หรือผลผลิต ในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นรูปแบบเกษตรแบบยั่งยืน จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 50.00 เห็นว่าเพิ่มขึ้น รองลงมาร้อยละ 45.00 เห็นว่าลดลง และร้อยละ 5.00 เห็นว่าไม่ทราบ ส่วนหลังจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตรมาเป็นแบบยั่งยืนแล้ว จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 65.00 เห็นว่าเพิ่มขึ้น และร้อยละ 35.00 เห็นว่าเท่าเดิม และเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับหมู่บ้านทั่วไปจะเห็นได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 50.00 เห็นว่าเท่าเดิม รองลงมาร้อยละ 20.00 เห็นว่าไม่ทราบ และร้อยละ 15.00 เห็นว่าเพิ่มขึ้นและลดลง ตามลำดับ จะเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ในความมั่นคงหรือความแน่นอนของรายได้หรือผลผลิต นั้นก่อนเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตร นั้นส่วนใหญ่เห็นว่า เกษตรกรมีความมั่นคงทางรายได้และผลผลิตเพิ่มขึ้น และภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตรแล้ว เกษตรกรก็ยังเห็นว่ามี ความมั่นคงทางรายได้และผลผลิตมากขึ้นกว่าเดิม อันเนื่องมาจาก ผลจากการที่มีการลดต้นทุนของเกษตรกรลงทำให้มีรายได้ที่เพิ่มขึ้น หรือการทำเกษตรแบบผสมผสาน ซึ่งเมื่อเกิดเหตุการณ์เช่น ภัยธรรมชาติ เป็นต้น เกษตรกรของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงก็ยังมีความเสี่ยงน้อยกว่าหมู่บ้านทั่วไป

ค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือน ในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นรูปแบบเกษตรแบบยั่งยืน จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 45.00 เห็นว่ามีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น รองลงมาร้อยละ 40.00 เห็นว่ามีค่าใช้จ่ายเท่าเดิม ร้อยละ 10.00 เห็นว่ามีค่าใช้จ่ายลดลง และร้อยละ 5.00 เห็นว่าไม่ทราบ ส่วนหลังจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตรมาเป็นแบบยั่งยืนแล้ว จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 45.00 เห็นว่ามีค่าใช้จ่ายลดลง รองลงมาร้อยละ 30.00 เห็นว่ามีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น และร้อยละ 25.00 เห็นว่ามีค่าใช้จ่ายเท่าเดิม ตามลำดับ และเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับหมู่บ้านทั่วไปจะเห็นได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 75.00 เห็นว่ามีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น และร้อยละ 25.00 เห็นว่ามีค่าใช้จ่ายเท่าเดิม จะเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงทางด้านค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือน ของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตร ส่วนใหญ่จะเห็นว่ามีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น และเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตรแล้ว ส่วนใหญ่จะเห็นว่าค่าใช้จ่ายลดลง ก็เนื่องมาจากว่าหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ได้รับการแนะนำส่งเสริมจากหน่วยทหารพัฒนาในพื้นที่ ในเรื่องของการลดค่าใช้จ่ายเพิ่มรายได้ในครัวเรือน ได้แก่ การทำผลิตภัณฑ์ใช้ในครัวเรือนขึ้นเอง เช่น น้ำยาล้างจาน สบู่ น้ำยาซักผ้า หรือแม้แต่กระทั่งการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ของครัวเรือน ทำให้เกษตรกรลดภาระค่าใช้จ่ายลงได้ และสามารถรู้ถึงพฤติกรรมการใช้จ่ายของสมาชิกในครัวเรือนของตนเอง จากการทำบัญชีครัวเรือนทำให้ตัดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น

ออกไปได้ ซึ่งแตกต่างจะหมู่บ้านทั่วไป ที่ส่วนใหญ่เห็นว่าค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น โดยที่หมู่บ้านทั่วไปไม่ได้ดำเนินกิจกรรมลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ อย่างจริงจัง

ภาระหนี้สินในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นรูปแบบเกษตรแบบยั่งยืน จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 55.00 เห็นว่ามีหนี้สินเพิ่มขึ้น รองลงมาร้อยละ 40.00 เห็นว่ามีหนี้สินเท่าเดิม และร้อยละ 5.00 เห็นว่าไม่ทราบตามลำดับ ส่วนหลังจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตรมาเป็นแบบยั่งยืนแล้ว จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 75.00 เห็นว่ามีหนี้สินลดลง รองลงมาร้อยละ 20.00 เห็นว่ามีหนี้สินเท่าเดิม และร้อยละ 5.00 เห็นว่ามีหนี้สินเพิ่มขึ้น ตามลำดับ และเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับหมู่บ้านทั่วไปจะเห็นได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 90.00 เห็นว่ามีหนี้สินเพิ่มขึ้น และร้อยละ 10.00 เห็นว่ามีหนี้สินเท่าเดิม จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตร ส่วนใหญ่จะมีหนี้สินที่เพิ่มขึ้น แต่ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตรแล้ว จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่เกษตรกรมีหนี้สินที่ลดลง อันเนื่องมาจาก ผลจากการที่ต้นทุนการเกษตรลดลงทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ส่งผลต่อทุนของเกษตรกรในการผลิตในปีถัดไปมีมากขึ้น ทำให้ลดการกู้ยืมจากสถาบันการเงินต่างๆ ได้ ซึ่งแตกต่างกับหมู่บ้านทั่วไป ที่ต้นทุนในการผลิตสูงทำให้รายได้ลดลง ทุนในการผลิตปีต่อไปมีน้อย ทำให้ต้องไปกู้ยืมที่เพิ่มขึ้น

การใช้แรงงานในครัวเรือน ในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นรูปแบบเกษตรแบบยั่งยืน จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 85.00 เห็นว่าใช้แรงงานในครัวเรือนเท่าเดิม รองลงมาร้อยละ 10.00 เห็นว่าใช้แรงงานในครัวเรือนเพิ่มขึ้น และร้อยละ 5.00 ไม่ทราบ ตามลำดับ ส่วนหลังจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตรมาเป็นแบบยั่งยืนแล้ว จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 55.00 เห็นว่ามีการใช้แรงงานในครัวเรือนลดลง รองลงมาร้อยละ 30.00 เห็นว่ามีการใช้แรงงานในครัวเรือนเท่าเดิม ร้อยละ 10.00 เห็นว่ามีการใช้แรงงานในครัวเรือนเพิ่มขึ้น และร้อยละ 5.00 ไม่ทราบ ตามลำดับ และเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับหมู่บ้านทั่วไปจะเห็นได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 60.00 เห็นว่ามีการใช้แรงงานในครัวเรือนเท่าเดิม และร้อยละ 20.00 เห็นว่ามีการใช้แรงงานในครัวเรือนเพิ่มขึ้น และอีกร้อยละ 20.00 ไม่ทราบ ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงการใช้แรงงานในครัวเรือน ของเกษตรกรในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอ ก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตรนั้น จะมีการใช้แรงงานที่เพิ่มขึ้น และภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตรแล้วนั้น จะทำให้เกษตรกรใช้แรงงานในครัวเรือนน้อยลง อันเนื่องมาจากว่าเกษตรกรมีทุนที่จะสามารถจ้างแรงงานภายนอกครัวเรือนมาทำงาน ทำให้เกิดการจ้างงานในท้องถิ่น และสมาชิกของ

ครัวเรือนสามารถไปทำกิจกรรมทางสังคมได้มากขึ้น ซึ่งจะแตกต่างจากหมู่บ้านทั่วไปที่ยังในแรงงานในครัวเรือนเท่าเดิมอยู่

การจ้างแรงงานจากภายนอกครัวเรือน ในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นรูปแบบเกษตรแบบยั่งยืน จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 70.00 เห็นว่ามีการจ้างเท่าเดิม รองลงมาร้อยละ 20.00 เห็นว่ามีการจ้างเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5.00 เห็นว่ามีการจ้างลดลง และร้อยละ 5.00 ไม่ทราบ ตามลำดับ ส่วนหลังจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตรมาเป็นแบบยั่งยืนแล้ว จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 70.00 เห็นว่ามีการจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น และร้อยละ 30.00 เห็นว่ามีการจ้างแรงงานเท่าเดิม และเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับหมู่บ้านทั่วไปจะเห็นได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 55.00 เห็นว่ามีการจ้างแรงงานเท่าเดิม รองลงมาร้อยละ 30.00 เห็นว่ามีการจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น และร้อยละ 15.00 ไม่ทราบ ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตร เกษตรกรจะมีการจ้างแรงงานในจำนวนเท่าเดิม และภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตรแล้ว เกษตรกรจะจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น ก็เนื่องมาจากการที่มีทุนในการผลิตที่เพิ่มขึ้น เกษตรกรสามารถนำไปจ้างแรงงานในท้องถิ่นมาทำงาน เป็นการสร้างงานให้กับชุมชน ซึ่งแตกต่างจะหมู่บ้านทั่วไปที่มีการจ้างแรงงานเท่าเดิม

การออกไปรับจ้างนอกร้านของสมาชิกในครอบครัว ในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นรูปแบบเกษตรแบบยั่งยืน จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 50.00 เห็นว่ามีการออกไปรับจ้างนอกร้าน รองลงมาร้อยละ 30.00 เห็นว่าไม่ทราบ ร้อยละ 10.00 เห็นว่าเท่าเดิม และร้อยละ 10.00 เห็นว่าลดลง ตามลำดับ ส่วนหลังจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตรมาเป็นแบบยั่งยืนแล้ว จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 60.00 เห็นว่าลดลง รองลงมาร้อยละ 30.00 เห็นว่าไม่ทราบ และร้อยละ 10.00 เห็นว่าเท่าเดิม ตามลำดับ และเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับหมู่บ้านทั่วไปจะเห็นได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 35.00 เห็นว่าเท่าเดิม รองลงมาร้อยละ 25.00 เห็นว่าเพิ่มขึ้น ร้อยละ 25.00 เห็นว่าไม่ทราบ และร้อยละ 15.00 เห็นว่าลดลง ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าเกษตรกรในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงก่อนที่จะเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตรนั้น จะมีการออกไปรับจ้างนอกร้านเพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจากภาระหนี้สินที่มีมาก ประกอบการค่าใช้จ่ายในครัวเรือนที่สูงรายได้จากการเกษตรอย่างเดียวจึงไม่พอกับรายจ่ายดังกล่าว แต่ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตรแล้ว จะเห็นได้ว่าเกษตรกรในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง จะมีการออกไปรับจ้างนอกร้านลดลง ซึ่งเป็นผลมาจากการลดต้นทุนทางการเกษตรและลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ทำให้มีรายได้ที่เพิ่มขึ้น ซึ่งจะแตกต่างกับหมู่บ้านทั่วไปที่เห็นว่ามี การออกไปรับจ้าง

ทำงานนอกบ้านอยู่ แสดงให้เห็นถึง ภาระค่าใช้จ่ายภายในครัวเรือนที่มากกว่ารายได้ สมาชิกในครัวเรือนจึงต้องออกไปทำงานนอกบ้าน เพื่อหารายได้มาชดเชยกับรายจ่ายที่ต้องสูญเสียไป

การออมของครัวเรือน ในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นรูปแบบเกษตรแบบยั่งยืน จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 65.00 เห็นว่าเท่าเดิม รองลงมาร้อยละ 20.00 เห็นว่าลดลง ร้อยละ 10.00 เห็นว่าเพิ่มขึ้น และร้อยละ 5.00 ไม่ทราบ ตามลำดับ ส่วนหลังจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตรมาเป็นแบบยั่งยืนแล้ว จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 90.00 เห็นว่ามีการออมเพิ่มขึ้น และร้อยละ 10.00 เห็นว่าเท่าเดิม ตามลำดับ และเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับหมู่บ้านทั่วไปจะเห็นได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 35.00 เห็นว่ามีการออมลดลง รองลงมาร้อยละ 30.00 ไม่ทราบ ร้อยละ 25.00 เห็นว่าเท่าเดิม และร้อยละ 10.00 เห็นว่าเพิ่มขึ้น ตามลำดับ จะเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงด้านการออมของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตรนั้น ส่วนใหญ่เห็นว่าการออมที่เท่าเดิม และหลังจากที่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตรแล้ว จะเห็นได้ว่าเกษตรกรในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการออมที่เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากการที่มีรายได้เพิ่มขึ้นสูง เกษตรกรจึงให้ความสำคัญต่อการออมมากขึ้น ซึ่งแตกต่างจากเกษตรกรในหมู่บ้านทั่วไป ที่ส่วนใหญ่เห็นว่าการออมลดลง อันเนื่องมาจากภาระค่าใช้จ่ายต่างๆ เช่น หนี้สิน ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนที่เพิ่มขึ้น จึงทำให้เกษตรกรให้ความสำคัญต่อการออมลดลง

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์

ในการวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ (Cost – Benefit Analysis : CBA) ในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงและหมู่บ้านทั่วไปนั้น จะแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. การวิเคราะห์ทางการเงิน
2. การวิเคราะห์ทางด้านเศรษฐกิจ

เครื่องมือในการวิเคราะห์คือ

1. มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV) คือ ผลรวมประโยชน์สุทธิที่ได้รับค่าเวลาของโครงการ

2. อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit – Cost Ratio : BCR) คือ อัตราส่วนระหว่างมูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์กับมูลค่าปัจจุบันของต้นทุน

3. การวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการ (Sensitivity Analysis) ใช้ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ (Cost – Benefit Analysis : CBA) มาประยุกต์ภายใต้ข้อสมมติที่แตกต่างกันออกไป โดยมีการวิเคราะห์ในกรณีต่อไปนี้คือ กรณีที่ต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 กรณีผลประโยชน์ลดลงร้อยละ 10 และกรณีต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ในขณะที่ผลประโยชน์ลดลงร้อยละ 10 และวิธี Switching Value Test เพื่อหาว่า ต้นทุนเพิ่มขึ้น หรือผลประโยชน์ลดลง ณ ระดับร้อยละเท่าไร จึงทำให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV) มีค่าเท่ากับ 0 และ 1

ตารางที่ 4.6 ข้อมูลต้นทุนทางการเงินของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กรณีเพิ่มขึ้น 0 %ต่อปี

รายการต้นทุน	หน่วย : บาทต่อไร่							
	ปีที่1*	ปีที่2**	ปีที่3**	ปีที่4**	ปีที่5**	ปีที่6**	ปีที่7**	ปีที่8**
ค่าอุปกรณ์การเกษตร	2,819.02	0	0	0	0	0	0	0
ค่าชุดตระ	276.28	0	0	0	0	0	0	0
ค่าสร้างโรงเรือน	708.97	0	0	0	0	0	0	0
ค่าปุ๋ย สอร์โมน	781.97	781.97	781.97	781.97	781.97	781.97	781.97	781.97
ค่ายาปราบศัตรูพืช/โรคพืช	619.91	619.91	619.91	619.91	619.91	619.91	619.91	619.91
ค่าจ้างแรงงาน	1,700.56	1,700.56	1,700.56	1,700.56	1,700.56	1,700.56	1,700.56	1,700.56
ค่าน้ำมัน/ค่าไฟฟ้า	223.08	223.08	223.08	223.08	223.08	223.08	223.08	223.08
ค่าซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์	84.6	84.6	84.6	84.6	84.6	84.6	84.6	84.6
ค่าบำรุงรักษาตระ	14.67	14.67	14.67	14.67	14.67	14.67	14.67	14.67
ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาโรงเรือน	39.49	39.49	39.49	39.49	39.49	39.49	39.49	39.49
ค่าพันธุ์พืช	168.14	168.14	168.14	168.14	168.14	168.14	168.14	168.14
รวมต้นทุนทางการเกษตร	7,435.80	3,632.42	3,632.42	3,632.42	3,632.42	3,632.42	3,632.42	3,632.42
PVC อัตราคิดคร้อยละ 12	6,639.11	2,905.94	2,594.59	2,313.64	2,063.88	1,843.87	1,643.63	1,464.69

ที่มา : * จากการสำรวจเก็บข้อมูลแล้วนำมาคำนวณหาต้นทุน/ไร่

** จากการศึกษาประมาณการ

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

รายการต้นทุน	หน่วย : บาทต่อไร่									
	ปีที่9**	ปีที่10**	ปีที่11**	ปีที่12**	ปีที่13**	ปีที่14**	ปีที่15**			
ค่าอุปกรณ์การเกษตร	0	0	0	0	0	0	0			
ค่าบุตร	0	0	0	0	0	0	0			
ค่าสร้างโรงเรือน	0	0	0	0	0	0	0			
ค่าปุ๋ย สอร์โมน	781.97	781.97	781.97	781.97	781.97	781.97	781.97			
ค่ายาปราบศัตรูพืช/โรคพืช	619.91	619.91	619.91	619.91	619.91	619.91	619.91			
ค่าจ้างแรงงาน	1,700.56	1,700.56	1,700.56	1,700.56	1,700.56	1,700.56	1,700.56			
ค่าน้ำมัน/ค่าไฟฟ้า	223.08	223.08	223.08	223.08	223.08	223.08	223.08			
ค่าซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์	84.6	84.6	84.6	84.6	84.6	84.6	84.6			
ค่าบำรุงรักษา	14.67	14.67	14.67	14.67	14.67	14.67	14.67			
ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาโรงเรือน	39.49	39.49	39.49	39.49	39.49	39.49	39.49			
ค่าพันธุ์พืช	168.14	168.14	168.14	168.14	168.14	168.14	168.14			
รวมต้นทุนทางการเกษตร	3,632.42	3,632.42	3,632.42	3,632.42	3,632.42	3,632.42	3,632.42			
PVC อัตราคิดลดร้อยละ 12	1,311.34	1,167.98	1,043.80	931.39	833.12	742.83	664.06			

ที่มา : * จากการสำรวจเก็บข้อมูลแล้วนำมาคำนวณหาต้นทุน/ไร่

** จากการประมาณการ

ตารางที่ 4.7 ข้อมูลผลตอบแทนทางการเงินของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กรณีเพิ่มขึ้น 0 %ต่อปี

รายการผลตอบแทน	หน่วย : บาทต่อไร่							
	ปีที่1*	ปีที่2**	ปีที่3**	ปีที่4**	ปีที่5**	ปีที่6**	ปีที่7**	ปีที่8**
จำนวนปี	680.43	680.43	680.43	680.43	680.43	680.43	680.43	680.43
ข้าวโพด	4,125.69	4,125.69	4,125.69	4,125.69	4,125.69	4,125.69	4,125.69	4,125.69
ถั่วเขียว	815.83	815.83	815.83	815.83	815.83	815.83	815.83	815.83
กระเทียม	998.04	998.04	998.04	998.04	998.04	998.04	998.04	998.04
รวมผลตอบแทนทางการเกษตร	6,619.99	6,619.99	6,619.99	6,619.99	6,619.99	6,619.99	6,619.99	6,619.99
PVB อัตราคิดลดร้อยละ 12	5,910.71	5,295.99	4,728.56	4,216.55	3,761.36	3,360.40	2,995.47	2,669.35

ที่มา : * เนื่องจากเกษตรกรในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง มีลักษณะการผลิตที่ผสมผสานดังนั้นจึงต้องคำนวณแยกตามจำนวนพื้นที่ปลูก
สามารถคำนวณได้ดังนี้

$$\text{ผลตอบแทน(บาท)ต่อไร่} = \frac{\text{ผลตอบแทนรวมเฉลี่ย}}{\text{จำนวนไร่ที่ปลูกเฉลี่ย}}$$

ผลตอบแทนรวมเฉลี่ยมีได้แก่ จำนวนปี 31,300 บาท , ข้าวโพด 222,788 บาท , ถั่วเขียว 39,160 บาท และ กระเทียม 50,900 บาท
จำนวนไร่ที่ปลูกเฉลี่ยมีได้แก่ จำนวนปี 46 ไร่ , ข้าวโพด 54 ไร่ , ถั่วเขียว 48 ไร่ , และ กระเทียม 51 ไร่

** จากการศึกษาผลการ

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

รายการผลตอบแทน	หน่วย : บาทต่อไร่									
	ปีที่9**	ปีที่10**	ปีที่11**	ปีที่12**	ปีที่13**	ปีที่14**	ปีที่15**			
จำนวนปี	680.43	680.43	680.43	680.43	680.43	680.43	680.43			
ข้าวโพด	4,125.69	4,125.69	4,125.69	4,125.69	4,125.69	4,125.69	4,125.69			
ถั่วเขียว	815.83	815.83	815.83	815.83	815.83	815.83	815.83			
กระเทียม	998.04	998.04	998.04	998.04	998.04	998.04	998.04			
รวมผลตอบแทนทางเกษตร	6,619.99	6,619.99	6,619.99	6,619.99	6,619.99	6,619.99	6,619.99			
PVB อัตราคิดลดร้อยละ 12	2,389.89	2,128.61	1,902.30	1,697.43	1,518.35	1,353.78	1,210.24			

ที่มา : * เนื่องจากเกษตรกรในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง มีลักษณะการผลิตที่ผสมผสานดังนั้นจึงต้องคำนวณแยกตามจำนวนพื้นที่ปลูกสามารถคำนวณได้ดังนี้

$$\text{ผลตอบแทน(บาท)ต่อไร่} = \frac{\text{ผลตอบแทนรวมเฉลี่ย}}{\text{จำนวนไร่ที่ปลูกเฉลี่ย}}$$

ผลตอบแทนรวมเฉลี่ยมีได้แก่ จำนวนปี 31,300 บาท , ข้าวโพด 222,788 บาท , ถั่วเขียว 39,160 บาท และ กระเทียม 50,900 บาท จำนวนไร่ที่ปลูกเฉลี่ยมีได้แก่ จำนวนปี 46 ไร่ , ข้าวโพด 54 ไร่ , ถั่วเขียว 48 ไร่, และ กระเทียม 51 ไร่

** จากการศึกษาการ

จากตารางที่ 4.6และ4.7 จะเห็นได้ว่าต้นทุนทางการเงินของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ในการทำเกษตร กรณีเพิ่มขึ้น 0% ซึ่งปีที่ 1 มีค่ามากที่สุด เท่ากับ 7,435.80 บาท ซึ่งต้นทุนส่วนใหญ่เป็นต้นทุนในด้านค่าอุปกรณ์การเกษตร เป็นเงิน 2,819.02 บาท/ไร่ ค่าแรงงาน 1,700.56 บาท/ไร่ ค่าปุ๋ย สอร์โมน 781.97 บาท/ไร่ ค่าสร้างโรงเรือน 708.08 บาท/ไร่ ค่ายาปราบศัตรูพืช 619.91 บาท/ไร่ ค่าขุดสระน้ำ 276.28 บาท/ไร่ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง/ค่าไฟฟ้า 223.08 บาท/ไร่ ค่าพันธุ์พืช 168.14 บาท/ไร่ ค่าซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์ 84.60 บาท/ไร่ ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาโรงเรือน 39.49 บาท/ไร่ และค่าบำรุงรักษาสระ 14.67 บาท/ไร่ ส่วนในปีที่ 2 ถึงปีที่ 15 จะมีต้นทุนรวมโดยประมาณอยู่ที่ 3,632.42 บาท/ไร่/ปี

มูลค่าปัจจุบันของต้นทุน(PVC) ในแต่ละปีมีค่าลดลงโดยในปีที่ 1 มีค่า 6,639.11 บาท/ไร่ ปีที่ 2 มีค่า 2,905.94 บาท/ไร่ ปีที่ 3 มีค่า 2,594.59 บาท/ไร่ ปีที่ 4 มีค่า 2,313.64 บาท/ไร่ ปีที่ 5 มีค่า 2,063.88 บาท/ไร่ ปีที่ 6 มีค่า 1,843.87 บาท/ไร่ ปีที่ 7 มีค่า 1,643.63 บาท/ไร่ ปีที่ 8 มีค่า 1,464.69 บาท/ไร่ ปีที่ 9 มีค่า 1,311.34 บาท/ไร่ ปีที่ 10 มีค่า 1,167.98 บาท/ไร่ ปีที่ 11 มีค่า 1,043.80 บาท/ไร่ ปีที่ 12 มีค่า 931.39 บาท/ไร่ ปีที่ 13 มีค่า 833.12 บาท/ไร่ ปีที่ 14 มีค่า 742.83 บาท/ไร่ และในปีที่ 15 มีค่า 664.06 บาท/ไร่ ตามลำดับ

สำหรับผลตอบแทนทางการเงินของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ในปีที่ 1 ผลตอบแทนส่วนใหญ่เป็นผลตอบแทนจาก การปลูกข้าวโพด เป็นเงิน 4,125.69 บาท/ไร่ การปลูกกระเทียมเป็นเงิน 998.04 บาท/ไร่ การปลูกถั่วเขียว 815.83 บาท/ไร่ และการปลูกข้าวนาปี เป็นเงิน 680.43 บาท/ไร่ ส่วนในปีที่ 2 ถึงปีที่ 15 จะมีผลตอบแทนโดยรวมอยู่ที่ 6,619.99 บาท/ไร่/ปี

มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทน(PVB) ในแต่ละปีมีค่าลดลงโดยในปีที่ 1 มีค่า 5,910.71 บาท/ไร่ ปีที่ 2 มีค่า 5,295.99 บาท/ไร่ ปีที่ 3 มีค่า 4,728.56 บาท/ไร่ ปีที่ 4 มีค่า 4,216.55 บาท/ไร่ ปีที่ 5 มีค่า 3,761.36 บาท/ไร่ ปีที่ 6 มีค่า 3,360.40 บาท/ไร่ ปีที่ 7 มีค่า 2,995.47 บาท/ไร่ ปีที่ 8 มีค่า 2,669.35 บาท/ไร่ ปีที่ 9 มีค่า 2,389.89 บาท/ไร่ ปีที่ 10 มีค่า 2,128.61 บาท/ไร่ ปีที่ 11 มีค่า 1,902.30 บาท/ไร่ ปีที่ 12 มีค่า 1,697.43 บาท/ไร่ ปีที่ 13 มีค่า 1,518.35 บาท/ไร่ ปีที่ 14 มีค่า 1,353.78 บาท/ไร่ และในปีที่ 15 มีค่า 1,210.24 บาท/ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ข้อมูลต้นทุนทางการเงินของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กรณีเพิ่มขึ้น 1 %ต่อปี

รายการต้นทุน	หน่วย : บาทต่อไร่							
	ปีที่1*	ปีที่2**	ปีที่3**	ปีที่4**	ปีที่5**	ปีที่6**	ปีที่7**	ปีที่8**
ค่าอุปกรณ์การเกษตร	2,819.02	0	0	0	0	0	0	0
ค่าชุดสระ	276.28	0	0	0	0	0	0	0
ค่าสร้างโรงเรือน	708.97	0	0	0	0	0	0	0
ค่าน้ำมัน	781.97	789.79	797.69	805.66	813.72	821.86	830.08	838.38
ค่ายาปราบศัตรูพืช/โรคพืช	619.91	626.11	632.37	638.69	645.08	651.53	658.05	664.63
ค่าจ้างแรงงาน	1,700.56	1,717.57	1,734.74	1,752.09	1,769.61	1,787.31	1,805.18	1,823.23
ค่าน้ำมัน/ค่าไฟฟ้า	223.08	225.31	227.56	229.84	232.14	234.46	236.80	239.17
ซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์	84.6	85.45	86.30	87.16	88.04	88.92	89.80	90.70
ค่าบำรุงรักษาสระ	14.67	14.82	14.96	15.11	15.27	15.42	15.57	15.73
ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาโรงเรือน	39.49	39.88	40.28	40.69	41.09	41.50	41.92	42.34
ค่าพันธุ์พืช	168.14	169.82	171.52	173.23	174.97	176.72	178.48	180.27
รวมต้นทุนทางการเงินเกษตร	7,435.80	3,668.74	3,705.43	3,742.48	3,779.91	3,817.71	3,855.88	3,894.44
PVC อัตราคิดคร้อยละ 12	6,639.11	2,935.00	2,646.74	2,383.75	2,147.68	1,937.92	1,744.75	1,570.34

ที่มา : * จากการศึกษาเก็บข้อมูลแล้วนำมาคำนวณหาต้นทุน/ไร่

** จากการศึกษาประมาณการ

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการต้นทุน	หน่วย : บาทต่อไร่														
	ปี19**	ปี10**	ปี11**	ปี12**	ปี13**	ปี14**	ปี15**	ปี16**	ปี17**	ปี18**	ปี19**	ปี20**	ปี21**	ปี22**	ปี23**
ค่าอุปกรณ์การเกษตร	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ค่าชุดสระ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ค่าสร้างโรงเรือน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ค่าปุ๋ย สอร์โอม	846.76	855.23	863.78	872.42	881.14	889.95	898.85								
ค่ายาปราบศัตรูพืช/โรคพืช	671.27	677.99	684.77	691.61	698.53	705.52	712.57								
ค่าจ้างแรงงาน	1,841.46	1,859.88	1,878.48	1,897.26	1,916.23	1,935.40	1,954.75								
ค่าน้ำมัน/ค่าไฟฟ้า	241.56	243.98	246.42	248.88	251.37	253.89	256.42								
ค่าซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์	91.61	92.53	93.45	94.39	95.33	96.28	97.25								
ค่าบำรุงรักษาสระ	15.89	16.04	16.20	16.37	16.53	16.70	16.86								
ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาโรงเรือน	42.76	43.16	43.62	44.06	44.50	44.94	45.39								
ค่าพันธุ์พืช	182.07	183.89	185.73	187.59	189.46	191.36	193.27								
รวมต้นทุนทางการเกษตร	3,933.39	3,972.72	4,012.45	4,052.57	4,093.10	4,134.03	4,175.37								
PVC อัตราคิดดอกเบี้ย 12	1,420.00	1,277.40	1,153.00	1,039.12	938.78	845.41	763.32								

ที่มา : * จากการศึกษาเก็บข้อมูลแล้วนำมาคำนวณหาต้นทุน/ไร่

** จากการศึกษาประมาณการ

ตารางที่ 4.9 ข้อมูลผลตอบแทนทางการเงินของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กรณีเพิ่มขึ้น 1 %ต่อปี

รายการผลตอบแทน	หน่วย : บาทต่อไร่							
	ปีที่1*	ปีที่2**	ปีที่3**	ปีที่4**	ปีที่5**	ปีที่6**	ปีที่7**	ปีที่8**
จำนวนปี	680.43	687.23	694.11	701.05	708.06	715.14	722.29	729.51
ข้าวโพด	4,125.69	4,166.95	4,208.62	4,250.70	4,293.21	4,336.14	4,379.29	4,423.30
ถั่วเขียว	815.83	823.99	832.23	840.55	848.96	857.45	866.02	874.68
กระเทียม	998.04	1,008.02	1,018.10	1,028.28	1,038.56	1,048.95	1,059.44	1,070.03
รวมผลตอบแทนทางการเกษตร	6,619.99	6,686.19	6,753.05	6,820.58	6,888.78	6,957.67	7,027.25	7,097.52
PVB อัตราคิดลดร้อยละ 12	5,910.71	5,348.95	4,823.61	4,344.32	3,914.08	3,531.82	3,179.75	2,861.91

ที่มา : * เนื่องจากเกษตรกรในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง มีลักษณะการผลิตที่ผสมผสานดังนั้นจึงต้องคำนวณแยกตามจำนวนพื้นที่ปลูก
สามารถคำนวณได้ดังนี้

$$\text{ผลตอบแทน(บาท)ต่อไร่} = \frac{\text{ผลตอบแทนรวมเฉลี่ย}}{\text{จำนวนไร่ที่ปลูกเฉลี่ย}}$$

ผลตอบแทนรวมเฉลี่ยมีได้แก่ จำนวนปี 31,300 บาท , ข้าวโพด 222,788 บาท , ถั่วเขียว 39,160 บาท และ กระเทียม 50,900 บาท
จำนวนไร่ที่ปลูกเฉลี่ยมีได้แก่ จำนวนปี 46 ไร่ , ข้าวโพด 54 ไร่ , ถั่วเขียว 48 ไร่ , และ กระเทียม 51 ไร่

** จากการประมาณการ

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

รายการผลตอบแทน	หน่วย : บาทต่อไร่							
	ปีที่9**	ปีที่10**	ปีที่11**	ปีที่12**	ปีที่13**	ปีที่14**	ปีที่15**	
จำนวนปี	736.81	744.18	751.62	759.13	766.73	774.39	782.14	
ข้าวโพด	4,467.53	4,512.21	4,557.33	4,602.90	4,648.93	4,695.42	4,742.37	
ถั่วเขียว	883.43	892.26	901.18	910.20	919.30	928.49	937.78	
กระเทียม	1,080.73	1,091.54	1,102.46	1,113.48	1,124.62	1,135.86	1,147.22	
รวมผลตอบแทนทางการเกษตร	7,168.50	7,240.18	7,312.58	7,385.71	7,459.57	7,534.16	7,609.50	
PVB อัตราคิดลดร้อยละ 12	2,587.91	2,328.03	2,101.32	1,893.77	1,710.91	1,540.73	1,391.13	

ที่มา : * เนื่องจากเกษตรกรในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง มีลักษณะการผลิตที่ผสมผสานดังนั้นจึงต้องคำนวณแยกตามจำนวนพื้นที่ปลูก
สามารถคำนวณได้ดังนี้

$$\text{ผลตอบแทน(บาท)ต่อไร่} = \frac{\text{ผลตอบแทนรวมเฉลี่ย}}{\text{จำนวนไร่ที่ปลูกเฉลี่ย}}$$

ผลตอบแทนรวมเฉลี่ยมีได้แก่ จำนวนปี 31,300 บาท , ข้าวโพด 222,788 บาท , ถั่วเขียว 39,160 บาท และ กระเทียม 50,900 บาท
จำนวนไร่ที่ปลูกเฉลี่ยมีได้แก่ จำนวนปี 46 ไร่ , ข้าวโพด 54 ไร่ , ถั่วเขียว 48 ไร่ , และ กระเทียม 51 ไร่
** จากการประมาณการ

จากตารางที่ 4.8 และ 4.9 จะเห็นได้ว่าต้นทุนทางการเงินของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ในการทำเกษตร กรณีเพิ่มขึ้น 1% ในปีที่ 2 จะลดลงจากปีที่ 1 เป็นจำนวน 3,668.74 บาท/ไร่ และจะเพิ่มขึ้นในปีที่ 3 เป็นจำนวน 3,705.43 บาท/ไร่ โดยจะเพิ่มขึ้นไปจนถึงปีที่ 15 ซึ่งในปีที่ 15 จะมีต้นทุนจำนวน 4,175.37 บาท/ไร่

มูลค่าปัจจุบันของต้นทุน(PVC) ในแต่ละปีมีค่าลดลงโดยในปีที่ 1 มีค่า 6,639.11 บาท/ไร่ ปีที่ 2 มีค่า 2,935.00 บาท/ไร่ ปีที่ 3 มีค่า 2,656.74 บาท/ไร่ ปีที่ 4 มีค่า 2,383.75 บาท/ไร่ ปีที่ 5 มีค่า 2,147.91 บาท/ไร่ ปีที่ 6 มีค่า 1,937.92 บาท/ไร่ ปีที่ 7 มีค่า 1,744.75 บาท/ไร่ ปีที่ 8 มีค่า 1,570.34 บาท/ไร่ ปีที่ 9 มีค่า 1,420.00 บาท/ไร่ ปีที่ 10 มีค่า 1,277.40 บาท/ไร่ ปีที่ 11 มีค่า 1,153.00 บาท/ไร่ ปีที่ 12 มีค่า 1,039.12 บาท/ไร่ ปีที่ 13 มีค่า 938.78 บาท/ไร่ ปีที่ 14 มีค่า 845.41 บาท/ไร่ และในปีที่ 15 มีค่า 763.32 บาท/ไร่ ตามลำดับ

สำหรับผลตอบแทนทางการเงินของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กรณีเพิ่มขึ้น 1% ในปีที่ 2 ผลตอบแทนจะเพิ่มขึ้น 6,686.19 บาท/ไร่ และจะเพิ่มขึ้นไปจนถึงปีที่ 15 ซึ่งในปีที่ 15 จะมีผลตอบแทน จำนวน 7,609.50 บาท/ไร่

มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทน(PVB) ในแต่ละปีมีค่าลดลงโดยในปีที่ 1 มีค่า 5,910.71 บาท/ไร่ ปีที่ 2 มีค่า 5,348.95 บาท/ไร่ ปีที่ 3 มีค่า 4,823.61 บาท/ไร่ ปีที่ 4 มีค่า 4,344.32 บาท/ไร่ ปีที่ 5 มีค่า 3,914.08 บาท/ไร่ ปีที่ 6 มีค่า 3,531.82 บาท/ไร่ ปีที่ 7 มีค่า 3,179.75 บาท/ไร่ ปีที่ 8 มีค่า 2,861.91 บาท/ไร่ ปีที่ 9 มีค่า 2,587.91 บาท/ไร่ ปีที่ 10 มีค่า 2,328.03 บาท/ไร่ ปีที่ 11 มีค่า 2,101.32 บาท/ไร่ ปีที่ 12 มีค่า 1,893.77 บาท/ไร่ ปีที่ 13 มีค่า 1,710.91 บาท/ไร่ ปีที่ 14 มีค่า 1,540.73 บาท/ไร่ และในปีที่ 15 มีค่า 1,391.13 บาท/ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ข้อมูลต้นทุนทางการเงินของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กรณีเพิ่มขึ้น 2 %ต่อปี

รายการต้นทุน	หน่วย : บาทต่อไร่							
	ปีที่*	ปีที่2**	ปีที่3**	ปีที่4**	ปีที่5**	ปีที่6**	ปีที่7**	ปีที่8**
ค่าอุปกรณ์การเกษตร	2,819.02	0	0	0	0	0	0	0
ค่าชุดสระ	276.28	0	0	0	0	0	0	0
ค่าสร้างโรงเรือน	708.97	0	0	0	0	0	0	0
ค่าน้ำย สอร์โมน	781.97	797.61	813.56	829.83	846.43	863.36	880.63	898.24
ค่ายาปราบศัตรูพืช/โรคพืช	619.91	632.31	644.95	657.85	671.01	684.43	698.12	712.08
ค่าจ้างแรงงาน	1,700.56	1,734.57	1,769.26	1,804.74	1,840.74	1,877.56	1,915.11	1,953.41
ค่าน้ำมัน/ค่าไฟฟ้า	223.08	227.54	232.09	236.73	241.47	246.30	251.22	256.25
ซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์	84.6	86.29	88.02	89.78	91.57	93.41	95.27	97.18
ค่าบำรุงรักษาสระ	14.67	14.96	15.26	15.57	15.88	16.20	16.52	16.85
ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาโรงเรือน	39.49	40.28	41.09	41.91	42.75	43.60	44.47	45.36
ค่าพันธุ์พืช	168.14	171.50	174.93	178.43	182.00	185.64	189.35	193.14
รวมต้นทุนทางการเงินเกษตร	7,435.80	3,705.06	3,779.17	3,854.75	3,931.84	4,010.48	4,090.69	4,172.50
PVC อัตราคิดดอกเบี้ย 12	6,639.11	2,964.05	2,699.41	2,455.26	2,234.00	2,035.78	1,850.99	1,682.46

ที่มา : * จากการสำรวจเก็บข้อมูลแล้วนำมาคำนวณหาต้นทุน/ไร่

** จากการประมาณการ

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

รายการต้นทุน	หน่วย : บาทต่อไร่						
	ปีที่9**	ปีที่10**	ปีที่11**	ปีที่12**	ปีที่13**	ปีที่14**	ปีที่15**
ค่าอุปกรณ์การเกษตร	0	0	0	0	0	0	0
ค่าชุดสระ	0	0	0	0	0	0	0
ค่าสร้างโรงเรือน	0	0	0	0	0	0	0
ค่าปุ๋ย สอร์โมน	916.20	934.53	953.22	972.28	991.73	1,011.56	1,031.79
ค่ายาปราบศัตรูพืช/โรคพืช	726.32	740.85	755.67	770.78	786.20	801.92	817.96
ค่าจ้างแรงงาน	1,992.48	2,032.33	2,072.97	2,114.43	2,156.72	2,199.86	2,243.85
ค่าน้ำมัน/ค่าไฟฟ้า	261.37	266.60	271.93	277.37	282.92	288.58	294.35
ค่าซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์	99.12	101.10	103.13	105.19	107.29	109.44	111.63
ค่าบำรุงรักษาสระ	17.19	15.53	17.88	18.24	18.61	18.98	19.36
ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาโรงเรือน	46.27	47.19	48.14	49.10	50.08	51.08	52.11
ค่าพันธุ์พืช	197.00	200.94	204.96	209.06	213.24	217.51	221.86
รวมต้นทุนทางการเกษตร	4,255.95	4,341.07	4,427.90	4,516.45	4,606.78	4,698.92	4,792.90
PVC อัตราคิดดอกเบี้ย 12	1,536.45	1,395.85	1,272.38	1,158.07	1,056.60	960.92	876.22

ที่มา : * จากการศึกษาเก็บข้อมูลแล้วนำมาคำนวณหาต้นทุน/ไร่

** จากกรมประมง

ตารางที่ 4.11 ข้อมูลผลตอบแทนทางการเงินของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กรณีเพิ่มขึ้น 2 %ต่อปี

รายการผลตอบแทน	หน่วย : บาทต่อไร่							
	ปีที่1*	ปีที่2**	ปีที่3**	ปีที่4**	ปีที่5**	ปีที่6**	ปีที่7**	ปีที่8**
จำนวนปี	680.43	694.04	707.92	722.08	736.52	751.25	766.27	781.60
ข้าวโพด	4,125.69	4,208.20	4,292.37	4,378.22	4,465.78	4,555.10	4,646.20	4,739.12
ถั่วเขียว	815.83	832.15	848.79	865.77	883.08	900.74	918.76	937.13
กระเทียม	998.04	1,018.00	1,038.36	1,059.13	1,080.31	1,101.92	1,123.96	1,146.43
รวมผลตอบแทนการเกษตร	6,619.99	6,752.39	6,887.43	7,025.18	7,165.69	7,309.00	7,455.18	7,604.28
PVB อัตราคิดร้อยละ 12	5,910.71	5,401.91	4,919.60	4,474.64	4,071.41	3,710.15	3,373.39	3,066.25

ที่มา : * เนื่องจากเกษตรกรในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง มีลักษณะการผลิตที่ผสมผสานตั้งนั้นจึงต้องคำนวณแยกตามจำนวนพื้นที่ปลูก
สามารถคำนวณได้ดังนี้

$$\text{ผลตอบแทน(บาท)ต่อไร่} = \frac{\text{ผลตอบแทนรวมเฉลี่ย}}{\text{จำนวนไร่ที่ปลูกเฉลี่ย}}$$

ผลตอบแทนรวมเฉลี่ยมีได้แก่ จำนวนปี 31,300 บาท , ข้าวโพด 222,788 บาท , ถั่วเขียว 39,160 บาท และ กระเทียม 50,900 บาท
จำนวนไร่ที่ปลูกเฉลี่ยมีได้แก่ จำนวนปี 46 ไร่ , ข้าวโพด 54 ไร่ , ถั่วเขียว 48 ไร่ , และ กระเทียม 51 ไร่

** จากการประมาณการ

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

หน่วย : บาทต่อไร่

รายการผลตอบแทน	ปีที่9**	ปีที่10**	ปีที่11**	ปีที่12**	ปีที่13**	ปีที่14**	ปีที่15**
จำนวนปี	797.23	813.18	829.44	846.03	862.95	880.21	897.81
ข้าวโพด	4,833.90	4,930.58	5,029.19	5,129.78	5,232.37	5,337.02	5,443.76
ถั่วเขียว	955.87	974.99	994.49	1,014.38	1,034.67	1,055.36	1,076.47
กระเทียม	1,169.36	1,192.75	1,216.61	1,240.94	1,265.76	1,291.07	1,316.89
รวมผลตอบแทนทางการเกษตร	7,756.37	7,911.50	8,069.73	8,231.12	8,395.74	8,563.66	8,734.93
PVB อัตราคิดลดร้อยละ 12	2,800.13	2,543.89	2,318.89	2,110.54	1,925.63	1,751.26	1,596.88

ที่มา : * เนื่องจากเกษตรกรในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง มีลักษณะการผลิตที่ผสมผสานดังนั้นจึงต้องคำนวณแยกตามจำนวนพื้นที่ปลูก
สามารถคำนวณได้ดังนี้

$$\text{ผลตอบแทน(บาท)ต่อไร่} = \frac{\text{ผลตอบแทนรวมเฉลี่ย}}{\text{จำนวนไร่ที่ปลูกเฉลี่ย}}$$

ผลตอบแทนรวมเฉลี่ยมีได้แก่ จำนวนปี 31,300 บาท , ข้าวโพด 222,788 บาท , ถั่วเขียว 39,160 บาท และ กระเทียม 50,900 บาท
จำนวนไร่ที่ปลูกเฉลี่ยมีได้แก่ จำนวนปี 46 ไร่ , ข้าวโพด 54 ไร่ , ถั่วเขียว 48 ไร่ , และ กระเทียม 51 ไร่

** จากการประมาณการ

จากตารางที่ 4.10 และ 4.11 จะเห็นได้ว่าต้นทุนทางการเงินของหมู่บ้านตัวอย่าง เศรษฐกิจพอเพียง ในการทำเกษตร กรณีเพิ่มขึ้น 2% ในปีที่ 2 จะลดลงจากปีที่ 1 เป็นจำนวน 3,705.06 บาท/ไร่ และจะเพิ่มขึ้นในปีที่ 3 เป็นจำนวน 3,779.17 บาท/ไร่ โดยจะเพิ่มขึ้นไปจนถึงปีที่ 15 ซึ่งในปีที่ 15 จะมีต้นทุนจำนวน 4,792.90 บาท/ไร่

มูลค่าปัจจุบันของต้นทุน(PVC) ในแต่ละปีมีค่าลดลงโดยในปีที่ 1 มีค่า 6,639.11 บาท/ไร่ ปีที่ 2 มีค่า 2,964.05 บาท/ไร่ ปีที่ 3 มีค่า 2,699.41 บาท/ไร่ ปีที่ 4 มีค่า 2,455.26 บาท/ไร่ ปีที่ 5 มีค่า 2,234.00 บาท/ไร่ ปีที่ 6 มีค่า 2,035.78 บาท/ไร่ ปีที่ 7 มีค่า 1,850.99 บาท/ไร่ ปีที่ 8 มีค่า 1,682.46 บาท/ไร่ ปีที่ 9 มีค่า 1,536.45 บาท/ไร่ ปีที่ 10 มีค่า 1,395.85 บาท/ไร่ ปีที่ 11 มีค่า 1,272.38 บาท/ไร่ ปีที่ 12 มีค่า 1,158.07 บาท/ไร่ ปีที่ 13 มีค่า 1,056.60 บาท/ไร่ ปีที่ 14 มีค่า 960.92 บาท/ไร่ และในปีที่ 15 มีค่า 876.22 บาท/ไร่ ตามลำดับ

สำหรับผลตอบแทนทางการเงินของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กรณีเพิ่มขึ้น 2% ในปีที่ 2 ผลตอบแทนจะเพิ่มขึ้น 6,752.39 บาท/ไร่ และจะเพิ่มขึ้นไปจนถึงปีที่ 15 ซึ่งในปีที่ 15 จะมีผลตอบแทน จำนวน 8,734.93 บาท/ไร่

มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทน(PVB) ในแต่ละปีมีค่าลดลงโดยในปีที่ 1 มีค่า 5,910.71 บาท/ไร่ ปีที่ 2 มีค่า 5,401.91 บาท/ไร่ ปีที่ 3 มีค่า 4,919.60 บาท/ไร่ ปีที่ 4 มีค่า 4,474.64 บาท/ไร่ ปีที่ 5 มีค่า 4,071.41 บาท/ไร่ ปีที่ 6 มีค่า 3,710.15 บาท/ไร่ ปีที่ 7 มีค่า 3,373.39 บาท/ไร่ ปีที่ 8 มีค่า 3,066.25 บาท/ไร่ ปีที่ 9 มีค่า 2,800.13 บาท/ไร่ ปีที่ 10 มีค่า 2,543.89 บาท/ไร่ ปีที่ 11 มีค่า 2,318.89 บาท/ไร่ ปีที่ 12 มีค่า 2,110.54 บาท/ไร่ ปีที่ 13 มีค่า 1,925.63 บาท/ไร่ ปีที่ 14 มีค่า 1,751.26 บาท/ไร่ และในปีที่ 15 มีค่า 1,596.88 บาท/ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 ข้อมูลต้นทุนทางการเงินของหมู่บ้านทั่วไป กรณีเพิ่มขึ้น 0 %ต่อปี

รายการต้นทุน	หน่วย : บาทต่อไร่							
	ปีที่1*	ปีที่2**	ปีที่3**	ปีที่4**	ปีที่5**	ปีที่6**	ปีที่7**	ปีที่8**
ค่าอุปกรณ์การเกษตร	1,634.75	0	0	0	0	0	0	0
ค่าชุดสระ	468.09	0	0	0	0	0	0	0
ค่าสร้างโรงเรือน	307.80	0	0	0	0	0	0	0
ค่าปุ๋ย สอร์โมน	895.89	895.89	895.89	895.89	895.89	895.89	895.89	895.89
ค่ายาปราบศัตรูพืช/โรคพืช	842.77	842.77	842.77	842.77	842.77	842.77	842.77	842.77
ค่าจ้างแรงงาน	996.88	996.88	996.88	996.88	996.88	996.88	996.88	996.88
ค่าน้ำมัน/ค่าไฟฟ้า	246.52	246.52	246.52	246.52	246.52	246.52	246.52	246.52
ค่าซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์	17.16	17.16	17.16	17.16	17.16	17.16	17.16	17.16
ค่าบำรุงรักษาสระ	25.53	25.53	25.53	25.53	25.53	25.53	25.53	25.53
ค่าซ่อมแซมบ้ำรุงรักษาโรงเรือน	11.77	11.77	11.77	11.77	11.77	11.77	11.77	11.77
ค่าพันธุ์พืช	238.65	238.65	238.65	238.65	238.65	238.65	238.65	238.65
รวมต้นทุนทางการเกษตร	5,685.81	3,275.17	3,275.17	3,275.17	3,275.17	3,275.17	3,275.17	3,275.17
PVC อีตราติคตลรอยละ 12	5,076.62	2,620.14	2,339.41	2,086.10	1,860.89	1,662.52	1,481.98	1,320.63

ที่มา : * จากการสำรวจเก็บข้อมูลแล้วนำมาคำนวณหาต้นทุน/ไร่

** จากการประมาณการ

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

รายการต้นทุน	หน่วย : บาทต่อไร่									
	ปีที่9**	ปีที่10**	ปีที่11**	ปีที่12**	ปีที่13**	ปีที่14**	ปีที่15**			
ค่าอุปกรณ์การเกษตร	0	0	0	0	0	0	0			
ค่าชุดสระ	0	0	0	0	0	0	0			
ค่าสร้างโรงเรือน	0	0	0	0	0	0	0			
ค่าปุ๋ย สอร์โมน	895.89	895.89	895.89	895.89	895.89	895.89	895.89			
ค่ายาปราบศัตรูพืช/โรคพืช	842.77	842.77	842.77	842.77	842.77	842.77	842.77			
ค่าจ้างแรงงาน	996.88	996.88	996.88	996.88	996.88	996.88	996.88			
ค่าน้ำมัน/ค่าไฟฟ้า	246.52	246.52	246.52	246.52	246.52	246.52	246.52			
ค่าซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์	17.16	17.16	17.16	17.16	17.16	17.16	17.16			
ค่าบำรุงรักษาสระ	25.53	25.53	25.53	25.53	25.53	25.53	25.53			
ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาโรงเรือน	11.77	11.77	11.77	11.77	11.77	11.77	11.77			
ค่าพันธุ์พืช	238.65	238.65	238.65	238.65	238.65	238.65	238.65			
รวมต้นทุนทางการเกษตร	3,275.17	3,275.17	3,275.17	3,275.17	3,275.17	3,275.17	3,275.17			
PVC อัดราคิดดรอยละ 12	1,182.37	1,053.11	941.14	839.79	751.19	669.77	598.75			

ที่มา : * จากการศึกษาเก็บข้อมูลแล้วนำมาคำนวณหาต้นทุน/ไร่

** จากการศึกษาประมาณการ

ตารางที่ 4.13 ข้อมูลผลตอบแทนทางการเงินของหมู่บ้านทั่วไป กรณีเพิ่มขึ้น 0 %ต่อปี

รายการผลตอบแทน	หน่วย : บาทต่อไร่									
	ปีที่1*	ปีที่2**	ปีที่3**	ปีที่4**	ปีที่5**	ปีที่6**	ปีที่7**	ปีที่8**		
ข้าวโพด	4,831.25	4,831.25	4,831.25	4,831.25	4,831.25	4,831.25	4,831.25	4,831.25		
ถั่วเขียว	327.85	327.85	327.85	327.85	327.85	327.85	327.85	327.85		
รวมผลตอบแทนทางการเกษตร	5,159.10	5,159.10	5,159.10	5,159.10	5,159.10	5,159.10	5,159.10	5,159.10		
PVB อัตราคิดลดร้อยละ 12	4,606.34	4,127.28	3,685.07	3,286.05	2,931.31	2,618.83	2,334.43	2,080.28		

ที่มา : * จากการศึกษาเก็บข้อมูลแล้วนำมาคำนวณหาผลตอบแทน/ไร่

** จากการศึกษาประมาณการ

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

รายการผลตอบแทน	หน่วย : บาทต่อไร่									
	ปีที่9**	ปีที่10**	ปีที่11**	ปีที่12**	ปีที่13**	ปีที่14**	ปีที่15**			
ข้าวโพด	4,831.25	4,831.25	4,831.25	4,831.25	4,831.25	4,831.25	4,831.25			
ถั่วเขียว	327.85	327.85	327.85	327.85	327.85	327.85	327.85			
รวมผลตอบแทนทางการเกษตร	5,159.10	5,159.10	5,159.10	5,159.10	5,159.10	5,159.10	5,159.10			
PVB อัตราคิดลดร้อยละ 12	1,862.49	1,658.87	1,482.50	1,322.85	1,183.28	1,055.03	1,065.58			

ที่มา : * จากการศึกษาเก็บข้อมูลแล้วนำมาคำนวณหาผลตอบแทน/ไร่

** จากการศึกษาประมาณการ

จากตารางที่ 4.12 และ 4.13 จะเห็นได้ว่าต้นทุนทางการเงินของหมู่บ้านทั่วไป ในการทำเกษตร กรณีเพิ่มขึ้น 0% ซึ่งปีที่ 1 มีค่ามากที่สุด เท่ากับ 5,685.81 บาท ซึ่งต้นทุนส่วนใหญ่เป็นต้นทุนในด้านค่าอุปกรณ์การเกษตร เป็นเงิน 1,634.75 บาท/ไร่ ค่าแรงงาน 996.88 บาท/ไร่ ค่าปุ๋ย ฮอร์โมน 895.89 บาท/ไร่ ค่ายาปราบศัตรูพืช 842.77 บาท/ไร่ ค่าชุดสระน้ำ 468.09 บาท/ไร่ ค่าสร้างโรงเรือน 307.80 บาท/ไร่ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง/ค่าไฟฟ้า 246.52 บาท/ไร่ ค่าพันธุ์พืช 238.65 บาท/ไร่ ค่าบำรุงรักษาสระ 25.53 บาท/ไร่ ค่าซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์ 17.16 บาท/ไร่ และค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาโรงเรือน 11.77 บาท/ไร่ ส่วนในปีที่ 2 ถึงปีที่ 15 จะมีต้นทุนรวมโดยประมาณอยู่ที่ 5,685.81 บาท/ไร่/ปี

มูลค่าปัจจุบันของต้นทุน(PVC) ในแต่ละปีมีค่าลดลงโดยในปีที่ 1 มีค่า 5,076.62 บาท/ไร่ ปีที่ 2 มีค่า 2,620.14 บาท/ไร่ ปีที่ 3 มีค่า 2,339.41 บาท/ไร่ ปีที่ 4 มีค่า 2,086.10 บาท/ไร่ ปีที่ 5 มีค่า 1,860.89 บาท/ไร่ ปีที่ 6 มีค่า 1,662.52 บาท/ไร่ ปีที่ 7 มีค่า 1,481.98 บาท/ไร่ ปีที่ 8 มีค่า 1,320.63 บาท/ไร่ ปีที่ 9 มีค่า 1,182.37 บาท/ไร่ ปีที่ 10 มีค่า 1,053.11 บาท/ไร่ ปีที่ 11 มีค่า 941.14 บาท/ไร่ ปีที่ 12 มีค่า 839.79 บาท/ไร่ ปีที่ 13 มีค่า 751.19 บาท/ไร่ ปีที่ 14 มีค่า 669.77 บาท/ไร่ และในปีที่ 15 มีค่า 598.75 บาท/ไร่ ตามลำดับ

สำหรับผลตอบแทนทางการเงินของหมู่บ้านทั่วไป ในปีที่ 1 ผลตอบแทนส่วนใหญ่เป็นผลตอบแทนจากการปลูกข้าวโพด เป็นเงิน 4,831.25 บาท/ไร่ และการปลูกถั่วเขียว 327.85 บาท/ไร่ ส่วนในปีที่ 2 ถึงปีที่ 15 จะมีผลตอบแทนโดยรวมอยู่ที่ 5,159.10 บาท/ไร่/ปี

มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทน(PVB) ในแต่ละปีมีค่าลดลงโดยในปีที่ 1 มีค่า 4,606.34 บาท/ไร่ ปีที่ 2 มีค่า 4,127.28 บาท/ไร่ ปีที่ 3 มีค่า 3,685.07 บาท/ไร่ ปีที่ 4 มีค่า 3,286.05 บาท/ไร่ ปีที่ 5 มีค่า 2,931.31 บาท/ไร่ ปีที่ 6 มีค่า 2,618.83 บาท/ไร่ ปีที่ 7 มีค่า 2,334.43 บาท/ไร่ ปีที่ 8 มีค่า 2,080.28 บาท/ไร่ ปีที่ 9 มีค่า 1,862.49 บาท/ไร่ ปีที่ 10 มีค่า 1,658.87 บาท/ไร่ ปีที่ 11 มีค่า 1,482.50 บาท/ไร่ ปีที่ 12 มีค่า 1,322.85 บาท/ไร่ ปีที่ 13 มีค่า 1,183.28 บาท/ไร่ ปีที่ 14 มีค่า 1,055.03 บาท/ไร่ และในปีที่ 15 มีค่า 1,065.58 บาท/ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 ข้อมูลต้นทุนทางการเงินของหมู่บ้านทั่วไป กรณีเพิ่มขึ้น 1%ต่อปี

รายการต้นทุน	หน่วย : บาทต่อไร่							
	ปีที่1*	ปีที่2**	ปีที่3**	ปีที่4**	ปีที่5**	ปีที่6**	ปีที่7**	ปีที่8**
ค่าอุปกรณ์การเกษตร	1,634.75	0	0	0	0	0	0	0
ค่าชุดตระ	468.09	0	0	0	0	0	0	0
ค่าสร้างโรงเรือน	307.80	0	0	0	0	0	0	0
ค่าปุ๋ย สอร์โมน	895.89	904.85	913.90	923.04	932.27	941.59	951.01	960.52
ค่ายาปราบศัตรูพืช/โรคพืช	842.77	851.20	859.71	868.31	876.99	885.76	894.62	903.56
ค่าจ้างแรงงาน	996.88	1,006.85	1,016.92	1,027.09	1,037.36	1,047.73	1,058.21	1,068.79
ค่าน้ำมัน/ค่าไฟฟ้า	246.52	248.99	251.48	253.99	256.53	259.09	261.69	264.30
ค่าซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์	17.16	17.33	17.50	17.68	17.86	18.04	18.22	18.40
ค่าบำรุงรักษาตระ	25.53	25.79	26.04	26.30	26.57	26.83	27.10	27.37
ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาโรงเรือน	11.77	11.89	12.01	12.13	12.25	12.37	12.49	16.62
ค่าพันธุ์พืช	238.65	238.65	243.45	245.88	248.34	250.82	253.33	255.87
รวมต้นทุนทางการเงินเกษตร	5,685.81	3,307.92	3,341.00	3,374.41	3,408.16	3,442.24	3,476.66	3,511.43
PVC อัตราคิดร้อยละ 12	5,076.62	2,646.34	2,386.43	2,149.31	1,936.45	1,747.33	1,573.15	1,415.90

ที่มา : จากการศึกษาวิจัยข้อมูลแล้วนำมาคำนวณหาต้นทุน/ไร่

** จากการศึกษาประมาณการ

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

รายการต้นทุน	หน่วย : บาทต่อไร่									
	ปีที่9**	ปีที่10**	ปีที่11**	ปีที่12**	ปีที่13**	ปีที่14**	ปีที่15**			
ค่าอุปกรณ์การเกษตร	0	0	0	0	0	0	0			
ค่าปุ๋ยคอก	0	0	0	0	0	0	0			
ค่าสร้างโรงเรือน	0	0	0	0	0	0	0			
ค่าปุ๋ย สอร์โม่	970.12	979.82	989.62	999.52	1,009.51	1,019.61	1,029.80			
ค่ายาปราบศัตรูพืช/โรคพืช	912.60	921.73	930.94	940.25	949.65	959.15	968.74			
ค่าจ้างแรงงาน	1,079.48	1,090.27	1,101.18	1,112.19	1,123.31	1,134.54	1,145.89			
ค่าน้ำมัน/ค่าไฟฟ้า	266.95	269.62	272.31	275.03	277.78	280.56	283.37			
ค่าซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์	18.58	18.77	18.96	19.14	19.34	19.53	19.72			
ค่าบำรุงรักษา	27.65	27.92	28.20	28.48	28.77	29.06	29.35			
ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาโรงเรือน	12.75	12.87	13.00	13.13	13.26	13.40	13.53			
ค่าพันธุ์พืช	28.42	261.01	263.62	266.25	268.92	271.61	274.32			
รวมต้นทุนทางการเกษตร	3,546.54	3,582.01	3,617.83	3,654.00	3,690.54	3,727.45	3,764.72			
PVC อัตราคิดร้อยละ 12	1,280.34	1,151.77	1,039.60	936.92	846.45	762.26	688.25			

ที่มา .* จากการศึกษาเก็บข้อมูลแล้วนำมาคำนวณหาต้นทุนไร่

** จากการศึกษาประมาณการ

ตารางที่ 4.15 ข้อมูลผลตอบแทนทางการเงินของหมู่บ้านทั่วไป กรณีเพิ่มขึ้น 1 %ต่อปี

รายการผลตอบแทน	หน่วย : บาทต่อไร่							
	ปีที่1*	ปีที่2**	ปีที่3**	ปีที่4**	ปีที่5**	ปีที่6**	ปีที่7**	ปีที่8**
ข้าวโพด	4,831.25	4,879.56	4,928.35	4,977.64	5,027.41	5,077.69	5,128.46	5,179.75
ถั่วเขียว	327.85	331.12	334.43	337.78	341.41	344.57	348.01	351.49
ผลตอบแทนทางการเกษตร	5,159.10	5,210.69	5,262.80	5,315.43	5,368.58	5,422.27	5,476.49	5,531.25
PVB อัตราคิดคร้อยละ 12	4,606.34	4,168.55	3,759.14	3,385.62	3,050.33	2,752.42	2,478.05	2,230.34

ที่มา : * จากการศึกษาเก็บข้อมูลแล้วนำมาคำนวณหาผลตอบแทน/ไร่

** จากการศึกษาผลการ

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

รายการผลตอบแทน	หน่วย : บาทต่อไร่									
	ปีที่9**	ปีที่10**	ปีที่11**	ปีที่12**	ปีที่13**	ปีที่14**	ปีที่15**			
ข้าวโพด	5,231.55	5,283.86	5,336.70	5,890.07	5,443.97	5,498.41	5,553.39			
ถั่วเขียว	355.01	358.56	362.15	365.77	369.42	373.12	376.85			
รวมผลตอบแทนทางการเกษตร	5,586.57	5,642.43	5,698.86	5,755.84	5,813.40	5,871.54	5,930.25			
PVB อัตราคิดลดร้อยละ 12	2,016.81	1,814.29	1,637.60	1,475.86	1,333.35	1,200.72	1,084.14			

ที่มา : * จากการศึกษาเก็บข้อมูลแล้วนำมาคำนวณหาผลตอบแทน/ไร่

** จากการศึกษาประมาณการ

จากตารางที่ 4.14 และ 4.15 จะเห็นได้ว่าต้นทุนทางการเงินของหมู่บ้านทั่วไป ในการทำเกษตร กรณีเพิ่มขึ้น 1% ในปีที่ 2 จะลดลงจากปีที่ 1 เป็นจำนวน 3,307.92 บาท/ไร่ และจะเพิ่มขึ้นในปีที่ 3 เป็นจำนวน 3,341.00 บาท/ไร่ โดยจะเพิ่มขึ้นไปจนถึงปีที่ 15 ซึ่งในปีที่ 15 จะมีต้นทุนจำนวน 3,764.72 บาท/ไร่

มูลค่าปัจจุบันของต้นทุน(PVC) ในแต่ละปีมีค่าลดลงโดยในปีที่ 1 มีค่า 5,076.62 บาท/ไร่ ปีที่ 2 มีค่า 2,646.34 บาท/ไร่ ปีที่ 3 มีค่า 2,386.43 บาท/ไร่ ปีที่ 4 มีค่า 2,149.31 บาท/ไร่ ปีที่ 5 มีค่า 1,936.45 บาท/ไร่ ปีที่ 6 มีค่า 1,747.33 บาท/ไร่ ปีที่ 7 มีค่า 1,573.15 บาท/ไร่ ปีที่ 8 มีค่า 1,415.90 บาท/ไร่ ปีที่ 9 มีค่า 1,280.34 บาท/ไร่ ปีที่ 10 มีค่า 1,151.77 บาท/ไร่ ปีที่ 11 มีค่า 1,039.60 บาท/ไร่ ปีที่ 12 มีค่า 936.92 บาท/ไร่ ปีที่ 13 มีค่า 846.45 บาท/ไร่ ปีที่ 14 มีค่า 762.26 บาท/ไร่ และในปีที่ 15 มีค่า 688.25 บาท/ไร่ ตามลำดับ

สำหรับผลตอบแทนทางการเงินของหมู่บ้านทั่วไป กรณีเพิ่มขึ้น 1% ในปีที่ 2 ผลตอบแทนจะเพิ่มขึ้น 5,210.69 บาท/ไร่ และจะเพิ่มขึ้นไปจนถึงปีที่ 15 ซึ่งในปีที่ 15 จะมีผลตอบแทน จำนวน 5,930.25 บาท/ไร่

มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทน(PVB) ในแต่ละปีมีค่าลดลงโดยในปีที่ 1 มีค่า 4,606.34 บาท/ไร่ ปีที่ 2 มีค่า 4,168.55 บาท/ไร่ ปีที่ 3 มีค่า 3,759.14 บาท/ไร่ ปีที่ 4 มีค่า 3,385.62 บาท/ไร่ ปีที่ 5 มีค่า 3,050.33 บาท/ไร่ ปีที่ 6 มีค่า 2,752.42 บาท/ไร่ ปีที่ 7 มีค่า 2,478.05 บาท/ไร่ ปีที่ 8 มีค่า 2,230.34 บาท/ไร่ ปีที่ 9 มีค่า 2,016.81 บาท/ไร่ ปีที่ 10 มีค่า 1,814.29 บาท/ไร่ ปีที่ 11 มีค่า 1,637.60 บาท/ไร่ ปีที่ 12 มีค่า 1,475.86 บาท/ไร่ ปีที่ 13 มีค่า 1,333.35 บาท/ไร่ ปีที่ 14 มีค่า 1,200.72 บาท/ไร่ และในปีที่ 15 มีค่า 1,084.14 บาท/ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.16 ข้อมูลต้นทุนทางการเงินของหมู่บ้านทั่วไป กรณีเพิ่มขึ้น 2 %ต่อปี

รายการต้นทุน	หน่วย : บาทต่อไร่							
	ปีที่1*	ปีที่2**	ปีที่3**	ปีที่4**	ปีที่5**	ปีที่6**	ปีที่7**	ปีที่8**
ค่าอุปกรณ์การเกษตร	1,634.75	0	0	0	0	0	0	0
ค่าบุตร	468.09	0	0	0	0	0	0	0
ค่าสร้างโรงเรือน	307.80	0	0	0	0	0	0	0
ค่าปุ๋ย ฮอร์โมน	895.89	913.81	932.08	950.73	969.74	989.13	1,008.92	1,029.10
ค่ายาปราบศัตรูพืช/โรคพืช	842.77	859.63	876.82	894.35	912.24	930.49	949.10	968.08
ค่าจ้างแรงงาน	996.88	1,016.82	1,037.15	1,057.90	1,079.05	1,100.64	1,122.65	1,145.10
ค่าน้ำมัน/ค่าไฟฟ้า	246.52	251.45	256.48	261.61	266.84	272.18	277.62	283.17
ค่าซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์	17.16	17.50	17.85	18.21	18.57	18.95	19.32	19.71
ค่าบำรุงรักษาสระ	25.53	26.04	26.56	27.09	27.63	28.19	28.75	29.33
ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาโรงเรือน	11.77	12.01	12.25	12.49	12.74	13.00	13.25	13.52
ค่าพันธุ์พืช	238.65	243.42	248.29	253.26	258.32	263.49	268.76	274.13
รวมต้นทุนทางการเงินเกษตร	5,685.81	3,340.67	3,407.49	3,475.64	3,545.15	3,616.05	3,688.37	3,762.14
PVC อัตราคิดดอกเบี้ยละ 12	5,076.62	2,672.54	2,433.92	2,213.78	2,014.29	1,835.56	1,668.95	1,516.99

ที่มา : * จากการค้ารวบรวมข้อมูลแล้วนำมาคำนวณหาต้นทุน/ไร่

** จากกรประมาณการ

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

รายการต้นทุน	หน่วย : บาทต่อไร่									
	ปีที่9**	ปีที่10**	ปีที่11**	ปีที่12**	ปีที่13**	ปีที่14**	ปีที่15**			
ค่าอุปกรณ์การเกษตร	0	0	0	0	0	0	0			
ค่าบุตระ	0	0	0	0	0	0	0			
ค่าสร้างโรงเรือน	0	0	0	0	0	0	0			
ค่าปุ๋ย สอร์โมน	1,049.68	1,070.67	1,092.08	1,113.93	1,136.21	1,158.93	1,182.11			
ค่ายาปราบศัตรูพืช/โรคพืช	987.44	1,007.19	1,027.33	1,047.88	1,068.84	1,090.21	1,112.02			
ค่าจ้างแรงงาน	1,168.00	1,191.36	1,215.19	1,239.49	1,264.28	1,289.57	1,315.36			
ค่าน้ำมัน/ค่าไฟฟ้า	288.84	294.61	300.51	306.52	312.65	318.90	325.28			
ค่าซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์	20.11	20.51	20.92	21.34	21.76	22.20	22.64			
ค่าบำรุงรักษาสระ	29.91	30.51	31.12	31.74	32.38	33.03	33.69			
ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาโรงเรือน	13.79	14.07	14.35	14.63	14.93	15.23	15.53			
ค่าพันธุ์พืช	279.62	285.21	290.91	296.73	302.67	308.72	314.89			
รวมต้นทุนทางการเกษตร	3,837.38	3,914.13	3,992.41	4,072.26	4,153.71	4,236.78	4,321.52			
PVC อัตราคิดคร้อยละ 12	1,385.34	1,258.56	1,147.25	1,044.17	952.69	866.42	790.04			

ที่มา : จากการศึกษาเก็บข้อมูลแล้วนำมาคำนวณหาต้นทุน/ไร่

** จากการศึกษาประมาณการ

ตารางที่ 4.17 ข้อมูลผลตอบแทนทางการเงินของหมู่บ้านทั่วไป กรณีเพิ่มขึ้น 2 %ต่อปี

รายการผลตอบแทน	หน่วย : บาทต่อไร่							
	ปีที่1*	ปีที่2**	ปีที่3**	ปีที่4**	ปีที่5**	ปีที่6**	ปีที่7**	ปีที่8**
ข้าวโพด	4,831.25	4,927.88	5,026.43	5,126.96	5,229.50	5,334.09	5,440.77	5,549.59
ถั่วเขียว	327.85	334.41	341.10	347.92	354.88	361.97	369.21	376.60
รวมผลตอบแทนทางการเกษตร	5,159.10	5,262.28	5,367.53	5,474.88	5,584.38	5,696.06	5,809.98	5,926.18
PVB อัตราคิดคร้อยละ 12	4,606.34	4,209.83	3,833.95	3,487.18	3,172.94	2,891.40	2,628.95	2,389.59

ที่มา : * จากการศึกษาเก็บข้อมูลแล้วนำมาคำนวณหาผลตอบแทน/ไร่

** จากการศึกษาประมาณการ

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

รายการผลตอบแทน	หน่วย : บาทต่อไร่									
	ปีที่9**	ปีที่10**	ปีที่11**	ปีที่12**	ปีที่13**	ปีที่14**	ปีที่15**			
ข้าวโพด	5,660.58	5,773.79	5,889.27	6,007.05	6,127.19	6,249.74	6,374.73			
ถั่วเขียว	384.13	391.81	399.65	407.64	415.79	424.11	432.59			
รวมผลตอบแทนทางการเกษตร	6,044.71	6,165.60	6,288.91	6,414.69	6,542.99	6,673.85	6,807.32			
PVB อัตราคิดลดร้อยละ 12	2,182.21	1,982.51	1,807.16	1,644.79	1,500.68	1,364.79	1,244.48			

ที่มา : * จากการศึกษาเก็บข้อมูลแล้วนำมาคำนวณหาผลตอบแทน/ไร่

** จากการศึกษาประมาณการ

จากตารางที่ 4.16 และ 4.17 จะเห็นได้ว่าต้นทุนทางการเงินของหมู่บ้านทั่วไป ในการทำเกษตร กรณีเพิ่มขึ้น 2% ในปีที่ 2 จะลดลงจากปีที่ 1 เป็นจำนวน 3,340.67 บาท/ไร่ และจะเพิ่มขึ้นในปีที่ 3 เป็นจำนวน 3,407.49 บาท/ไร่ โดยจะเพิ่มขึ้นไปจนถึงปีที่ 15 ซึ่งในปีที่ 15 จะมีต้นทุนจำนวน 4,321.52 บาท/ไร่

มูลค่าปัจจุบันของต้นทุน(PVC) ในแต่ละปีมีค่าลดลงโดยในปีที่ 1 มีค่า 5,076.62 บาท/ไร่ ปีที่ 2 มีค่า 2,672.54 บาท/ไร่ ปีที่ 3 มีค่า 2,433.92 บาท/ไร่ ปีที่ 4 มีค่า 2,213.78 บาท/ไร่ ปีที่ 5 มีค่า 2,014.29 บาท/ไร่ ปีที่ 6 มีค่า 1,835.56 บาท/ไร่ ปีที่ 7 มีค่า 1,668.95 บาท/ไร่ ปีที่ 8 มีค่า 1,516.99 บาท/ไร่ ปีที่ 9 มีค่า 1,385.34 บาท/ไร่ ปีที่ 10 มีค่า 1,258.56 บาท/ไร่ ปีที่ 11 มีค่า 1,147.25 บาท/ไร่ ปีที่ 12 มีค่า 1,044.17 บาท/ไร่ ปีที่ 13 มีค่า 952.69 บาท/ไร่ ปีที่ 14 มีค่า 866.42 บาท/ไร่ และในปีที่ 15 มีค่า 790.04 บาท/ไร่ ตามลำดับ

สำหรับผลตอบแทนทางการเงินของหมู่บ้านทั่วไป กรณีเพิ่มขึ้น 2% ในปีที่ 2 ผลตอบแทนจะเพิ่มขึ้น 5,262.28 บาท/ไร่ และจะเพิ่มขึ้นไปจนถึงปีที่ 15 ซึ่งในปีที่ 15 จะมีผลตอบแทน จำนวน 6,807.32 บาท/ไร่

มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทน(PVB) ในแต่ละปีมีค่าลดลงโดยในปีที่ 1 มีค่า 4,606.34 บาท/ไร่ ปีที่ 2 มีค่า 4,209.83 บาท/ไร่ ปีที่ 3 มีค่า 3,833.95 บาท/ไร่ ปีที่ 4 มีค่า 3,487.18 บาท/ไร่ ปีที่ 5 มีค่า 3,172.94 บาท/ไร่ ปีที่ 6 มีค่า 2,891.40 บาท/ไร่ ปีที่ 7 มีค่า 2,628.95 บาท/ไร่ ปีที่ 8 มีค่า 2,389.59 บาท/ไร่ ปีที่ 9 มีค่า 2,182.21 บาท/ไร่ ปีที่ 10 มีค่า 1,982.51 บาท/ไร่ ปีที่ 11 มีค่า 1,807.16 บาท/ไร่ ปีที่ 12 มีค่า 1,644.79 บาท/ไร่ ปีที่ 13 มีค่า 1,500.68 บาท/ไร่ ปีที่ 14 มีค่า 1,364.79 บาท/ไร่ และในปีที่ 15 มีค่า 1,244.48 บาท/ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.18 ผลการเปรียบเทียบการวิเคราะห์ทางด้านการเงินของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงและหมู่บ้านทั่วไป

รายการ	หมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง				หมู่บ้านทั่วไป		
	0%	1%	2%	2%	0%	1%	2%
มูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV)	16,975.14	18,026.64	19,157.74	10,815.80	11,356.45	12,069.71	
อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR)	1.60	1.61	1.62	1.44	1.44	1.45	
การวิเคราะห์ความอ่อนไหว จะคำนวณเมื่อ NPV							
มีค่าเป็นบวก							
ต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ผลประโยชน์คงที่							
มูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV)	14,158.75	15,082.41	16,075.98	8,367.37	8,792.74	9,382.00	
อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR)	1.45	1.46	1.47	1.31	1.31	1.32	
ผลประโยชน์ลดลงร้อยละ 10 ต้นทุนคงที่							
มูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV)	12,461.24	13,279.74	14,160.21	7,285.72	7,657.09	8,175.03	
อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR)	1.44	1.45	1.45	1.30	1.30	1.30	

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

รายการ	หมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง				หมู่บ้านทั่วไป	
	0%	1%	2%	0%	1%	2%
ต้นทุนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10 และผลประโยชน์ลดลงร้อยละ 10						
มูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV)	9,644.85	10,335.51	11,078.45	4,837.35	5,093.38	5,487.32
อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR)	1.31	1.31	1.32	1.18	1.18	1.19
Switching Value Test จะคำนวณเมื่อ NPV มีค่าเป็นบวก						
ต้นทุนเพิ่มขึ้น	60%	61%	62%	44%	44%	45%
ผลประโยชน์ลดลง	37%	37%	38%	31%	31%	31%

ผลการเปรียบเทียบการวิเคราะห์ทางการเงิน ของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงและหมู่บ้านทั่วไป การวิเคราะห์ความอ่อนไหว และการวิเคราะห์ Switching Value Test มีดังนี้

1. หมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง

1.1 จากตารางที่ 4.18 พบว่าต้นทุนและผลตอบแทนในกรณีที่เพิ่มขึ้น 0% มูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 16,975.14 บาท และอัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.60 แสดงว่าในกรณีนี้หมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง มีความเหมาะสมในการลงทุนด้านการเงิน เห็นได้จากมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) มีค่ามากกว่าศูนย์ และอัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) มีค่ามากกว่า 1 กล่าวคือเมื่อลงทุน 1 บาททำให้ได้ผลตอบแทน 0.60 บาท

ส่วนการวิเคราะห์ความอ่อนไหวซึ่งได้พิจารณาทั้งหมด 3 กรณี ได้แก่ ต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ผลตอบแทนคงที่ มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 14,158.75 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.45 ส่วนผลประโยชน์ลดลงร้อยละ 10 ต้นทุนคงที่ มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 12,461.24 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.44 สำหรับต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ผลตอบแทนลดลงร้อยละ 10 มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 9,644.85 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.31

ผลการวิเคราะห์ Switching Value Test แสดงให้เห็นว่าต้นทุนของเกษตรกรสามารถเพิ่มได้ถึง 60% และผลตอบแทนสามารถลดลงได้ถึง 37%

1.2 จากตารางที่ 4.18 พบว่าต้นทุนและผลตอบแทนในกรณีที่เพิ่มขึ้น 1% มูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 18,026.64 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.61 แสดงว่าในกรณีนี้หมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง มีความเหมาะสมในการลงทุนด้านการเงิน เห็นได้จากมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) มีค่ามากกว่าศูนย์ และอัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) มีค่ามากกว่า 1 กล่าวคือเมื่อลงทุน 1 บาททำให้ได้ผลตอบแทน 0.61 บาท

ส่วนการวิเคราะห์ความอ่อนไหวซึ่งได้พิจารณาทั้งหมด 3 กรณี ได้แก่ ต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ผลตอบแทนคงที่ มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 15,082.41 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.46 ส่วนผลประโยชน์ลดลงร้อยละ 10 ต้นทุนคงที่ มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 13,279.74 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.45 สำหรับต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ผลตอบแทนลดลงร้อยละ 10 มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 10,335.51 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.37

ผลการวิเคราะห์ Switching Value Test แสดงให้เห็นว่าต้นทุนของเกษตรกรสามารถเพิ่มได้ถึง 61% และผลตอบแทนสามารถลดลงได้ถึง 37%

1.3 จากตารางที่ 4.18 พบว่าต้นทุนและผลตอบแทนในกรณีที่เพิ่มขึ้น 2% มูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 19,157.74 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.62 แสดงว่าในกรณีนี้หมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง มีความเหมาะสมในการลงทุนด้านการเงิน เห็นได้จากมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) มีค่ามากกว่าศูนย์ และอัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) มีค่ามากกว่า 1 กล่าวคือเมื่อลงทุน 1 บาททำให้ได้ผลตอบแทน 0.62 บาท

ส่วนการวิเคราะห์ความอ่อนไหวซึ่งได้พิจารณาทั้งหมด 3 กรณี ได้แก่ ต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ผลตอบแทนคงที่ มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 16,075.98 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.47 ส่วนผลประโยชน์ลดลงร้อยละ 10 ต้นทุนคงที่ มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 14,160.21 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.45 สำหรับต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ผลตอบแทนลดลงร้อยละ 10 มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 11,078.45 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.32

ผลการวิเคราะห์ Switching Value Test แสดงให้เห็นว่าต้นทุนของเกษตรกรสามารถเพิ่มได้ถึง 62% และผลตอบแทนสามารถลดลงได้ถึง 38%

2. หมู่บ้านทั่วไป

2.1 จากตารางที่ 4.18 พบว่าต้นทุนและผลตอบแทนในกรณีที่เพิ่มขึ้น 0% มูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 10,815.80 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.44 แสดงว่าในกรณีนี้หมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง มีความเหมาะสมในการลงทุนด้านการเงิน เห็นได้จากมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) มีค่ามากกว่าศูนย์ และอัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) มีค่ามากกว่า 1 กล่าวคือเมื่อลงทุน 1 บาททำให้ได้ผลตอบแทน 0.44 บาท

ส่วนการวิเคราะห์ความอ่อนไหวซึ่งได้พิจารณาทั้งหมด 3 กรณี ได้แก่ ต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ผลตอบแทนคงที่ มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 8,367.37 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.31 ส่วนผลประโยชน์ลดลงร้อยละ 10 ต้นทุนคงที่ มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 7,285.72 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.30 สำหรับต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ผลตอบแทนลดลงร้อยละ 10 มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 4,837.35 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.18

ผลการวิเคราะห์ Switching Value Test แสดงให้เห็นว่าต้นทุนของเกษตรกรสามารถเพิ่มได้ถึง 44% และผลตอบแทนสามารถลดลงได้ถึง 31%

2.2 จากตารางที่ 4.18 พบว่าต้นทุนและผลตอบแทนในกรณีที่เพิ่มขึ้น 1% มูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 11,356.45 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.44 แสดงว่าในกรณีนี้หมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง มีความเหมาะสมในการลงทุนด้านการเงิน เห็นได้

จากมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) มีค่ามากกว่าศูนย์ และอัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) มีค่ามากกว่า 1 กล่าวคือเมื่อลงทุน 1 บาททำให้ได้ผลตอบแทน 0.44 บาท

ส่วนการวิเคราะห์ความอ่อนไหวซึ่งได้พิจารณาทั้งหมด 3 กรณี ได้แก่ ต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ผลตอบแทนคงที่ มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 8,792.74 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.31 ส่วนผลประโยชน์ลดลงร้อยละ 10 ต้นทุนคงที่ มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 7,657.09 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.30 สำหรับต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ผลตอบแทนลดลงร้อยละ 10 มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 5,093.38 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.18

ผลการวิเคราะห์ Switching Value Test แสดงให้เห็นว่าต้นทุนของเกษตรกรสามารถเพิ่มได้ถึง 44% และผลตอบแทนสามารถลดลงได้ถึง 31%

2.3 จากตารางที่ 4.18 พบว่าต้นทุนและผลตอบแทนในกรณีที่เพิ่มขึ้น 2% มูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 12,069.71บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.45 แสดงว่าในกรณีนี้หมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง มีความเหมาะสมในการลงทุนด้านการเงิน เห็นได้จากมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) มีค่ามากกว่าศูนย์ และอัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) มีค่ามากกว่า 1 กล่าวคือเมื่อลงทุน 1 บาททำให้ได้ผลตอบแทน 0.45 บาท

ส่วนการวิเคราะห์ความอ่อนไหวซึ่งได้พิจารณาทั้งหมด 3 กรณี ได้แก่ ต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ผลตอบแทนคงที่ มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 9,382.00 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.32 ส่วนผลประโยชน์ลดลงร้อยละ 10 ต้นทุนคงที่ มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 8,175.03 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.30 สำหรับต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ผลตอบแทนลดลงร้อยละ 10 มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 5,487.32 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.19

ผลการวิเคราะห์ Switching Value Test แสดงให้เห็นว่าต้นทุนของเกษตรกรสามารถเพิ่มได้ถึง 45% และผลตอบแทนสามารถลดลงได้ถึง 31%

ดังนั้นเมื่อนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินของทั้ง 2 หมู่บ้านมาเปรียบเทียบกันแล้ว จะเห็นได้ว่ามูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) และอัตราส่วนผลตอบแทนสุทธิ(BCR) ของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงมีค่าสูงกว่าหมู่บ้านทั่วไป จึงถือได้ว่าหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงมีความเป็นไปได้ทางการเงินมากกว่าหมู่บ้านทั่วไป

การวิเคราะห์ทางด้านเศรษฐกิจ

ในการวิเคราะห์โครงการด้านเศรษฐกิจ (Economic Project Analysis) นั้นต้องใช้ตัวประกอบแปลงค่า (Conversion Factor : CF) ในการแปลงผลตอบแทนและต้นทุนทางการเงินมาเป็นผลประโยชน์และต้นทุนทางเศรษฐกิจในแต่ละตัว โดยการนำเอาผลตอบแทนและต้นทุนทางการเงินมาคูณกับตัวประกอบแปลงค่าจะได้ผลตอบแทนและต้นทุนทางเศรษฐกิจ แล้วจึงนำมาคำนวณหามูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน (BCR) ผลประโยชน์ภายในของโครงการ (IRR) ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้ตัวประกอบแปลงค่า(CF) ดังมีรายละเอียดในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.19 ตัวประกอบแปลงค่า (CF) ที่ใช้ในการศึกษา

ผลตอบแทน		ต้นทุน	
รายการ	ค่าตัวประกอบแปลงค่า	รายการ	ค่าตัวประกอบแปลงค่า
ข้าวนาปี	1.007	ค่าสร้างโรงเรือน	0.809
พืชไร่	0.962	ค่าขุดสระหรือบ่อน้ำ	0.809
		ค่าเครื่องมืออุปกรณ์การเกษตร	0.916
		ค่าพันธุ์พืช	0.950
		ค่าปุ๋ยและฮอร์โมน	0.916
		ค่ายาปราบศัตรูพืช/โรคพืช	0.916
		ค่าจ้างแรงงาน	0.910
		ค่าน้ำมัน	0.930
		ค่าซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์	0.916
		ค่าบำรุงรักษาสระ	0.809
		ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาโรงเรือน	0.809

ที่มา : นันทยา เดิมคุณานนท์ อ่างใน พีรวัฒน์ เวศย์วรุฒม์ 2544 การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจของการเกษตรทฤษฎีใหม่ในจังหวัดอุบลราชธานี วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต(เศรษฐศาสตร์เกษตร) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หน้า 124

ตารางที่ 4.20 ข้อมูลต้นทุนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กรณีเพิ่มขึ้น 0 %ต่อปี

รายการต้นทุน	หน่วย : บาทต่อไร่									
	ปีที่1*	ปีที่2**	ปีที่3**	ปีที่4**	ปีที่5**	ปีที่6**	ปีที่7**	ปีที่8**		
ค่าอุปกรณ์การเกษตร	2,582.22	0	0	0	0	0	0	0		
ค่าชุดสระ	223.51	0	0	0	0	0	0	0		
ค่าสร้างโรงเรือน	572.84	0	0	0	0	0	0	0		
ค่าปุ๋ย ฮอร์โมน	716.28	716.28	716.28	716.28	716.28	716.28	716.28	716.28		
ค่ายาปราบศัตรูพืช/โรคพืช	567.83	567.83	567.83	567.83	567.83	567.83	567.83	567.83		
ค่าจ้างแรงงาน	1,547.50	1,547.50	1,547.50	1,547.50	1,547.50	1,547.50	1,547.50	1,547.50		
ค่าน้ำมัน/ค่าไฟฟ้า	207.46	207.46	207.46	207.46	207.46	207.46	207.46	207.46		
ค่าซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์	77.49	77.49	77.49	77.49	77.49	77.49	77.49	77.49		
ค่าบำรุงรักษาสระ	11.86	11.86	11.86	11.86	11.86	11.86	11.86	11.86		
ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาโรงเรือน	31.94	31.94	31.94	31.94	31.94	31.94	31.94	31.94		
ค่าพันธุ์พืช	159.73	159.73	159.73	159.73	159.73	159.73	159.73	159.73		
รวมต้นทุนทางการเกษตร	6,698.71	3,320.14	3,320.14	3,320.14	3,320.14	3,320.14	3,320.14	3,320.14		
PVC อัตราคิดดอกเบี้ย 12	5,980.99	2,656.11	2,371.53	2,114.74	1,886.44	1,685.35	1,502.32	1,338.77		

ที่มา : * จากการใช้ตัวประกอบแปลงค่า(Conversion Factor : CF) แปลงค่าต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินเป็นต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

** จากการศึกษาผลการ

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

รายการต้นทุน	หน่วย : บาทต่อไร่									
	ปีที่9**	ปีที่10**	ปีที่11**	ปีที่12**	ปีที่13**	ปีที่14**	ปีที่15**			
ค่าอุปกรณ์การเกษตร	0	0	0	0	0	0	0			
ค่าชุดสระ	0	0	0	0	0	0	0			
ค่าสร้างโรงเรือน	0	0	0	0	0	0	0			
ค่าปุ๋ย ฮอร์โมน	716.28	716.28	716.28	716.28	716.28	716.28	716.28			
ค่ายาปราบศัตรูพืช/โรคพืช	567.83	567.83	567.83	567.83	567.83	567.83	567.83			
ค่าจ้างแรงงาน	1,547.50	1,547.50	1,547.50	1,547.50	1,547.50	1,547.50	1,547.50			
ค่าน้ำมัน/ค่าไฟฟ้า	207.46	207.46	207.46	207.46	207.46	207.46	207.46			
ค่าซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์	77.49	77.49	77.49	77.49	77.49	77.49	77.49			
ค่าบำรุงรักษาสระ	11.86	11.86	11.86	11.86	11.86	11.86	11.86			
ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาโรงเรือน	31.94	31.94	31.94	31.94	31.94	31.94	31.94			
ค่าพันธุ์พืช	159.73	159.73	159.73	159.73	159.73	159.73	159.73			
รวมต้นทุนทางการเกษตร	3,320.14	3,320.14	3,320.14	3,320.14	3,320.14	3,320.14	3,320.14			
PVC อัตราคิดดอกเบี้ย 12	1,198.61	1,067.57	954.06	851.32	761.50	678.96	506.97			

ที่มา : * จากการใช้ตัวประกอบแปลงค่า(Conversion Factor : CF) แปลงค่าต้นทุนและผลตอบแทนการเงินเป็นต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

** จากการประมาณการ

ตารางที่ 4.21 ข้อมูลผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กรณีเพิ่มขึ้น 0 %ต่อปี

รายการผลตอบแทน	หน่วย : บาทต่อไร่							
	ปีที่1*	ปีที่2**	ปีที่3**	ปีที่4**	ปีที่5**	ปีที่6**	ปีที่7**	ปีที่8**
จำนวนปี	685.19	685.19	685.19	685.19	685.19	685.19	685.19	685.19
ข้าวโพด	3,968.91	3,968.91	3,968.91	3,968.91	3,968.91	3,968.91	3,968.91	3,968.91
ถั่วเขียว	784.83	784.83	784.83	784.83	784.83	784.83	784.83	784.83
กระเทียม	960.11	960.11	960.11	960.11	960.11	960.11	960.11	960.11
รวมผลตอบแทนทางการเกษตร	6,399.05	6,399.05	6,399.05	6,399.05	6,399.05	6,399.05	6,399.05	6,399.05
PVB อัตราคิดคร้อยละ 12	5,713.44	5,119.24	4,570.75	4,075.83	3,635.82	3,248.25	2,895.50	2,580.26

ที่มา : * จากการใช้ตัวประกอบแปลงค่า(Conversion Factor : CF) แปลงค่าต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินเป็นต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

** จากการประมาณการ

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

รายการผลตอบแทน	หน่วย : บาทต่อไร่						
	ปีที่9**	ปีที่10**	ปีที่11**	ปีที่12**	ปีที่13**	ปีที่14**	ปีที่15**
ข้าวนปี	685.19	685.19	685.19	685.19	685.19	685.19	685.19
ข้าวโพด	3,968.91	3,968.91	3,968.91	3,968.91	3,968.91	3,968.91	3,968.91
ถั่วเขียว	784.83	784.83	784.83	784.83	784.83	784.83	784.83
กระเทียม	960.11	960.11	960.11	960.11	960.11	960.11	960.11
รวมผลตอบแทนทางการเกษตร	6,399.05	6,399.05	6,399.05	6,399.05	6,399.05	6,399.05	6,399.05
PVB อัตราคิดคร้อยละ 12	2,310.13	2,057.57	1,838.81	1,640.78	1,467.67	1,308.60	1,169.84

ที่มา : * จากการใช้ตัวประกอบแปลงค่า(Conversion Factor : CF) แปลงค่าต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

** จากการศึกษา

จากตารางที่ 4.20 และ 4.21 จะเห็นได้ว่าต้นทุนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ในการทำเกษตร กรณีเพิ่มขึ้น 0% ซึ่งปีที่ 1 มีค่ามากที่สุด เท่ากับ 6,698.71 บาท ซึ่งต้นทุนส่วนใหญ่เป็นต้นทุนในด้านค่าอุปกรณ์การเกษตร เป็นเงิน 2,582.22 บาท/ไร่ ค่าแรงงาน 1,547.50 บาท/ไร่ ค่าปุ๋ย สอร์โม่ 716.28 บาท/ไร่ ค่าสร้างโรงเรือน 572.84 บาท/ไร่ ค่ายาปราบศัตรูพืช 567.83 บาท/ไร่ ค่าขุดสระน้ำ 223.51 บาท/ไร่ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง/ค่าไฟฟ้า 207.45 บาท/ไร่ ค่าพันธุ์พืช 159.73 บาท/ไร่ ค่าซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์ 77.49 บาท/ไร่ ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาโรงเรือน 31.94 บาท/ไร่ และค่าบำรุงรักษาสระ 11.86 บาท/ไร่ ส่วนในปีที่ 2 ถึงปีที่ 15 จะมีต้นทุนรวมโดยประมาณอยู่ที่ 6,698.71 บาท/ไร่/ปี

มูลค่าปัจจุบันของต้นทุน(PVC) ในแต่ละปีมีค่าลดลงโดยในปีที่ 1 มีค่า 5,980.99 บาท/ไร่ ปีที่ 2 มีค่า 2,656.11 บาท/ไร่ ปีที่ 3 มีค่า 2,371.53 บาท/ไร่ ปีที่ 4 มีค่า 2,114.74 บาท/ไร่ ปีที่ 5 มีค่า 1,886.44 บาท/ไร่ ปีที่ 6 มีค่า 1,685.35 บาท/ไร่ ปีที่ 7 มีค่า 1,502.32 บาท/ไร่ ปีที่ 8 มีค่า 1,338.77 บาท/ไร่ ปีที่ 9 มีค่า 1,198.61 บาท/ไร่ ปีที่ 10 มีค่า 1,067.57 บาท/ไร่ ปีที่ 11 มีค่า 954.06 บาท/ไร่ ปีที่ 12 มีค่า 851.32 บาท/ไร่ ปีที่ 13 มีค่า 761.50 บาท/ไร่ ปีที่ 14 มีค่า 678.96 บาท/ไร่ และในปีที่ 15 มีค่า 506.97 บาท/ไร่ ตามลำดับ

สำหรับผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กรณีเพิ่มขึ้น 0% ในปีที่ 1 ผลตอบแทนส่วนใหญ่เป็นผลตอบแทนจาก การปลูกข้าวโพด เป็นเงิน 3,968.91 บาท/ไร่ และการปลูกกระเทียม เป็นเงิน 960.11 บาท/ไร่ การปลูกถั่วเขียว เป็นเงิน 784.83 และการปลูกข้าวนาปี เป็นเงิน 685.19 บาท/ไร่ ส่วนในปีที่ 2 ถึงปีที่ 15 จะมีผลตอบแทนรวมโดยประมาณอยู่ที่ 6,399.05 บาท/ไร่/ปี

มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทน(PVB) ในแต่ละปีมีค่าลดลงโดยในปีที่ 1 มีค่า 5,713.44 บาท/ไร่ ปีที่ 2 มีค่า 5,119.24 บาท/ไร่ ปีที่ 3 มีค่า 4,570.05 บาท/ไร่ ปีที่ 4 มีค่า 4,075.83 บาท/ไร่ ปีที่ 5 มีค่า 3,635.82 บาท/ไร่ ปีที่ 6 มีค่า 3,248.25 บาท/ไร่ ปีที่ 7 มีค่า 2,895.50 บาท/ไร่ ปีที่ 8 มีค่า 2,580.26 บาท/ไร่ ปีที่ 9 มีค่า 2,310.13 บาท/ไร่ ปีที่ 10 มีค่า 2,057.57 บาท/ไร่ ปีที่ 11 มีค่า 1,838.81 บาท/ไร่ ปีที่ 12 มีค่า 1,640.78 บาท/ไร่ ปีที่ 13 มีค่า 1,467.67 บาท/ไร่ ปีที่ 14 มีค่า 1,308.60 บาท/ไร่ และในปีที่ 15 มีค่า 1,169.84 บาท/ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.22 ข้อมูลต้นทุนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กรณีเพิ่มขึ้น 1 %ต่อปี

รายการต้นทุน	หน่วย : บาทต่อไร่									
	ปีที่*	ปีที่2**	ปีที่3**	ปีที่4**	ปีที่5**	ปีที่6**	ปีที่7**	ปีที่8**		
ค่าอุปกรณ์การเกษตร	2,582.22	0	0	0	0	0	0	0		
ค่าชุดสระ	223.51	0	0	0	0	0	0	0		
ค่าสร้างโรงเรือน	572.84	0	0	0	0	0	0	0		
ค่าปุ๋ย สอร์โม่	716.28	723.45	730.68	737.99	745.37	752.82	760.35	767.95		
ค่ายาปราบศัตรูพืช/โรคพืช	567.83	573.52	579.25	585.04	590.89	596.80	602.77	608.80		
ค่าจ้างแรงงาน	1,547.50	1,562.98	1,578.63	1,594.40	1,610.34	1,626.45	1,642.71	1,659.14		
ค่าน้ำมัน/ค่าไฟฟ้า	207.46	209.54	211.05	213.75	215.89	218.05	220.23	222.43		
ค่าซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์	77.49	78.27	79.05	79.84	80.64	81.45	82.23	83.08		
ค่าบำรุงรักษาสระ	11.86	11.99	12.11	12.23	12.35	12.47	12.60	12.72		
ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาโรงเรือน	31.94	32.27	32.59	32.92	33.24	33.58	33.91	34.25		
ค่าพันธุ์พืช	159.73	161.33	162.94	164.57	166.22	167.88	169.56	171.26		
รวมต้นทุนทางการเกษตร	6,698.71	3,353.34	3,386.87	3,420.74	3,454.95	3,489.50	3,524.36	33,559.64		
PVC อัตรากดครีดยุทธะ 12	5,980.99	2,682.67	2,419.19	2,178.82	1,963.04	1,771.32	1,594.75	1,435.34		

ที่มา : * จากการใช้ตัวประกอบแปลงค่า(Conversion Factor : CF) แปลงค่าต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินเป็นต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

** จากการประมาณการ

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

รายการต้นทุน	หน่วย : บาทต่อไร่						
	ปีที่9**	ปีที่10**	ปีที่11**	ปีที่12**	ปีที่13**	ปีที่14**	ปีที่15**
ค่าอุปกรณ์การเกษตร	0	0	0	0	0	0	0
ค่าชุดสระ	0	0	0	0	0	0	0
ค่าสร้างโรงเรือน	0	0	0	0	0	0	0
ค่าปุ๋ย สอร์โมน	775.63	783.39	791.22	799.14	807.13	815.20	823.35
ค่ายาปราบศัตรูพืช/โรคพืช	614.89	621.04	627.25	633.52	639.85	646.25	652.71
ค่าจ้างแรงงาน	1,675.73	1,692.49	1,709.41	1,726.51	1,743.77	1,761.21	1,778.82
ค่าน้ำมัน/ค่าไฟฟ้า	224.65	226.90	229.17	231.46	233.78	236.11	238.47
ค่าซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์	83.91	84.75	85.60	86.46	87.78	88.19	89.08
ค่าบำรุงรักษาสระ	12.85	12.98	13.11	13.24	13.37	13.51	13.64
ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาโรงเรือน	34.59	34.94	35.29	35.64	36.00	36.36	36.72
ค่าพันธุ์พืช	172.97	174.70	176.44	178.21	179.99	181.79	183.61
รวมต้นทุนทางการเกษตร	3,595.23	3,631.19	3,667.50	3,704.17	3,741.21	3,778.63	3,816.41
PVC อัตราคิดร้อยละ 12	1,297.92	1,167.58	1,053.88	949.79	858.08	772.73	697.70

ที่มา : * จากการใช้ตัวประกอบแปลงค่า(Conversion Factor : CF) แปลงค่าต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินเป็นต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

** จากการประมาณการ

ตารางที่ 4.23 ข้อมูลผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กรณีเพิ่มขึ้น 1 %ต่อปี

รายการผลตอบแทน	หน่วย : บาทต่อไร่							
	ปีที่1*	ปีที่2**	ปีที่3**	ปีที่4**	ปีที่5**	ปีที่6**	ปีที่7**	ปีที่8**
ข้าวนาปี	685.19	692.04	698.97	705.96	713.01	720.14	727.35	734.62
ข้าวโพด	3,968.91	4,008.60	4,048.69	4,089.18	4,130.07	4,171.37	4,213.08	4,255.21
ถั่วเขียว	784.83	792.68	800.60	808.61	816.70	824.86	833.11	841.44
กระเทียม	960.11	969.72	979.41	989.21	999.10	1,009.09	1,019.18	1,029.37
รวมผลตอบแทนทางการเกษตร	6,399.05	6,463.04	6,527.67	6,592.95	6,658.88	6,725.47	6,792.72	6,860.65
PVB อัตราคิดคร้อยละ 12	5,713.44	5,170.43	4,662.62	4,199.33	3,783.45	3,413.94	3,073.63	2,766.39

ที่มา : จากการใช้ตัวประกอบแปลงค่า(Conversion Factor : CF) แปลงค่าต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินเป็นต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

** จากการศึกษาผลการ

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

รายการผลตอบแทน	หน่วย : บาทต่อไร่									
	ปี๙**	ปี๑๐**	ปี๑๑**	ปี๑๒**	ปี๑๓**	ปี๑๔**	ปี๑๕**	ปี๑๖**	ปี๑๗**	ปี๑๘**
ข้าวนปี	741.97	749.39	756.88	764.45	772.09	779.81	787.61			
ข้าวโพด	4,297.76	4,340.74	4,384.15	4,427.99	4,472.27	4,516.99	4,562.16			
ถั่วเขียว	849.86	858.36	866.94	875.61	884.36	893.21	902.14			
กระเทียม	1,039.67	1,050.06	1,060.56	1,071.17	1,081.88	1,092.70	1,103.63			
รวมผลตอบแทนทางการเกษตร	6,929.25	6,998.55	7,068.53	7,139.22	7,210.61	7,282.72	7,355.54			
PVB อัตราคิดคร้อยละ 12	2,501.54	2,250.34	2,031.19	1,830.57	1,653.81	1,489.31	1,344.71			

ที่มา : * จากการใช้ตัวประกอบแปลงค่า(Conversion Factor : CF) แปลงค่าต้นทุนและผลตอบแทนเป็นต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

** จากการศึกษาประมาณการ

จากตารางที่ 4.22 และ 4.23 จะเห็นได้ว่าต้นทุนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านตัวอย่าง เศรษฐกิจพอเพียง ในการทำเกษตร กรณีเพิ่มขึ้น 1% ในปีที่ 2 จะลดลงจากปีที่ 1 เป็นจำนวน 3,353.34 บาท/ไร่ และจะเพิ่มขึ้นในปีที่ 3 เป็นจำนวน 3,386.87 บาท/ไร่ โดยจะเพิ่มขึ้นไปจนถึงปีที่ 15 ซึ่งในปีที่ 15 จะมีต้นทุนจำนวน 3,816.41 บาท/ไร่

มูลค่าปัจจุบันของต้นทุน(PVC) ในแต่ละปีมีค่าลดลงโดยในปีที่ 1 มีค่า 5,980.99 บาท/ไร่ ปีที่ 2 มีค่า 2,682.67 บาท/ไร่ ปีที่ 3 มีค่า 2,419.19 บาท/ไร่ ปีที่ 4 มีค่า 2,178.82 บาท/ไร่ ปีที่ 5 มีค่า 1,936.04 บาท/ไร่ ปีที่ 6 มีค่า 1,771.32 บาท/ไร่ ปีที่ 7 มีค่า 1,594.75 บาท/ไร่ ปีที่ 8 มีค่า 1,435.34 บาท/ไร่ ปีที่ 9 มีค่า 1,297.92 บาท/ไร่ ปีที่ 10 มีค่า 1,167.58 บาท/ไร่ ปีที่ 11 มีค่า 1,053.88 บาท/ไร่ ปีที่ 12 มีค่า 949.79 บาท/ไร่ ปีที่ 13 มีค่า 858.08 บาท/ไร่ ปีที่ 14 มีค่า 772.73 บาท/ไร่ และในปีที่ 15 มีค่า 697.70 บาท/ไร่ ตามลำดับ

สำหรับผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กรณีเพิ่มขึ้น 1% ในปีที่ 2 ผลตอบแทนจะเพิ่มขึ้น 6,463.04 บาท/ไร่ และจะเพิ่มขึ้นไปจนถึงปีที่ 15 ซึ่งในปีที่ 15 จะมีผลตอบแทน จำนวน 7,355.54 บาท/ไร่

มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทน(PVB) ในแต่ละปีมีค่าลดลงโดยในปีที่ 1 มีค่า 5,713.44 บาท/ไร่ ปีที่ 2 มีค่า 5,170.43 บาท/ไร่ ปีที่ 3 มีค่า 4,662.62 บาท/ไร่ ปีที่ 4 มีค่า 4,199.33 บาท/ไร่ ปีที่ 5 มีค่า 3,783.45 บาท/ไร่ ปีที่ 6 มีค่า 3,413.94 บาท/ไร่ ปีที่ 7 มีค่า 3,073.63 บาท/ไร่ ปีที่ 8 มีค่า 2,766.39 บาท/ไร่ ปีที่ 9 มีค่า 2,501.54 บาท/ไร่ ปีที่ 10 มีค่า 2,250.34 บาท/ไร่ ปีที่ 11 มีค่า 2,031.19 บาท/ไร่ ปีที่ 12 มีค่า 1,830.57 บาท/ไร่ ปีที่ 13 มีค่า 1,653.81 บาท/ไร่ ปีที่ 14 มีค่า 1,489.31 บาท/ไร่ และในปีที่ 15 มีค่า 1,344.71 บาท/ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.24 ข้อมูลต้นทุนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กรณีเพิ่มขึ้น 2 %ต่อปี

รายการต้นทุน	หน่วย : บาทต่อไร่							
	ปีที่1*	ปีที่2**	ปีที่3**	ปีที่4**	ปีที่5**	ปีที่6**	ปีที่7**	ปีที่8**
ค่าอุปกรณ์การเกษตร	2,582.22	0	0	0	0	0	0	0
ค่าชุดสระ	223.51	0	0	0	0	0	0	0
ค่าสร้างโรงเรือน	572.84	0	0	0	0	0	0	0
ค่าปุ๋ย สอร์โม่	716.28	730.61	745.22	760.13	775.33	790.84	806.65	822.79
ค่ายาปราบศัตรูพืช/โรคพืช	567.83	579.19	590.78	602.59	614.65	626.94	639.48	652.27
ค่าจ้างแรงงาน	1,547.50	1,578.46	1,610.03	1,642.23	1,675.07	1,708.58	1,742.75	1,777.60
ค่าน้ำมัน/ค่าไฟฟ้า	207.46	211.61	215.85	220.16	224.57	229.06	233.64	238.31
ค่าซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์	77.49	79.04	80.62	82.24	83.88	85.56	87.27	89.02
ค่าบำรุงรักษาสระ	11.86	12.11	12.35	12.59	12.85	13.10	13.37	13.63
ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาโรงเรือน	31.94	32.59	33.24	33.90	34.58	35.27	35.98	36.70
ค่าพันธุ์พืช	159.73	162.93	166.19	169.51	172.90	176.36	179.89	183.48
รวมต้นทุนทางการเกษตร	6,698.71	3,386.54	3,454.27	3,523.36	3,593.82	3,665.70	3,739.01	3,813.80
PVC อัตราการผลิตร้อยละ 12	5,980.99	2,709.23	2,467.34	2,244.18	2,041.95	1,860.76	1,691.86	1,537.82

ที่มา : * จากการใช้ตัวประกอบแปลงค่า(Conversion Factor : CF) แปลงค่าต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินเป็นต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

** จากการศึกษาการ

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

รายการต้นทุน	หน่วย : บาทต่อไร่									
	ปีที่9**	ปีที่10**	ปีที่11**	ปีที่12**	ปีที่13**	ปีที่14**	ปีที่15**			
ค่าอุปกรณ์การเกษตร	0	0	0	0	0	0	0			
ค่าชุดสระ	0	0	0	0	0	0	0			
ค่าสร้างโรงเรือน	0	0	0	0	0	0	0			
ค่าปุ๋ย สอร์โม่	839.24	856.03	873.15	890.61	908.42	926.59	945.12			
ค่ายาปราบศัตรูพืช/โรคพืช	665.31	678.62	692.19	706.03	720.16	734.56	749.25			
ค่าจ้างแรงงาน	1,813.15	1,849.42	1,886.41	1,624.13	1,962.62	2001.87	2,041.91			
ค่าน้ำมัน/ค่าไฟฟ้า	243.08	247.94	252.90	257.96	263.12	268.38	273.74			
ค่าซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์	90.80	92.61	94.46	96.35	98.28	100.25	102.25			
ค่าบำรุงรักษาสระ	13.91	14.18	14.47	14.76	15.05	15.35	15.66			
ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาโรงเรือน	37.43	38.18	38.94	39.72	40.52	41.33	42.15			
ค่าพันธุ์พืช	187.15	190.90	194.71	198.61	202.58	206.63	210.76			
รวมต้นทุนทางการเกษตร	3,890.07	3,967.87	4,047.23	4,128.17	4,210.74	4,294.95	4,380.85			
PVC อัตราคิดร้อยละ 12	1,404.36	1,275.84	1,163.00	1,058.51	965.77	878.31	800.89			

ที่มา : * จากการใช้ตัวประกอบแปลงค่า(Conversion Factor : CF) แปลงค่าต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินเป็นต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

** จากการศึกษาภาคการ

ตารางที่ 4.25 ข้อมูลผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กรณีเพิ่มขึ้น 2 %ต่อปี

หน่วย : บาทต่อไร่

รายการผลตอบแทน	ปีที่*	ปีที่2**	ปีที่3**	ปีที่4**	ปีที่5**	ปีที่6**	ปีที่7**	ปีที่8**
ข้าวนาปี	685.19	698.90	712.87	727.13	741.67	756.51	771.64	787.07
ข้าวโพด	3,968.91	4,048.29	4,129.26	4,211.84	4,296.08	4,382.00	4,469.64	4,559.03
ถั่วเขียว	784.83	800.53	816.54	832.87	849.52	866.51	883.84	901.52
กระเทียม	960.11	979.32	998.90	1,018.88	1,039.26	1,060.04	1,081.24	1,102.87
รวมผลตอบแทนทางการ	6,399.05	6,527.03	6,657.57	6,790.72	6,926.54	7,065.07	7,206.37	7,350.50
เกษตร								
PVB อัตราคิดคร้อยละ 12	5,713.44	5,221.62	4,755.41	4,325.30	3,935.53	3,586.33	3,260.80	2,963.91

ที่มา : * จากการใช้ตัวประกอบแปลงค่า(Conversion Factor : CF) แปลงค่าต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินเป็นต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

** จากการประมาณการ

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

รายการผลตอบแทน	หน่วย : บาทต่อไร่									
	ปีที่9**	ปีที่10**	ปีที่11**	ปีที่12**	ปีที่13**	ปีที่14**	ปีที่15**			
จำนวนปี	802.81	818.87	835.25	851.95	868.99	886.37	904.10			
ข้าวโพด	4,650.22	4,743.22	4,838.08	4,934.85	5,033.54	5,134.21	5,236.90			
ถั่วเขียว	919.55	937.94	956.70	975.84	995.35	1,015.26	1,035.56			
กระเทียม	1,124.93	1,147.43	1,170.37	1,193.78	1,217.66	1,242.01	1,266.85			
รวมผลตอบแทนทางเกษตร	7,497.51	7,647.46	7,800.41	7,956.41	8,115.54	8,277.85	8,443.41			
PVB อัตราคิดลดร้อยละ 12	2,706.68	2,458.99	2,241.50	2,040.11	1,861.36	1,692.81	1,543.59			

ที่มา : * จากการใช้ตัวประกอบแปลงค่า(Conversion Factor : CF) แปลงค่าต้นทุนและผลตอบแทนการเงินเป็นต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ
 ** จากการศึกษา

จากตารางที่ 4.24 และ 4.25 จะเห็นได้ว่าต้นทุนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านตัวอย่าง เศรษฐกิจพอเพียง ในการทำเกษตร กรณีเพิ่มขึ้น 2% ในปีที่ 2 จะลดลงจากปีที่ 1 เป็นจำนวน 3,386.54 บาท/ไร่ และจะเพิ่มขึ้นในปีที่ 3 เป็นจำนวน 3,454.27 บาท/ไร่ โดยจะเพิ่มขึ้นไปจนถึงปีที่ 15 ซึ่งในปีที่ 15 จะมีต้นทุนจำนวน 4,380.85 บาท/ไร่

มูลค่าปัจจุบันของต้นทุน(PVC) ในแต่ละปีมีค่าลดลงโดยในปีที่ 1 มีค่า 5,980.99 บาท/ไร่ ปีที่ 2 มีค่า 2,709.23 บาท/ไร่ ปีที่ 3 มีค่า 2,467.34 บาท/ไร่ ปีที่ 4 มีค่า 2,244.18 บาท/ไร่ ปีที่ 5 มีค่า 2,041.95 บาท/ไร่ ปีที่ 6 มีค่า 1,860.76 บาท/ไร่ ปีที่ 7 มีค่า 1,691.86 บาท/ไร่ ปีที่ 8 มีค่า 1,537.82 บาท/ไร่ ปีที่ 9 มีค่า 1,404.36 บาท/ไร่ ปีที่ 10 มีค่า 1,275.84 บาท/ไร่ ปีที่ 11 มีค่า 1,163.00 บาท/ไร่ ปีที่ 12 มีค่า 1,058.51 บาท/ไร่ ปีที่ 13 มีค่า 956.77 บาท/ไร่ ปีที่ 14 มีค่า 878.31 บาท/ไร่ และในปีที่ 15 มีค่า 800.89 บาท/ไร่ ตามลำดับ

สำหรับผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กรณีเพิ่มขึ้น 2% ในปีที่ 2 ผลตอบแทนจะเพิ่มขึ้น 6,527.03 บาท/ไร่ และจะเพิ่มขึ้นไปจนถึงปีที่ 15 ซึ่งในปีที่ 15 จะมีผลตอบแทน จำนวน 8,443.41 บาท/ไร่

มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทน(PVB) ในแต่ละปีมีค่าลดลงโดยในปีที่ 1 มีค่า 5,713.44 บาท/ไร่ ปีที่ 2 มีค่า 5,221.62 บาท/ไร่ ปีที่ 3 มีค่า 4,755.41 บาท/ไร่ ปีที่ 4 มีค่า 4,325.30 บาท/ไร่ ปีที่ 5 มีค่า 3,935.33 บาท/ไร่ ปีที่ 6 มีค่า 3,586.33 บาท/ไร่ ปีที่ 7 มีค่า 3,260.37 บาท/ไร่ ปีที่ 8 มีค่า 2,963.91 บาท/ไร่ ปีที่ 9 มีค่า 2,706.68 บาท/ไร่ ปีที่ 10 มีค่า 2,458.99 บาท/ไร่ ปีที่ 11 มีค่า 2,241.50 บาท/ไร่ ปีที่ 12 มีค่า 2,040.11 บาท/ไร่ ปีที่ 13 มีค่า 1,861.36 บาท/ไร่ ปีที่ 14 มีค่า 1,692.81 บาท/ไร่ และในปีที่ 15 มีค่า 1,543.59 บาท/ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.26 ข้อมูลต้นทุนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านทั่วไป กรณีเพิ่มขึ้น 0 %ต่อปี

รายการต้นทุน	หน่วย : บาทต่อไร่							
	ปีที่1*	ปีที่2**	ปีที่3**	ปีที่4**	ปีที่5**	ปีที่6**	ปีที่7**	ปีที่8**
ค่าอุปกรณ์การเกษตร	1,497.43	0	0	0	0	0	0	0
ค่าปุ๋ยคอก	378.68	0	0	0	0	0	0	0
ค่าสร้างโรงเรือน	249.01	0	0	0	0	0	0	0
ค่าปุ๋ย ฮอร์โมน	820.64	820.64	820.64	820.64	820.64	820.64	820.64	820.64
ค่ายาปราบศัตรูพืช/โรคพืช	771.98	771.98	771.98	771.98	771.98	771.98	771.98	771.98
ค่าจ้างแรงงาน	907.16	907.16	907.16	907.16	907.16	907.16	907.16	907.16
ค่าน้ำมัน/ค่าไฟฟ้า	229.26	229.26	229.26	229.26	229.26	229.26	229.26	229.26
ค่าซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์	15.72	15.72	15.72	15.72	15.72	15.72	15.72	15.72
ค่าบำรุงรักษาสระ	20.65	20.65	20.65	20.65	20.65	20.65	20.65	20.65
ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาโรงเรือน	9.52	9.52	9.52	9.52	9.52	9.52	9.52	9.52
ค่าพันธุ์พืช	226.72	226.72	226.72	226.72	226.72	226.72	226.72	226.72
รวมต้นทุนทางการเกษตร	5,126.77	5,126.77	5,126.77	5,126.77	5,126.77	5,126.77	5,126.77	5,126.77
PVC อัตราคิดลดร้อยละ 12	4,577.48	2,401.32	2,144.03	1,911.88	1,705.48	1,523.68	1,358.21	1,210.34

ที่มา : * จากการใช้ตัวประกอบแปลงค่า(Conversion Factor : CF) แปลงค่าต้นทุนและผลตอบแทนเป็นต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

** จากการศึกษาประมาณการ

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

รายการต้นทุน	หน่วย : บาทต่อไร่									
	ปีที่9**	ปีที่10**	ปีที่11**	ปีที่12**	ปีที่13**	ปีที่14**	ปีที่15**			
ค่าอุปกรณ์การเกษตร	0	0	0	0	0	0	0			
ค่าชุดสระ	0	0	0	0	0	0	0			
ค่าสร้างโรงเรือน	0	0	0	0	0	0	0			
ค่าปุ๋ย สอร์โมน	820.64	820.64	820.64	820.64	820.64	820.64	820.64			
ค่ายาปราบศัตรูพืช/โรคพืช	771.98	771.98	771.98	771.98	771.98	771.98	771.98			
ค่าจ้างแรงงาน	907.16	907.16	907.16	907.16	907.16	907.16	907.16			
ค่าน้ำมัน/ค่าไฟฟ้า	229.26	229.26	229.26	229.26	229.26	229.26	229.26			
ค่าซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์	15.72	15.72	15.72	15.72	15.72	15.72	15.72			
ค่าบำรุงรักษาสระ	20.65	20.65	20.65	20.65	20.65	20.65	20.65			
ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาโรงเรือน	9.52	9.52	9.52	9.52	9.52	9.52	9.52			
ค่าพันธุ์พืช	226.72	226.72	226.72	226.72	226.72	226.72	226.72			
รวมต้นทุนทางการเกษตร	5,126.77	5,126.77	5,126.77	5,126.77	5,126.77	5,126.77	5,126.77			
PVC อัตราคิดลดร้อยละ 12	1,083.63	956.16	862.54	769.65	688.45	613.83	548.75			

ที่มา : * จากการใช้ตัวประกอบแปลงค่า(Conversion Factor : CF) แปลงค่าต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินเป็นต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

** จากการประมาณการ

ตารางที่ 4.27 ข้อมูลผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านทั่วไป กรณีเพิ่มขึ้น 0 %ต่อปี

รายการผลตอบแทน	หน่วย : บาทต่อไร่							
	ปีที่1*	ปีที่2**	ปีที่3**	ปีที่4**	ปีที่5**	ปีที่6**	ปีที่7**	ปีที่8**
ข้าวโพด	4,647.66	4,647.66	4,647.66	4,647.66	4,647.66	4,647.66	4,647.66	4,647.66
ถั่วเขียว	315.39	315.39	315.39	315.39	315.39	315.39	315.39	315.39
รวมผลตอบแทนทางการเกษตร	4,963.05	4,963.05	4,963.05	4,963.05	4,963.05	4,963.05	4,963.05	4,963.05
PVB อัตราคิดลดร้อยละ 12	4,431.29	3,970.44	3,545.04	3,161.18	2,819.92	2,519.32	2,245.73	2,001.23

ที่มา :* จากการใช้ตัวประกอบแปลงค่า(Conversion Factor : CF) แปลงค่าต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินเป็นต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

** จากการศึกษาการ

ตารางที่ 4.27 (ต่อ)

หน่วย : บาทต่อไร่

รายการผลตอบแทน	ปีที่9**	ปีที่10**	ปีที่11**	ปีที่12**	ปีที่13**	ปีที่14**	ปีที่15**
ข้าวโพด	4,647.66	4,647.66	4,647.66	4,647.66	4,647.66	4,647.66	4,647.66
ถั่วเขียว	315.39	315.39	315.39	315.39	315.39	315.39	315.39
รวมผลตอบแทนทางการเกษตร	4,963.05	4,963.05	4,963.05	4,963.05	4,963.05	4,963.05	4,963.05
PVB อัตราคิดลดร้อยละ 12	1,791.72	1,595.84	1,426.17	1,272.58	1,138.32	1,014.94	907.32

ที่มา : * จากการให้ตัวประกอบแปลงค่า(Conversion Factor : CF) แปลงค่าต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินเป็นต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

** จากการประมาณการ

จากตารางที่ 4.26 และ 4.27 จะเห็นได้ว่าต้นทุนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านทั่วไป ในการทำเกษตร กรณีเพิ่มขึ้น 0% ซึ่งปีที่ 1 มีค่ามากที่สุด เท่ากับ 5,126.77 บาท ซึ่งต้นทุนส่วนใหญ่เป็นต้นทุนในด้านค่าอุปกรณ์การเกษตร เป็นเงิน 1,497.43 บาท/ไร่ ค่าแรงงาน 907.16 บาท/ไร่ ค่าปุ๋ย สอร์โมน 820.64 บาท/ไร่ ค่ายาปราบศัตรูพืช 771.98 บาท/ไร่ ค่าชุดสระน้ำ 378.68 บาท/ไร่ ค่าสร้างโรงเรือน 249.01 บาท/ไร่ ค่าพันธุ์พืช 226.72 บาท/ไร่ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง/ค่าไฟฟ้า 229.26 บาท/ไร่ ค่าบำรุงรักษาสระ 20.65 บาท/ไร่ ค่าซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์ 15.72 บาท/ไร่ และค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาโรงเรือน 31.94 บาท/ไร่ ส่วนในปีที่ 2 ถึงปีที่ 15 จะมีต้นทุนรวมโดยประมาณอยู่ที่ 5,126.77 บาท/ไร่/ปี

มูลค่าปัจจุบันของต้นทุน(PVC) ในแต่ละปีมีค่าลดลงโดยในปีที่ 1 มีค่า 4,577.48 บาท/ไร่ ปีที่ 2 มีค่า 2,401.32 บาท/ไร่ ปีที่ 3 มีค่า 2,144.03 บาท/ไร่ ปีที่ 4 มีค่า 1,911.88 บาท/ไร่ ปีที่ 5 มีค่า 1,705.48 บาท/ไร่ ปีที่ 6 มีค่า 1,523.68 บาท/ไร่ ปีที่ 7 มีค่า 1,358.21 บาท/ไร่ ปีที่ 8 มีค่า 1,210.34 บาท/ไร่ ปีที่ 9 มีค่า 1,083.63 บาท/ไร่ ปีที่ 10 มีค่า 965.16 บาท/ไร่ ปีที่ 11 มีค่า 862.54 บาท/ไร่ ปีที่ 12 มีค่า 769.65 บาท/ไร่ ปีที่ 13 มีค่า 688.45 บาท/ไร่ ปีที่ 14 มีค่า 613.83 บาท/ไร่ และในปีที่ 15 มีค่า 548.75 บาท/ไร่ ตามลำดับ

สำหรับผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านทั่วไป กรณีเพิ่มขึ้น 0% ในปีที่ 1 ผลตอบแทนส่วนใหญ่เป็นผลตอบแทนจากการปลูกข้าวโพด เป็นเงิน 4,289.86 บาท/ไร่ และการปลูกถั่วเขียว เป็นเงิน 754.04 บาท/ไร่ ส่วนในปีที่ 2 ถึงปีที่ 15 จะมีผลตอบแทนรวมโดยประมาณอยู่ที่ 4,963.05 บาท/ไร่/ปี

มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทน(PVB) ในแต่ละปีมีค่าลดลงโดยในปีที่ 1 มีค่า 4,431.30 บาท/ไร่ ปีที่ 2 มีค่า 3,970.44 บาท/ไร่ ปีที่ 3 มีค่า 3,545.04 บาท/ไร่ ปีที่ 4 มีค่า 3,161.18 บาท/ไร่ ปีที่ 5 มีค่า 2,819.92 บาท/ไร่ ปีที่ 6 มีค่า 2,519.32 บาท/ไร่ ปีที่ 7 มีค่า 2,245.73 บาท/ไร่ ปีที่ 8 มีค่า 2,001.23 บาท/ไร่ ปีที่ 9 มีค่า 1,791.72 บาท/ไร่ ปีที่ 10 มีค่า 1,595.84 บาท/ไร่ ปีที่ 11 มีค่า 1,426.17 บาท/ไร่ ปีที่ 12 มีค่า 1,272.58 บาท/ไร่ ปีที่ 13 มีค่า 1,138.32 บาท/ไร่ ปีที่ 14 มีค่า 1,014.94 บาท/ไร่ และในปีที่ 15 มีค่า 907.32 บาท/ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.28 ข้อมูลต้นทุนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านทั่วไป กรณีเพิ่มขึ้น 1 %ต่อปี

รายการต้นทุน	หน่วย : บาทต่อไร่							
	ปีที่1*	ปีที่2**	ปีที่3**	ปีที่4**	ปีที่5**	ปีที่6**	ปีที่7**	ปีที่8**
ค่าอุปกรณ์การเกษตร	1,497.43	0	0	0	0	0	0	0
ค่าบุตรระ	378.68	0	0	0	0	0	0	0
ค่าสร้างโรงเรียน	249.01	0	0	0	0	0	0	0
ค่าปุ๋ย สอร์โมน	820.64	828.84	837.13	845.50	853.96	862.50	871.12	879.83
ค่ายาปราบศัตรูพืช/โรคพืช	771.98	779.70	787.49	795.37	803.32	811.36	819.47	827.66
ค่าจ้างแรงงาน	907.16	916.23	925.39	934.65	944.00	953.44	962.97	972.60
ค่าน้ำมัน/ค่าไฟฟ้า	229.26	231.56	233.87	236.21	238.57	240.96	243.37	245.80
ค่าซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์	15.72	15.88	16.03	16.19	16.36	16.52	16.69	16.85
ค่าบำรุงรักษาสระ	20.65	20.86	21.07	21.28	21.49	21.71	21.92	22.14
ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาโรงเรียน	9.52	9.62	9.71	9.81	9.91	10.01	10.11	10.21
ค่าพันธุ์พืช	226.72	228.98	231.27	233.59	235.92	238.28	240.67	243.07
รวมต้นทุนทางการเกษตร	5,126.77	3,031.67	3,061.98	3,092.60	3,123.53	3,154.76	3,186.31	3,218.17
PVC อัตราคิดลดร้อยละ 12	4,577.48	2,425.33	2,187.13	1,969.81	1,774.73	1,601.40	1,441.77	1,297.65

ที่มา : * จากการใช้ตัวประกอบแปลงค่า(Conversion Factor : CF) แปลงค่าต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินเป็นต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

** จากการประมาณการ

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

รายการต้นทุน	หน่วย : บาทต่อไร่									
	ปีที่9**	ปีที่10**	ปีที่11**	ปีที่12**	ปีที่13**	ปีที่14**	ปีที่15**			
ค่าอุปกรณ์การเกษตร	0	0	0	0	0	0	0			
ค่าบุตระ	0	0	0	0	0	0	0			
ค่าสร้างโรงเรือน	0	0	0	0	0	0	0			
ค่าปุ๋ย สอร์โมน	888.63	897.52	906.49	915.56	924.71	933.96	943.30			
ค่ายาปราบศัตรูพืช/โรคพืช	835.94	844.30	852.74	861.27	869.88	878.58	887.37			
ค่าจ้างแรงงาน	982.33	992.15	1,002.07	1,012.09	1,022.21	1,032.43	1,042.76			
ค่าน้ำมัน/ค่าไฟฟ้า	248.26	250.74	253.25	255.78	258.34	260.92	263.53			
ค่าซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์	17.02	17.19	17.36	17.54	17.71	17.89	18.07			
ค่าบำรุงรักษาสระ	22.37	22.59	22.81	23.04	23.27	23.51	23.74			
ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาโรงเรือน	10.37	10.41	10.52	10.62	10.73	10.84	10.95			
ค่าพันธุ์พืช	245.50	247.96	250.44	252.94	255.47	258.03	260.61			
รวมต้นทุนทางการเกษตร	3,250.36	3,282.86	3,315.69	3,348.84	3,382.33	3,416.16	3,450.32			
PVC อัตราคิดร้อยละ 12	1,173.41	1,055.58	952.78	858.68	775.76	698.60	630.77			

ที่มา : จากการใช้ตัวประกอบแปลงค่า(Conversion Factor : CF) แปลงค่าต้นทุนและผลตอบแทนเป็นต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

** จากการศึกษา

ตารางที่ 4.29 ข้อมูลผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านทั่วไป กรณีเพิ่มขึ้น 1 %ต่อปี

รายการผลตอบแทน	หน่วย : บาทต่อไร่							
	ปีที่1*	ปีที่2**	ปีที่3**	ปีที่4**	ปีที่5**	ปีที่6**	ปีที่7**	ปีที่8**
ข้าวโพด	4,647.66	4,694.13	4,741.08	4,788.49	4,836.37	4,884.74	4,933.58	4,982.92
ถั่วเขียว	315.39	318.54	321.73	324.94	328.19	331.47	334.79	338.14
รวมผลตอบแทนการเกษตร	4,963.05	5,012.68	5,062.81	5,113.44	5,164.57	5,216.22	5,268.38	5,321.07
PVB อัตราาคิดตร้อยละ 12	4,431.29	4,010.15	3,616.29	3,256.97	2,934.42	2,647.83	2,383.88	2,145.59

ที่มา : * จากการใช้ตัวประกอบแปลงค่า(Conversion Factor : CF) แปลงค่าต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินเป็นต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

** จากการประมาณการ

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

รายการผลตอบแทน	หน่วย : บาทต่อไร่									
	ปีที่9**	ปีที่10**	ปีที่11**	ปีที่12**	ปีที่13**	ปีที่14**	ปีที่15**			
ข้าวโพด	5,032.75	5,083.08	5,133.91	5,185.25	5,237.10	5,289.47	5,342.36			
ถั่วเขียว	341.52	344.93	348.38	351.87	355.39	358.94	362.53			
รวมผลตอบแทนทางการเกษตร	5,374.28	5,428.02	5,482.30	5,537.12	5,592.49	5,648.42	5,704.90			
PVB อัตราาคิดคร้อยละ 12	1,940.17	1,745.34	1,575.37	1,419.77	1,282.68	1,155.10	1,042.94			

ที่มา : * จากการใช้ตัวประกอบแปลงค่า(Conversion Factor : CF) แปลงค่าต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินเป็นต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

** จากการศึกษาการประมาณการ

จากตารางที่ 4.28 และ 4.29 จะเห็นได้ว่าต้นทุนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านทั่วไป ในการทำเกษตร กรณีเพิ่มขึ้น 1% ในปีที่ 2 จะลดลงจากปีที่ 1 เป็นจำนวน 3,031.67 บาท/ไร่ และจะเพิ่มขึ้นในปีที่ 3 เป็นจำนวน 3,061.98 บาท/ไร่ โดยจะเพิ่มขึ้นไปจนถึงปีที่ 15 ซึ่งในปีที่ 15 จะมีต้นทุนจำนวน 3,450.32 บาท/ไร่

มูลค่าปัจจุบันของต้นทุน(PVC) ในแต่ละปีมีค่าลดลงโดยในปีที่ 1 มีค่า 4,577.48 บาท/ไร่ ปีที่ 2 มีค่า 2,425.33 บาท/ไร่ ปีที่ 3 มีค่า 2,187.13 บาท/ไร่ ปีที่ 4 มีค่า 1,969.81 บาท/ไร่ ปีที่ 5 มีค่า 1,774.73 บาท/ไร่ ปีที่ 6 มีค่า 1,601.40 บาท/ไร่ ปีที่ 7 มีค่า 1,441.77 บาท/ไร่ ปีที่ 8 มีค่า 1,297.65 บาท/ไร่ ปีที่ 9 มีค่า 1,173.41 บาท/ไร่ ปีที่ 10 มีค่า 1,055.58 บาท/ไร่ ปีที่ 11 มีค่า 952.78 บาท/ไร่ ปีที่ 12 มีค่า 858.68 บาท/ไร่ ปีที่ 13 มีค่า 775.767 บาท/ไร่ ปีที่ 14 มีค่า 698.60 บาท/ไร่ และในปีที่ 15 มีค่า 630.77 บาท/ไร่ ตามลำดับ

สำหรับผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กรณีเพิ่มขึ้น 1% ในปีที่ 2 ผลตอบแทนจะเพิ่มขึ้น 5,012.68 บาท/ไร่ และจะเพิ่มขึ้นไปจนถึงปีที่ 15 ซึ่งในปีที่ 15 จะมีผลตอบแทน จำนวน 5,704.90 บาท/ไร่

มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทน(PVB) ในแต่ละปีมีค่าลดลงโดยในปีที่ 1 มีค่า 4,431.29 บาท/ไร่ ปีที่ 2 มีค่า 4,010.15 บาท/ไร่ ปีที่ 3 มีค่า 3,616.29 บาท/ไร่ ปีที่ 4 มีค่า 3,256.97 บาท/ไร่ ปีที่ 5 มีค่า 2,934.42 บาท/ไร่ ปีที่ 6 มีค่า 2,647.83 บาท/ไร่ ปีที่ 7 มีค่า 2,383.88 บาท/ไร่ ปีที่ 8 มีค่า 2,145.59 บาท/ไร่ ปีที่ 9 มีค่า 1,940.17 บาท/ไร่ ปีที่ 10 มีค่า 1,745.34 บาท/ไร่ ปีที่ 11 มีค่า 1,575.37 บาท/ไร่ ปีที่ 12 มีค่า 1,419.77 บาท/ไร่ ปีที่ 13 มีค่า 1,282.68 บาท/ไร่ ปีที่ 14 มีค่า 1,155.10 บาท/ไร่ และในปีที่ 15 มีค่า 1,042.94 บาท/ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.30 ข้อมูลต้นทุนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านทั่วไป กรณีเพิ่มขึ้น 2 %ต่อปี

รายการต้นทุน	หน่วย : บาทต่อไร่							
	ปีที่1*	ปีที่2**	ปีที่3**	ปีที่4**	ปีที่5**	ปีที่6**	ปีที่7**	ปีที่8**
ค่าอุปกรณ์การเกษตร	1,497.43	0	0	0	0	0	0	0
ค่าบุตร	378.68	0	0	0	0	0	0	0
ค่าสร้างโรงเรือน	249.01	0	0	0	0	0	0	0
ค่าปุ๋ย สอร์โมน	820.64	837.05	853.79	870.86	888.28	906.05	924.17	942.65
ค่ายาปราบศัตรูพืช/โรคพืช	771.98	787.42	803.17	819.23	835.61	852.33	869.37	886.76
ค่าจ้างแรงงาน	907.16	925.30	943.81	962.69	981.94	1,001.58	1,021.61	1,042.04
ค่าน้ำมัน/ค่าไฟฟ้า	229.26	233.85	238.53	243.30	248.16	253.13	258.19	263.35
ค่าซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์	15.72	16.03	16.35	16.68	17.01	17.35	17.70	18.06
ค่าบำรุงรักษาสระ	20.65	21.07	21.49	21.92	22.36	22.80	23.26	23.72
ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาโรงเรือน	9.52	9.71	9.91	10.10	10.31	10.51	10.72	10.94
ค่าพันธุ์พืช	226.72	231.25	235.88	240.59	245.41	250.31	255.32	260.43
รวมต้นทุนทางการเกษตร	5,126.77	3,061.68	3,122.92	3,185.37	3,249.08	3,314.06	3,380.34	3,447.95
PVC อัตราคิดดอกเบี้ยละ 12	4,577.48	2,449.35	2,230.65	2,028.90	1,846.07	1,682.27	1,529.57	1,390.30

ที่มา : * จากการใช้ตัวประกอบแปลงค่า(Conversion Factor : CF) แปลงค่าต้นทุนและผลตอบแทนเป็นต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

** จากการประมาณการ

ตารางที่ 4.30 (ต่อ)

รายการต้นทุน	หน่วย : บาทต่อไร่									
	ปีที่9**	ปีที่10**	ปีที่11**	ปีที่12**	ปีที่13**	ปีที่14**	ปีที่15**			
ค่าอุปกรณ์การเกษตร	0	0	0	0	0	0	0			
ค่าชุดสระ	0	0	0	0	0	0	0			
ค่าสร้างโรงเรือน	0	0	0	0	0	0	0			
ค่านาย สอร์โมน	961.50	980.74	1,000.35	1,020.36	1,040.76	1,061.58	1,082.81			
ค่ายาปราบศัตรูพืช/โรคพืช	904.49	922.58	941.04	956.86	979.05	998.63	1,018.61			
ค่าจ้างแรงงาน	1,062.88	1,084.14	1,105.82	1,127.94	1,150.50	1,173.51	1,196.98			
ค่าน้ำมัน/ค่าไฟฟ้า	268.62	273.99	279.47	285.06	290.76	296.58	302.51			
ค่าซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์	18.42	18.79	19.16	19.54	19.93	20.33	20.74			
ค่าบำรุงรักษาสระ	24.20	24.68	25.18	25.68	26.19	26.72	27.25			
ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาโรงเรือน	11.16	11.38	11.61	11.84	12.08	12.32	12.56			
ค่าพันธุ์พืช	265.64	270.95	276.37	281.89	287.53	293.28	299.15			
รวมต้นทุนทางการเกษตร	3,516.91	3,587.25	3,658.99	3,732.17	3,806.82	3,882.95	3,960.61			
PVC อัตราคิดคร้อยละ 12	1,269.64	1,153.46	1,051.43	956.97	873.12	794.06	724.06			

ที่มา : * จากการใช้ตัวประกอบแปลงค่า(Conversion Factor : CF) แปลงค่าต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินเป็นต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

** จากตารางประมาณการ

ตารางที่ 4.31 ข้อมูลผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านทั่วไป กรณีเพิ่มขึ้น 2 %ต่อปี

รายการผลตอบแทน	หน่วย : บาทต่อไร่							
	ปีที่1*	ปีที่2**	ปีที่3**	ปีที่4**	ปีที่5**	ปีที่6**	ปีที่7**	ปีที่8**
ข้าวโพด	4,647.66	4,740.61	4,835.42	4,932.13	5,030.77	5,131.39	5,234.02	5,338.70
ถั่วเขียว	315.39	321.69	328.13	334.69	341.39	348.21	355.18	362.28
รวมผลตอบแทนทางการเกษตร	4,963.05	5,062.32	5,163.56	5,266.83	5,372.17	5,479.61	5,589.21	5,700.99
PVB อัตราคิดลดร้อยละ 12	4,431.29	4,049.85	3,688.26	3,354.67	3,052.37	2,781.53	2,529.05	2,298.79

ที่มา : * จากการใช้ตัวประกอบแปลงค่า(Conversion Factor : CF) แปลงค่าต้นทุนและผลตอบแทนการเงินเป็นต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

** จากการประมาณการ

ตารางที่ 4.31 (ต่อ)

รายการผลตอบแทน	หน่วย : บาทต่อไร่									
	ปีที่9**	ปีที่10**	ปีที่11**	ปีที่12**	ปีที่13**	ปีที่14**	ปีที่15**			
ข้าวโพด	5,445.47	5,554.38	5,665.47	5,778.78	5,894.36	6,012.24	6,132.49			
ถั่วเขียว	369.53	376.92	384.46	392.14	399.99	407.99	416.15			
รวมผลตอบแทนทางการเกษตร	5,815.01	5,931.31	6,049.94	6,170.93	6,294.35	6,420.24	6,548.64			
PVB อัตราคิดลดร้อยละ 12	2,099.28	1,907.17	1,738.49	1,582.29	1,443.66	1,312.93	1,197.19			

ที่มา : * จากการใช้ตัวประกอบแปลงค่า(Conversion Factor : CF) แปลงค่าต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินเป็นต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

** จากการศึกษา

จากตารางที่ 4.30 และ 4.31 จะเห็นได้ว่าต้นทุนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านทั่วไป ในการทำเกษตร กรณีเพิ่มขึ้น 2% ในปีที่ 2 จะลดลงจากปีที่ 1 เป็นจำนวน 3,061.68 บาท/ไร่ และจะเพิ่มขึ้นในปีที่ 3 เป็นจำนวน 3,122.92 บาท/ไร่ โดยจะเพิ่มขึ้นไปจนถึงปีที่ 15 ซึ่งในปีที่ 15 จะมีต้นทุนจำนวน 3,960.61 บาท/ไร่

มูลค่าปัจจุบันของต้นทุน(PVC) ในแต่ละปีมีค่าลดลงโดยในปีที่ 1 มีค่า 4,577.48 บาท/ไร่ ปีที่ 2 มีค่า 2,449.35 บาท/ไร่ ปีที่ 3 มีค่า 2,230.65 บาท/ไร่ ปีที่ 4 มีค่า 2,028.90 บาท/ไร่ ปีที่ 5 มีค่า 1,846.07 บาท/ไร่ ปีที่ 6 มีค่า 1,682.27 บาท/ไร่ ปีที่ 7 มีค่า 1,529.57 บาท/ไร่ ปีที่ 8 มีค่า 1,390.30 บาท/ไร่ ปีที่ 9 มีค่า 1,269.64 บาท/ไร่ ปีที่ 10 มีค่า 1,153.46 บาท/ไร่ ปีที่ 11 มีค่า 1,051.43 บาท/ไร่ ปีที่ 12 มีค่า 956.97 บาท/ไร่ ปีที่ 13 มีค่า 873.12 บาท/ไร่ ปีที่ 14 มีค่า 794.06 บาท/ไร่ และในปีที่ 15 มีค่า 724.06 บาท/ไร่ ตามลำดับ

สำหรับผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กรณีเพิ่มขึ้น 2% ในปีที่ 2 ผลตอบแทนจะเพิ่มขึ้น 5,062.32 บาท/ไร่ และจะเพิ่มขึ้นไปจนถึงปีที่ 15 ซึ่งในปีที่ 15 จะมีผลตอบแทน จำนวน 6,548.64 บาท/ไร่

มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทน(PVB) ในแต่ละปีมีค่าลดลงโดยในปีที่ 1 มีค่า 4,431.29 บาท/ไร่ ปีที่ 2 มีค่า 4,049.85 บาท/ไร่ ปีที่ 3 มีค่า 3,688.26 บาท/ไร่ ปีที่ 4 มีค่า 3,354.67 บาท/ไร่ ปีที่ 5 มีค่า 3,052.37 บาท/ไร่ ปีที่ 6 มีค่า 2,781.53 บาท/ไร่ ปีที่ 7 มีค่า 2,529.05 บาท/ไร่ ปีที่ 8 มีค่า 2,298.79 บาท/ไร่ ปีที่ 9 มีค่า 2,099.28 บาท/ไร่ ปีที่ 10 มีค่า 1,907.17 บาท/ไร่ ปีที่ 11 มีค่า 1,738.49 บาท/ไร่ ปีที่ 12 มีค่า 1,582.29 บาท/ไร่ ปีที่ 13 มีค่า 1,443.66 บาท/ไร่ ปีที่ 14 มีค่า 1,312.93 บาท/ไร่ และในปีที่ 15 มีค่า 1,197.19 บาท/ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.32 ผลการเปรียบเทียบการวิเคราะห์ทางด้านเศรษฐกิจของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงและหมู่บ้านทั่วไป

รายการ	หมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง			หมู่บ้านทั่วไป		
	0%	1%	2%	0%	1%	2%
มูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV)	17,977.25	19,060.90	20,226.58	11,476.59	12,166.91	12,909.50
อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR)	1.70	1.71	1.72	1.51	1.52	1.53
การวิเคราะห์ความอ่อนไหว จะคำนวณเมื่อ NPV						
มีค่าเป็นบวก						
ต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ผลประโยชน์คงที่						
มูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV)	15,411.73	16,378.53	17,418.51	9,240.14	9,824.82	10,453.77
อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR)	1.54	1.55	1.56	1.38	1.38	1.39
ผลประโยชน์ลดลงร้อยละ 10 ต้นทุนคงที่						
มูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV)	13,614.01	14,472.43	15,395.84	8,092.48	8,608.13	9,162.82
อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR)	1.53	1.53	1.54	1.36	1.37	1.37

ตารางที่ 4.32 (ต่อ)

รายการ	หมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง				หมู่บ้านทั่วไป	
	0%	1%	2%	0%	1%	2%
ต้นทุนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10 และผลประโยชน์ลดลงร้อยละ 10						
มูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV)	11,048.48	11,790.06	12,587.77	5,856.08	6,266.04	6,707.09
อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR)	1.39	1.39	1.40	1.24	1.24	1.25
Switching Value Test จะคำนวณเมื่อ NPV มีค่าเป็นบวก						
ต้นทุนเพิ่มขึ้น	70%	71%	72%	51%	52%	53%
ผลประโยชน์ลดลง	41%	41%	41%	34%	34%	34%

ผลการเปรียบเทียบการวิเคราะห์ทางด้านเศรษฐกิจของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงและหมู่บ้านทั่วไป การวิเคราะห์ความอ่อนไหว และการวิเคราะห์ Switching Value Test มีดังนี้

1. หมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง

1.1 จากตารางที่ 4.32 พบว่าต้นทุนและผลตอบแทนในกรณีที่เพิ่มขึ้น 0% มูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 17,977.25 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.70 แสดงว่าในกรณีนี้หมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง มีความเหมาะสมในการลงทุนด้านเศรษฐกิจ เห็นได้จากมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) มีค่ามากกว่าศูนย์ และอัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) มีค่ามากกว่า 1 กล่าวคือเมื่อลงทุน 1 บาททำให้ได้ผลตอบแทน 0.70 บาท

ส่วนการวิเคราะห์ความอ่อนไหวซึ่งได้พิจารณาทั้งหมด 3 กรณี ได้แก่ ต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ผลตอบแทนคงที่ มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 15,411.73 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.54 ส่วนผลประโยชน์ลดลงร้อยละ 10 ต้นทุนคงที่ มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 13,614.01 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.53 สำหรับต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ผลตอบแทนลดลงร้อยละ 10 มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 11,048.48 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.39

ผลการวิเคราะห์ Switching Value Test แสดงให้เห็นว่าต้นทุนของเกษตรกรสามารถเพิ่มได้ถึง 70% และผลตอบแทนสามารถลดลงได้ถึง 41%

1.2 จากตารางที่ 4.32 พบว่าต้นทุนและผลตอบแทนในกรณีที่เพิ่มขึ้น 1% มูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 19,060.90 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.71 แสดงว่าในกรณีนี้หมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง มีความเหมาะสมในการลงทุนด้านเศรษฐกิจ เห็นได้จากมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) มีค่ามากกว่าศูนย์ และอัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) มีค่ามากกว่า 1 กล่าวคือเมื่อลงทุน 1 บาททำให้ได้ผลตอบแทน 0.71 บาท

ส่วนการวิเคราะห์ความอ่อนไหวซึ่งได้พิจารณาทั้งหมด 3 กรณี ได้แก่ ต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ผลตอบแทนคงที่ มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 16,378.53 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.55 ส่วนผลประโยชน์ลดลงร้อยละ 10 ต้นทุนคงที่ มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 14,472.43 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.53 สำหรับต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ผลตอบแทนลดลงร้อยละ 10 มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 11,790.06 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.39

ผลการวิเคราะห์ Switching Value Test แสดงให้เห็นว่าต้นทุนของเกษตรกรสามารถเพิ่มได้ถึง 71% และผลตอบแทนสามารถลดลงได้ถึง 41%

1.3 จากตารางที่ 4.32 พบว่าต้นทุนและผลตอบแทนในกรณีที่เพิ่มขึ้น 2% มูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 20,226.58 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.72 แสดงว่าในกรณีนี้หมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง มีความเหมาะสมในการลงทุนด้านเศรษฐกิจ เห็นได้จากมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) มีค่ามากกว่าศูนย์ และอัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) มีค่ามากกว่า 1 กล่าวคือเมื่อลงทุน 1 บาททำให้ได้ผลตอบแทน 0.72 บาท

ส่วนการวิเคราะห์ความอ่อนไหวซึ่งได้พิจารณาทั้งหมด 3 กรณี ได้แก่ ต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ผลตอบแทนคงที่ มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 17,418.51 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.56 ส่วนผลประโยชน์ลดลงร้อยละ 10 ต้นทุนคงที่ มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 15,395.84 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.54 สำหรับต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ผลตอบแทนลดลงร้อยละ 10 มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 12,587.77 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.40

ผลการวิเคราะห์ Switching Value Test แสดงให้เห็นว่าต้นทุนของเกษตรกรสามารถเพิ่มได้ถึง 72% และผลตอบแทนสามารถลดลงได้ถึง 34%

2. หมู่บ้านทั่วไป

2.1 จากตารางที่ 4.32 พบว่าต้นทุนและผลตอบแทนในกรณีที่เพิ่มขึ้น 0% มูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 11,476.59 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.51 แสดงว่าในกรณีนี้หมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง มีความเหมาะสมในการลงทุนด้านเศรษฐกิจ เห็นได้จากมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) มีค่ามากกว่าศูนย์ และอัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) มีค่ามากกว่า 1 กล่าวคือเมื่อลงทุน 1 บาททำให้ได้ผลตอบแทน 0.51 บาท

ส่วนการวิเคราะห์ความอ่อนไหวซึ่งได้พิจารณาทั้งหมด 3 กรณี ได้แก่ ต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ผลตอบแทนคงที่ มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 9,240.14 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.38 ส่วนผลประโยชน์ลดลงร้อยละ 10 ต้นทุนคงที่ มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 8,092.48 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.36 สำหรับต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ผลตอบแทนลดลงร้อยละ 10 มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 5,856.08 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.24

ผลการวิเคราะห์ Switching Value Test แสดงให้เห็นว่าต้นทุนของเกษตรกรสามารถเพิ่มได้ถึง 51% และผลตอบแทนสามารถลดลงได้ถึง 34%

2.2 จากตารางที่ 4.32 พบว่าต้นทุนและผลตอบแทนในกรณีที่เพิ่มขึ้น 1% มูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 12,166.91 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.52 แสดงว่าในกรณีนี้หมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง มีความเหมาะสมในการลงทุนด้านเศรษฐกิจ

เห็นได้จากมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) มีค่ามากกว่าศูนย์ และอัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) มีค่ามากกว่า 1 กล่าวคือเมื่อลงทุน 1 บาททำให้ได้ผลตอบแทน 0.52 บาท

ส่วนการวิเคราะห์ความอ่อนไหวซึ่งได้พิจารณาทั้งหมด 3 กรณี ได้แก่ ต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ผลตอบแทนคงที่ มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 9,824.82 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.38 ส่วนผลประโยชน์ลดลงร้อยละ 10 ต้นทุนคงที่ มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 8,608.13 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.37 สำหรับต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ผลตอบแทนลดลงร้อยละ 10 มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 6,266.04 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.24

ผลการวิเคราะห์ Switching Value Test แสดงให้เห็นว่าต้นทุนของเกษตรกรสามารถเพิ่มได้ถึง 52% และผลตอบแทนสามารถลดลงได้ถึง 34%

2.3 จากตารางที่ 4.32 พบว่าต้นทุนและผลตอบแทนในกรณีที่เพิ่มขึ้น 2% มูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 12,909.50 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.53 แสดงว่าในกรณีนี้หมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง มีความเหมาะสมในการลงทุนด้านเศรษฐกิจเห็นได้จากมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) มีค่ามากกว่าศูนย์ และอัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) มีค่ามากกว่า 1 กล่าวคือเมื่อลงทุน 1 บาททำให้ได้ผลตอบแทน 0.53 บาท

ส่วนการวิเคราะห์ความอ่อนไหวซึ่งได้พิจารณาทั้งหมด 3 กรณี ได้แก่ ต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ผลตอบแทนคงที่ มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 10,453.77 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.39 ส่วนผลประโยชน์ลดลงร้อยละ 10 ต้นทุนคงที่ มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 9,162.82 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.37 สำหรับต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ผลตอบแทนลดลงร้อยละ 10 มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) เท่ากับ 6,707.09 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR) เท่ากับ 1.25

ผลการวิเคราะห์ Switching Value Test แสดงให้เห็นว่าต้นทุนของเกษตรกรสามารถเพิ่มได้ถึง 53% และผลตอบแทนสามารถลดลงได้ถึง 34%

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของครัวเรือน ในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กับหมู่บ้านทั่วไป

ตารางที่ 4.33 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของครัวเรือน ในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กับหมู่บ้านทั่วไป

รายการ	หมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง		หมู่บ้านทั่วไป
	ก่อนเปลี่ยน	หลังเปลี่ยน	
ระดับรายได้	เท่าเดิม	เพิ่มขึ้น	เพิ่มขึ้น
ต้นทุนทางการเกษตร	เพิ่มขึ้น	ลดลง	เพิ่มขึ้น
ความมั่นคงหรือความแน่นอนของรายได้ หรือผลผลิต	เท่าเดิม	เพิ่มขึ้น	เท่าเดิม
ค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือน	เพิ่มขึ้น	ลดลง	เพิ่มขึ้น
ภาระหนี้สิน	เพิ่มขึ้น	ลดลง	เพิ่มขึ้น
การใช้แรงงานในครัวเรือน	เท่าเดิม	ลดลง	เท่าเดิม
การจ้างแรงงานจากภายนอกครัวเรือน	เท่าเดิม	เพิ่มขึ้น	เท่าเดิม
การออกไปรับจ้างนอกบ้านของสมาชิกในครอบครัว	เพิ่มขึ้น	ลดลง	เท่าเดิม
การออมของครัวเรือน	เท่าเดิม	เพิ่มขึ้น	ลดลง

จากตารางที่ 4.33 สรุปได้ว่าหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตร จะมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นมากกว่าหมู่บ้านทั่วไป สังเกตจากเมื่อก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตร ของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง จะมีลักษณะคล้ายคลึงกับหมู่บ้านทั่วไป เช่น มีต้นทุนการเกษตรที่เพิ่มขึ้น ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น เป็นต้น และเมื่อหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการเกษตรจากเดิมมาเป็นรูปแบบการเกษตรแบบผสมผสาน แล้วจะเห็นได้ว่าหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง

เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น เช่นเมื่อก่อนมีการเปลี่ยนแปลงมีภาระหนี้สินที่เพิ่มขึ้น แต่ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตรแล้วจะมีภาระหนี้สินที่ลดลง เป็นต้น

2. สรุปผลเปรียบเทียบการวิเคราะห์ทางด้านการเงินและด้านเศรษฐกิจ ของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงและหมู่บ้านทั่วไป

ตารางที่ 4.34 สรุปผลเปรียบเทียบการวิเคราะห์ทางด้านการเงิน ของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงและหมู่บ้านทั่วไป

มูลค่า	สถานะการณ 0%				สถานะการณ 1%		สถานะการณ 2%	
	หมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง	หมู่บ้านทั่วไป	หมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง	หมู่บ้านทั่วไป	หมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง	หมู่บ้านทั่วไป	หมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง	หมู่บ้านทั่วไป
มูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV)	มากกว่า	น้อยกว่า	มากกว่า	น้อยกว่า	มากกว่า	น้อยกว่า	มากกว่า	น้อยกว่า
อัตราส่วนผลประโยชน์สุทธิ(BCR)	มากกว่า	น้อยกว่า	มากกว่า	น้อยกว่า	มากกว่า	น้อยกว่า	มากกว่า	น้อยกว่า
ความสามารถในการรองรับความอ่อนไหว	มากกว่า	น้อยกว่า	มากกว่า	น้อยกว่า	มากกว่า	น้อยกว่า	มากกว่า	น้อยกว่า
ความเสี่ยงภัย	น้อยกว่า	มากกว่า	น้อยกว่า	มากกว่า	น้อยกว่า	มากกว่า	น้อยกว่า	มากกว่า

จากตารางที่ 4.34 สรุปได้ว่าเมื่อนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเงินของทั้ง 2 หมู่บ้าน มาเปรียบเทียบกันแล้ว จะเห็นได้ว่ามูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) และอัตราส่วนผลตอบแทนสุทธิ (BCR) ของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงมีค่ามากกว่าหมู่บ้านทั่วไป จึงถือได้ว่าหมู่บ้าน ตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงมีความเป็นไปได้ทางการเงินมากกว่าหมู่บ้านทั่วไป และหมู่บ้านตัวอย่าง เศรษฐกิจพอเพียงยังสามารถรองรับความอ่อนไหว ได้มากกว่าหมู่บ้านทั่วไป อีกทั้งหมู่บ้าน ตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงยังมีความเสี่ยงน้อยกว่าหมู่บ้านทั่วไปอีกด้วย

ตารางที่ 4.35 สรุปผลเปรียบเทียบการวิเคราะห์ทางด้านเศรษฐกิจ ของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงและหมู่บ้านทั่วไป

มูลค่า	สถานะการณ 0%				สถานะการณ 1%		สถานะการณ 2%	
	หมู่บ้านตัวอย่าง เศรษฐกิจพอเพียง	หมู่บ้านทั่วไป	หมู่บ้านตัวอย่าง เศรษฐกิจพอเพียง	หมู่บ้านทั่วไป	หมู่บ้านตัวอย่าง เศรษฐกิจพอเพียง	หมู่บ้านทั่วไป	หมู่บ้านตัวอย่าง เศรษฐกิจพอเพียง	หมู่บ้านทั่วไป
มูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV)	มากกว่า	น้อยกว่า	มากกว่า	น้อยกว่า	มากกว่า	น้อยกว่า	มากกว่า	น้อยกว่า
อัตราส่วนผลประโยชน์ สุทธิ(BCR)	มากกว่า	น้อยกว่า	มากกว่า	น้อยกว่า	มากกว่า	น้อยกว่า	มากกว่า	น้อยกว่า
ความสามารถในการ รองรับความอ่อนไหว	มากกว่า	น้อยกว่า	มากกว่า	น้อยกว่า	มากกว่า	น้อยกว่า	มากกว่า	น้อยกว่า
ความเสี่ยงภัย	น้อยกว่า	มากกว่า	น้อยกว่า	น้อยกว่า	น้อยกว่า	มากกว่า	น้อยกว่า	มากกว่า

จากตารางที่ 4.35 สรุปได้ว่าเมื่อนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของทั้ง 2 หมู่บ้านมาเปรียบเทียบกันแล้ว จะเห็นได้ว่ามูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) และอัตราส่วนผลตอบแทนสุทธิ(BCR) ของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงมีค่ามากกว่าหมู่บ้านทั่วไป จึงถือได้ว่าหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงมีความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจมากกว่าหมู่บ้านทั่วไป และหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงยังสามารถรองรับความอ่อนไหว ได้มากกว่าหมู่บ้านทั่วไป อีกทั้งหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงยังมีความเสี่ยงน้อยกว่าหมู่บ้านทั่วไปอีกด้วย

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ของหมู่บ้านตัวอย่าง เศรษฐกิจพอเพียงกับหมู่บ้านทั่วไป ในจังหวัดตาก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของเกษตรกร ในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงกับหมู่บ้านทั่วไป โดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจเช่น รายได้ อาชีพ การใช้แรงงาน เป็นต้น และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบต้นทุน และผลตอบแทน (Cost – Benefit Analysis) ของเกษตรกร ในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงกับหมู่บ้านทั่วไป ผู้วิจัยได้ทำการเลือกสุ่มตัวอย่างและดำเนินการสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสอบถามในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงกับหมู่บ้านทั่วไป จำนวนหมู่บ้านละ 20 ครัวเรือน รวมทั้งสิ้น 40 ครัวเรือน ซึ่งเป็นการจัดเก็บข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้ข้อมูลในปีการผลิต 2550/2551 มีรายละเอียด ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนใหญ่ร้อยละ 65.00 เป็นเพศชาย และร้อยละ 35.00 เป็นเพศหญิง ส่วนหมู่บ้านทั่วไปร้อยละ 75.00 เป็นเพศชายและร้อยละ 25.00 เป็นเพศหญิง ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนใหญ่ร้อยละ 70.00 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมาร้อยละ 15.00 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 10.00 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และร้อยละ 5.00 จบการศึกษาระดับอาชีวศึกษา ส่วนในหมู่บ้านทั่วไป จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา ลักษณะของที่ดินทำกินของเกษตรกรหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง และหมู่บ้านทั่วไปส่วนใหญ่แล้วอยู่นอกเขตชลประทาน การรวมกลุ่มของเกษตรกรในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนใหญ่ร้อยละ 60.00 จะเป็นสมาชิกสหกรณ์และรทส. รองลงมาร้อยละ 55.00 เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ ร้อยละ 30.00 เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรชาวไร่ และร้อยละ 10.00 เป็นสมาชิกกลุ่มออม. ส่วนในหมู่บ้านทั่วไปร้อยละ 95.00 เป็นสมาชิกรทส. และร้อยละ 65.00 เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน อายุของผู้ตอบแบบสอบถามโดยเฉลี่ยแล้วผู้ตอบแบบสอบถาม ในหมู่บ้าน

ตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงมีอายุเฉลี่ย 42.95 ปี และผู้ตอบแบบสอบถามในหมู่บ้านทั่วไปมีอายุเฉลี่ย 45.95 ปี

การถือครองที่ดินในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนใหญ่ถือครองที่ดินเฉลี่ย 49.95 ไร่ต่อครัวเรือน โดยมีที่ดินของตนเองเฉลี่ย 34.15 ไร่ และที่ดินเช่าของผู้อื่นเฉลี่ย 38.12 ไร่ต่อครัวเรือน ส่วนในหมู่บ้านทั่วไป เกษตรกรจะถือครองที่ดินโดยเฉลี่ย 45.95 ไร่ต่อครัวเรือน โดยมีที่ดินของตนเองเฉลี่ย 29.10 ไร่ต่อครัวเรือน และที่ดินเช่าของผู้อื่นเฉลี่ย 21.71 ไร่ต่อครัวเรือน

ในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนใหญ่มีรูปแบบการทำเกษตรแบบยั่งยืน ซึ่งได้รับความรู้หรือข่าวสารจาก สำนักงานเกษตรอำเภอแม่สอด โทรทัศน์ วิทยุ การประชุม ประจำเดือนของหมู่บ้าน เป็นต้น

สำหรับในหมู่บ้านทั่วไปเกษตรกรจะปลูกพืชในรอบ 1 ปี จำนวน 1 ครั้ง พืชที่ปลูกได้แก่ ข้าวโพด และถั่วเขียว ซึ่งเมื่อสอบถามถึงการเปลี่ยนแปลงรูปแบบจากการทำการเกษตรแบบเดิม ไปเป็นแบบยั่งยืนแล้ว มีความเห็นว่า ไม่อยากเปลี่ยนเพราะยุ่งยากต้องทำหลายขั้นตอน ประกอบกับการขาดแคลนแหล่งน้ำในการเกษตร และเห็นว่าทำการเกษตรแบบเดิมคืออยู่แล้วซึ่งเป็นอาชีพหลักจึงไม่อยากที่จะเปลี่ยนแปลง

1.2 การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของเกษตรกร ในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงกับหมู่บ้านทั่วไป

ผู้วิจัยได้สอบถามถึงการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ ของครัวเรือนเกษตรกรในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กับหมู่บ้านทั่วไป ซึ่งสรุปได้ว่า ในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงหลังจากที่ได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการเกษตรมาเป็นแบบยั่งยืนแล้ว ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น ได้แก่ มีรายได้ที่เพิ่มขึ้น ต้นทุนทางการเกษตรลดลง มีความมั่นคงหรือความแน่นอนของรายได้หรือผลผลิตเพิ่มขึ้น ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนลดลง ภาระหนี้สินลดลง การจ้างแรงงานในครัวเรือนลดลง การจ้างแรงงานภายนอกครัวเรือนเพิ่มขึ้น การออกไปรับจ้างนอกบ้านของสมาชิกในครัวเรือนลดลง และการออมของครัวเรือนเพิ่มขึ้น

และเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับหมู่บ้านทั่วไปจะเห็นได้ว่า มีรายได้เพิ่มขึ้นเช่นกัน ต้นทุนการเกษตรเพิ่มขึ้น ความมั่นคงหรือความแน่นอนของรายได้หรือผลผลิตลดลง ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเพิ่มขึ้น การจ้างแรงงานในครัวเรือนเท่าเดิม การจ้างแรงงานภายนอกครัวเรือนเท่าเดิม ภาระหนี้สินเพิ่มขึ้น การออกไปรับจ้างนอกบ้านเท่าเดิม และการออมของครัวเรือนลดลง

เกี่ยวกับประเด็นการใช้แรงงานในครัวเรือน จะเห็นได้ว่า(พิจารณาในตารางที่ 4.5) ในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง การใช้แรงงานในครัวเรือนจะลดลง ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตร ซึ่งเป็นผลดีที่จะทำให้สมาชิกในครัวเรือนสามารถไปทำกิจกรรม

อื่นได้ เช่น กิจกรรมร่วมกับสังคม การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เป็นต้น ส่วนประเด็นการจ้างแรงงานภายนอกครัวเรือน ของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงจะเห็นได้ว่าเพิ่มมากขึ้น ซึ่งอาจจะเป็นผลมาจากการที่ต้นทุนทางการเกษตรโดยเฉพาะต้นทุนปุ๋ย และยาปราบ/ป้องกันศัตรูพืช ลดลง จึงทำให้เกษตรกรหันมาใช้แรงงานจากภายนอกครัวเรือนเพิ่มมากขึ้น อันจะเป็นการลดภาระของสมาชิกในครัวเรือน

นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นนั้นยังตรงกับผลงานวิจัยของชูศรี มณีพฤษ์ และภราดร ปรีดาศักดิ์ (2546) ที่ว่าเมื่อเปรียบเทียบสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ของเกษตรกรระหว่างก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่กับหลังเข้าร่วมโครงการแล้ว เห็นว่าเกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนเข้าร่วมโครงการ

แต่อย่างไรก็ตามยังมีบางประเด็นที่ขัดแย้งกันอันได้แก่ประเด็นทางด้านแรงงาน ซึ่งฉัตรทิพย์ นาถสุภา (2548 : 42) กล่าวว่าเศรษฐกิจชุมชนเป็นแนวคิดที่มีลักษณะ ครอบคลุมเป็นหน่วยการผลิต แรงงานของคนในครอบครัวจะเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญที่สุด ความพอเพียงและการพึ่งพาตนเอง ก็ขึ้นอยู่กับแรงงานในครอบครัว ในประเด็นนี้ผลการวิจัยพบว่าในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง จะมีการใช้แรงงานในครัวเรือนลดลง และใช้แรงงานจากนอกครัวเรือนเพิ่มมากขึ้น ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่า เมื่อพิจารณาจากพื้นที่ทำการเกษตรโดยเฉลี่ยของเกษตรกรในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง จะเห็นว่ามีจำนวน 49.95 ไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มากพอสมควร ดังนั้นหากเกษตรกรดำเนินการโดยใช้แรงงานในครัวเรือนอาจจะทำให้ผลผลิตเสียหาย หรือดำเนินการในบางเรื่องไม่ทัน ดังนั้นการใช้แรงงานในครัวเรือนลดลงอาจเป็นเพราะ การต้องการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมเพิ่มมากขึ้น หรือแม้กระทั่งการให้สมาชิกในครัวเรือนไปศึกษาต่อในระดับที่สูง ก็อาจเป็นได้

สำหรับสมมติฐานที่ว่า “เกษตรกรในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง มีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจไปในทางที่ดีกว่า เกษตรกรในหมู่บ้านทั่วไป” พบว่าเป็นจริงตามสมมติฐาน แต่อย่างไรก็ตามยังมีประเด็นที่ขัดแย้งกับสมมติฐาน ดังกล่าวคือ ทางด้านรายได้ในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง หลังจากที่มีการเปลี่ยนรูปแบบการเกษตรมาเป็นแบบยั่งยืนแล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่ามียาได้ที่เพิ่มขึ้นแต่ในขณะเดียวกัน ในหมู่บ้านทั่วไปซึ่งไม่ได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตร ผู้ตอบแบบสอบถามก็มีความเห็นว่ามียาได้เพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งถ้าพิจารณาตารางที่ 4.5 แล้วจะเห็นว่าในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าหลังจากที่ได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตรแล้วจะมีรายได้เพิ่มขึ้นทุกครัวเรือนที่ตอบ

แบบสอบถาม แต่ในขณะที่หมู่บ้านทั่วไป ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่ามีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 45.00 รองลงมาเห็นว่าเท่าเดิมร้อยละ 40.00 และเห็นว่าลดลงร้อยละ 15.00

1.3 การเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทน (Cost – Benefit Analysis) ระหว่างหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงกับหมู่บ้านทั่วไป ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบกันระหว่างเกษตรกรในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง กับเกษตรกรในหมู่บ้านทั่วไป พบว่า

1.3.1 มูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) ทางด้านการเงินและด้านเศรษฐกิจ หมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) สูงกว่าหมู่บ้านทั่วไป ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหมู่บ้านตัวอย่างพอเพียง มีผลประโยชน์สุทธิในการลงทุนทางการเกษตร สูงกว่าหมู่บ้านทั่วไปในทุกสถานะการณ์ที่สมมติขึ้น

1.3.2 อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุนสุทธิ(BCR) ทางด้านการเงินและด้านเศรษฐกิจ หมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงจะมีอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุนสุทธิ(BCR) สูงกว่าหมู่บ้านทั่วไป แสดงให้เห็นว่าหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงมีผลประโยชน์มากกว่าต้นทุนซึ่งมากกว่าหมู่บ้านทั่วไป โดยที่ด้านการเงินนั้นหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงมีประสิทธิภาพในระดับการเปลี่ยนแปลงของต้นทุนและผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้น 0% 1% 2% ได้ดีกว่าหมู่บ้านทั่วไป ดังตารางที่ 4.18 จะเห็นได้ว่าเมื่อต้นทุนและผลตอบแทนเพิ่มขึ้น 0% 1% 2% หมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง จะมีค่า BCR เพิ่มขึ้น แต่ไว้ในหมู่บ้านทั่วไปในระดับการเปลี่ยนแปลงของต้นทุนและผลตอบแทน 0% 1% ค่า BCR จะไม่มีการปรับเพิ่มขึ้น แต่ค่า BCR จะเพิ่มขึ้นในระดับการเปลี่ยนแปลง 2%

1.3.3 การวิเคราะห์ความอ่อนไหว (Sensitivity Analysis) ทางด้านการเงินและด้านเศรษฐกิจ พบว่าหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง สามารถรับความอ่อนไหวได้ดีกว่าและมีความคุ้มค่าในการลงทุนมากกว่าหมู่บ้านทั่วไป ในทุกสถานะการณ์ที่สมมติขึ้น สังเกตได้จากกรณีสมมติทั้ง 3 กรณีได้แก่ กรณีต้นทุนเพิ่มร้อยละ 10 ผลตอบแทนคงที่ กรณีผลตอบแทนลดลงร้อยละ 10 ต้นทุนคงที่ และกรณีต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ผลตอบแทนลดลงร้อยละ 10

1.3.4 การทดสอบค่าการเปลี่ยนแปลง (Switching Value Test : STV) ทางด้านการเงินและด้านเศรษฐกิจ แสดงให้เห็นว่าหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง สามารถเพิ่มต้นทุนได้มากกว่าหมู่บ้านทั่วไป ส่วนผลตอบแทนนั้นหมู่บ้านทั่วไปจะมีผลตอบแทนที่ลดลงมากกว่าหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้นหมู่บ้านทั่วไปจึงมีความเสี่ยงภัยมากกว่าหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ในทุกสถานะการณ์ที่สมมติขึ้น

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการศึกษา

2.1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การส่งเสริมและให้ความรู้ในเรื่องของการดำเนินกิจกรรมการเกษตรแบบยั่งยืน โดยการนำเกษตรกรในหมู่บ้านทั่วไปไปศึกษาดูงานเกษตรกรในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ที่ประสบความสำเร็จเพื่อที่จะเป็นแนวทาง เป็นกำลังใจในการที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพการเกษตร

2.1.2 ควรจัดฝึกอบรมในเรื่องของวิธีการลดต้นทุนทางการเกษตร เช่นการผลิตปุ๋ยชีวภาพ การผลิตสารป้องกันแมลงศัตรูพืช เป็นต้น เพื่อจะได้ให้เกษตรกรได้เรียนรู้และนำไปทดลองใช้ในพื้นที่ของตนเอง

2.1.3 หมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียงควรจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เพื่อเป็นการเผยแพร่องค์ความรู้ ตัวอย่างครัวเรือนในหมู่บ้านที่การประกอบอาชีพจนประสบความสำเร็จ และชักชวนเกษตรกรในหมู่บ้านทั่วไปในละแวกใกล้เคียงเข้ามาร่วมศึกษา เพื่อที่จะได้ร่วมกันพัฒนา และสามารถขยายผลออกไปได้

2.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.2.1 ในการวิจัยในครั้งนี้เลือกกลุ่มเป้าหมายเฉพาะเกษตรกร ดังนั้นในการทำการวิจัยในครั้งต่อไป ควรเลือกกลุ่มเป้าหมายให้ครอบคลุมถึงผู้ที่ประกอบอาชีพอื่นๆ ในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง และหมู่บ้านทั่วไป

2.2.2 ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะกรณีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจเท่านั้น ยังไม่ได้ศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและการเปลี่ยนในด้านอื่นๆ เช่นสิ่งแวดล้อม เวลาในการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน เป็นต้น ดังนั้นในการทำวิจัยในครั้งต่อไปควรเพิ่มเติมในเรื่องดังกล่าว

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการพัฒนารัฐบาล http://cddweb.cdd.go.th/economic/data/index_data.htm ค้นคืนวันที่ 19 พฤศจิกายน 2551
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543) *เศรษฐกิจกระแสกลาง : ทิศทางเศรษฐกิจไทยในอนาคต* กรุงเทพมหานคร ชัคเชส มีเดีย
- คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาเศรษฐศาสตร์ (2546) *เศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง กับ การวิเคราะห์ความหมายของนักเศรษฐศาสตร์* กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
- คณะกรรมการเศรษฐกิจพอเพียง (2547) *การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร คณะกรรมการเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- _____ (2549) *เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร* พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร คณะกรรมการเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- เครือข่ายเกษตรกรทางเลือก เอกสารประกอบเวทีเสวนา “บทเรียนการขับเคลื่อนเกษตรกรมัยยั่งยืนสู่สังคมสุขภาวะ” 16 สิงหาคม 2550
- โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย (2550) “รายงานการพัฒนาคนของประเทศไทย ปี 2550 เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาตนเอง” กรุงเทพมหานคร โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา (2543) *ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทย* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____ (2548) *แนวคิดเศรษฐกิจชุมชนข้อเสนอทางทฤษฎีในบริบทต่างสังคม* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์สร้างสรรค์
- ชูศรี มณีพฤษ (2546) “แนวคิดเศรษฐกิจชุมชน” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจและแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์* หน่วยที่ 15 หน้า 277 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

- ชูศรี มณีพุกษ์ และ ภราดร ปรีดาศักดิ์ (2546) “การประยุกต์ใช้ทฤษฎีใหม่ตามแนวทางพระราชดำริ” งานวิจัยทุนอุดหนุนจากสถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- เดชรรัตน์ สุขกำเนิด (2550) “เศรษฐศาสตร์แห่งความสุข” ใน กนกศักดิ์ แก้วเทพ บรรณาธิการ *เศรษฐศาสตร์ธรรมิกกราชา* หน้า 76-77 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นริสา นวมจิตต์ (2545) “การวิเคราะห์ต้นทุนและผลได้ ระหว่างการผลิตการเกษตรกระแสหลักกับการเกษตรแบบทฤษฎีใหม่ กรณีศึกษา จังหวัดมุกดาหาร” วิทยานิพนธ์หลักสูตรเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต สำนักบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- บรรเทา จันทร์พุ่ม (2548) *เกษตรยั่งยืน : ความหมาย รูปแบบ และการพัฒนา* กรุงเทพมหานคร สำนักวิจัยและพัฒนากการเกษตร กรมวิชาการเกษตร
- เบจวรรณ สุรินทร์ (2546) “การวิเคราะห์เปรียบเทียบทางเศรษฐกิจระหว่างเกษตรกระแสหลักกับเกษตรทฤษฎีใหม่ : กรณีศึกษาจังหวัดสงขลา วิทยานิพนธ์หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทรัพยากร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ประเวศ วะสี (2549) *พระเจ้าอยู่หัวกับรหัสพัฒนาใหม่* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ร่วมด้วยช่วยกัน
- พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์ (2550) *เศรษฐกิจพอเพียงหมายถึงอะไร* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร วนิดาการพิมพ์
- พีรวัฒน์ เวศย์วรุตม์ (2544) “การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจ ของการเกษตรทฤษฎีใหม่ ในจังหวัดอุบลราชธานี” วิทยานิพนธ์หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- มยุรี เสือคำราม (2546) “การเปรียบเทียบประสิทธิภาพและระดับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างเกษตรกรรมแนวเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรกรรมกระแสหลัก” วิทยานิพนธ์หลักสูตรเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- วรเชษฐ์ ชาวเหนือ (2544) “การศึกษาเปรียบเทียบความเป็นไปได้ทางการเงินของการทำเกษตรเชิงพาณิชย์และเกษตรทฤษฎีใหม่ในจังหวัดร้อยเอ็ด” วิทยานิพนธ์หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- วิชิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร์ (2549) *พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทย* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์แสงดาว

ศศิพร ปาณิกบุตร (2544) “ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิต ของเกษตรกรในรูปแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่” วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยาประยุกต์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศาลากลางจังหวัดตาก ค่วนที่สุด ที่ ตก 0017.1/2595 ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2549 เรื่อง “การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อขจัดความยากจน” ถึง ปลัดจังหวัดตาก พัฒนาการจังหวัดตาก นายอำเภอทุกอำเภอ และปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอวังเจ้า

สมศักดิ์ มีทรัพย์ลาภ (2547) “การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของโครงการ” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการวิเคราะห์โครงการและแผนงาน หน่วยที่ 5 หน้า 227-230;249-252 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาเศรษฐศาสตร์

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร <http://www.oae.go.th/statistic/yearbook/1997-98/ct01.html> ค้นคืนวันที่ 19 พฤศจิกายน 2551

<http://www.oae.go.th/statistic/yearbook/1997-98/table98.xls> ค้นคืนวันที่ 19 พฤศจิกายน 2551

สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550) “บทนำ” ในเอกสารประกอบการประชุม ประจำปี 2550 ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย 6 กรกฎาคม 2550 ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2549) เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เสรี พงศ์พิศ (2548) *แผนชีวิตเศรษฐกิจชุมชน* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร เจริญวิทย์การพิมพ์

อภิชัย พันธเสน (2547) *พุทธเศรษฐศาสตร์: วิวัฒนาการ ทฤษฎี และการประยุกต์ใช้กับเศรษฐศาสตร์สาขาต่างๆ* พิมพ์ครั้งที่ 3 แก้ไขปรับปรุง กรุงเทพมหานคร บริษัทอมรินทร์ พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด

(2549) “วิถีเศรษฐกิจพอเพียง” ใน *ลีลาภรณ์ บัวสาย บรรณาธิการ เศรษฐกิจพอเพียง ร่วมเรียนรู้ สานข่าย ขยายผล* หน้า 18-21 กรุงเทพมหานคร บริษัทอมรินทร์ พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด

อมราพร โพธิ์งาม (2546) “ผลกระทบการดำเนินโครงการ เกษตรทฤษฎีใหม่ จังหวัดจันทบุรี ที่มี
ต่อเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ ปัญหาพิเศษหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขา นโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ตอบแบบสอบถาม

**รายชื่อผู้ตอบแบบสอบถามหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง
หมู่บ้านไทยสามัคคี หมู่ที่ 9 ตำบลแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก**

1. นายสนั่น	ป็นสา
2. นายประสงค์	มีเงิน
3. นางเรือนทอง	หมีใจเจริญ
4. นางดีว	ระวังชาติ
5. นายสอน	กันทา
6. นายสุนทร	ใจน้อย
7. นายอำนาจ	ใจป็นทา
8. นางพนิดา	มาชอย
9. นายสมนึก	ธิปัญญา
10. นางธัญญารัตน์	ดวงเป็ง
11. นายมานพ	นันทะใจ
12. นายพิพัฒน์	คำคู่ย
13. นางรำพึง	ป็นลีคำ
14. นายสงวน	ขวัญอ่อน
15. นายบุญธรรม	รักการ
16. นายอัยฎายุทธ	ม่านปาน
17. นายวิเชียร	มีเงิน
18. นางขุนทอง	ดวงเป็ง
19. นายวิเชียร	สีจันทร์
20. นายจำเริญ	ใจน้อย

รายชื่อผู้ตอบแบบสอบถามหมู่บ้านทั่วไป
หมู่บ้านแม่ภูเหนือ หมู่ที่ 8 ตำบลแม่ภู อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

1. นายใหม่	มาห่อม
2. นายทวน	ดาวงษา
3. นายปู้ด	ละเอื้อย
4. นายสิงห์แก้ว	คุณปัญญา
5. นายณรงค์	ยาเถิน
6. นายเสาร์แก้ว	นาดีะ
7. นายสมบูรณ์	ทวงษ์
8. นายประคอง	เมืองใจ
9. นางอำพร	นาดีะ
10. นางบัวคำ	ต้นทา
11. นายคำ	มาห่อม
12. นายเล็ก	กองพัน
13. นายป่อง	มาห่อม
14. นายอ้าย	สุภาราช
15. นางจันแก้ว	แสนใจ
16. นายสมบูรณ์	ทีโน
17. นายประมวล	แสนยะ
18. นายพิทักษ์	ขัดแพร์
19. นางควน	แดงเถิน
20. นายก้องแก้ว	แสนหงส์

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถามวิทยานิพนธ์

เรื่อง

การเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง
กับหมู่บ้านทั่วไปในจังหวัดตาก

แบบสอบถามเกษตรกรหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง

ชื่อ-สกุล..... บ้านเลขที่..... หมู่ที่.....ชื่อหมู่บ้าน.....
โทรศัพท์.....

คำอธิบาย กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง ที่เห็นว่าถูกต้องที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 เพศของหัวหน้าครัวเรือนหรือผู้ตอบแบบสอบถาม

ชาย หญิง

1.2 อายุของหัวหน้าครัวเรือนหรือผู้ตอบแบบสอบถาม.....ปี

1.3 ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนหรือผู้ตอบแบบสอบถาม

ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น
 มัธยมศึกษาตอนปลาย อาชีวศึกษา(ป.ว.ช./ป.ว.ส.)
ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี

1.4 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมด.....คน แบ่งเป็น

ชาย.....คน
 หญิง.....คน

1.5 ท่านมีที่ดินทำกินทั้งหมด.....ไร่ แบ่งเป็น

1.5.1 เป็นที่ดินของตนเอง.....ไร่
1.5.2 เป็นที่ดินที่เช่าจากคนอื่น.....ไร่

1.6 ที่ดินทำกินของท่านอยู่ในเขต

ชลประทาน นอกเขตชลประทาน

รายการ	ก่อนเปลี่ยน				หลังเปลี่ยน			
	เพิ่มขึ้น	เท่าเดิม	ลดลง	ไม่ ทราบ	เพิ่มขึ้น	เท่าเดิม	ลดลง	ไม่ ทราบ
การใช้แรงงานในครัวเรือน								
การจ้างแรงงานจากภายนอก ครัวเรือน								
การออกไปรับจ้างนอกบ้านของ สมาชิกในครอบครัว								
การออมของครัวเรือน								

ตอนที่ 3 ข้อมูลการทำเกษตรของเกษตรกรในหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง

3.1 ต้นทุนในการลงทุนในช่วงเริ่มแรกเป็นดังนี้

3.1.1 ค่าชุดสระ.....บาท เกษตรกรออกเอง.....บาท

รัฐหรือหน่วยงานอื่นๆ(ระบุ).....ออกให้.....บาท

จำนวน.....สระ

3.1.2 ค่าปลูกสร้างอาคารหรือโรงเรือน.....บาท

เกษตรกรออกเอง.....บาท รัฐหรือหน่วยงานอื่นๆ(ระบุ).....

ออกให้.....บาท แยกเป็น

- โรงเรือนเลี้ยงสัตว์.....โรง

- โรงเรือนพืช.....โรง

- อื่นๆ(ระบุ).....โรง

3.1.3 ค่าเครื่องมือเครื่องจักรและอุปกรณ์ต่างๆ เกษตรกรออกเอง.....บาท

รัฐหรือหน่วยงานอื่นๆ(ระบุ)..... ออกให้.....บาท แยกเป็น

1.....

2.....

3.....

3.1.4 ค่าพันธุ์พืช เกษตรกรออกเอง.....บาท

รัฐหรือหน่วยงานอื่นๆ(ระบุ)..... ออกให้.....บาท แยกเป็น

- พืชไร่ได้แก่.....

- พืชสวนได้แก่.....

- ไม้ผลได้แก่.....

3.1.5 ค่าพันธุ์สัตว์ เกษตรกรออกเอง.....บาท

รัฐหรือหน่วยงานอื่นๆ..... ออกให้.....บาท แยกเป็น

1.....

2.....

3.....

3.2. ข้อมูลรายได้ ต้นทุนจากการปลูกพืช

	ชื่อพืช.....	ชื่อพืช.....
1. วัตถุประสงค์ของการปลูก	☐ เพื่อขาย ☐ เพื่อบริโภค ☐ เพื่อขายและบริโภค	☐ เพื่อขาย ☐ เพื่อบริโภค ☐ เพื่อขายและบริโภค
2. ข้อมูลรายได้และผลผลิต		
2.1 ผลผลิตที่ได้ต่อปีกก.กก.
2.2 จำนวนผลผลิตที่ขายกก.กก.
2.3 ราคาผลผลิตที่ขายบาท/กก.บาท/กก.
2.4 รายได้ทั้งปีจากการขายผลผลิตบาทบาท
2.5 จำนวนผลผลิตที่เก็บไว้บริโภคกก.กก.
2.6 รูปแบบการขายผลผลิต	☐ ขายเอง ☐ มีคนมารับซื้อถึงบ้าน ☐ ขายให้กลุ่ม/สหกรณ์ ☐ อื่นๆ(ระบุ).....	☐ ขายเอง ☐ มีคนมารับซื้อถึงบ้าน ☐ ขายให้กลุ่ม/สหกรณ์ ☐ อื่นๆ(ระบุ).....
3. ข้อมูลต้นทุน		
3.1 ค่าปุ๋ย ฮอร์โมนบาทบาท
3.2 ยาปราบศัตรูพืช/โรคพืชบาทบาท
3.3 ค่าจ้างแรงงานบาทบาท
3.4 ค่าน้ำมัน/ไฟฟ้าบาทบาท
3.5 ค่าซ่อมเครื่องมืออุปกรณ์บาทบาท
3.6 ค่าบำรุงรักษาสระบาทบาท
3.7 ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาโรงเรือนบาทบาท
3.8 ค่าพันธุ์พืชบาทบาท
3.8 ค่าใช้จ่ายการเกษตรอื่นๆบาทบาท
รวมต้นทุนทั้งหมดบาทบาท

3.3 ข้อมูลรายได้ ต้นทุนจากการเลี้ยงสัตว์

	ชื่อสัตว์.....	ชื่อสัตว์.....
1. วัตถุประสงค์ของการเลี้ยง	☐ เพื่อขาย ☐ เพื่อบริโภค ☐ เพื่อขายและบริโภค	☐ เพื่อขาย ☐ เพื่อบริโภค ☐ เพื่อขายและบริโภค
2. ข้อมูลรายได้และผลผลิต		
2.1 ผลผลิตที่ได้ต่อปีกก.กก.
2.2 จำนวนสัตว์ที่เลี้ยงตัวตัว
2.3 ราคาผลผลิตที่ขายบาท/ ตัว/กก.บาท/ ตัว/กก.
2.4 รายได้ทั้งปีจากการขายผลผลิตบาทบาท
2.5 จำนวนผลผลิตที่เก็บไว้บริโภคตัว/กก.ตัว/กก.
2.6 รูปแบบการขายผลผลิต	☐ ขายเอง ☐ มีคนมารับซื้อถึงบ้าน ☐ ขายให้กลุ่ม/สหกรณ์ ☐ อื่นๆ(ระบุ).....	☐ ขายเอง ☐ มีคนมารับซื้อถึงบ้าน ☐ ขายให้กลุ่ม/สหกรณ์ ☐ อื่นๆ(ระบุ).....
3. ข้อมูลต้นทุน		
3.1 ค่าแรงงานทั้งหมดที่ใช้ผลิตบาทบาท
3.2 ค่าพันธุ์สัตว์บาทบาท
3.3 ค่าอาหารสัตว์บาทบาท
3.4 ค่ายารักษาโรค/วัคซีน/ยาบำรุงบาทบาท
3.5 ค่าอื่นๆ(ระบุ).....บาทบาท
รวมต้นทุนทั้งหมดบาทบาท

แบบสอบถามวิทยานิพนธ์

เรื่อง

การเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ของหมู่บ้านตัวอย่างเศรษฐกิจพอเพียง
กับหมู่บ้านทั่วไปในจังหวัดตาก

แบบสอบถามเกษตรกรหมู่บ้านทั่วไป

ชื่อ-สกุล..... บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน.....
โทรศัพท์.....

คำอธิบาย กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง ที่เห็นว่าถูกต้องที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 เพศของหัวหน้าครัวเรือนหรือผู้ตอบแบบสอบถาม

ชาย หญิง

1.3 อายุของหัวหน้าครัวเรือนหรือผู้ตอบแบบสอบถาม.....ปี

1.3 ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนหรือผู้ตอบแบบสอบถาม

ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น
 มัธยมศึกษาตอนปลาย อาชีวศึกษา(ป.ว.ช./ป.ว.ส.)
 ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี

1.4 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมด.....คน แบ่งเป็น

ชาย.....คน
 หญิง.....คน

1.5 ท่านมีที่ดินทำกินทั้งหมด.....ไร่ แบ่งเป็น

1.5.1 เป็นที่ดินของตนเอง.....ไร่

1.5.2 เป็นที่ดินที่เช่าจากคนอื่น.....ไร่

1.11 ที่ดินทำกินของท่านอยู่ในเขต

ชลประทาน นอกเขตชลประทาน

1.12 ท่านเป็นสมาชิกของกลุ่มใดบ้าง

1.7.1.....

1.7.2.....

1.7.3.....

1.13 จำนวนครั้งและชนิดของพืชในการปลูกพืชในรอบ 1 ปีการผลิต

 1 ครั้ง ได้แก่(ชื่อของพืชที่ปลูก)..... 2 ครั้ง ได้แก่(ชื่อของพืชที่ปลูก)..... 3 ครั้ง ได้แก่(ชื่อของพืชที่ปลูก)..... มากกว่า 3 ครั้ง ได้แก่(ชื่อของพืชที่ปลูก).....

1.14 ท่านคิดว่าในอนาคตท่านจะเปลี่ยนรูปแบบการเกษตรไปเป็นแบบเกษตรยั่งยืนหรือไม่

 เปลี่ยน เพราะ..... ไม่เปลี่ยน เพราะ.....

ตอนที่ 2 การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของครัวเรือน ก่อนและหลังจากที่ได้ดำเนินกิจกรรม
การเกษตร

รายการ	การเปลี่ยนแปลง			
	เพิ่มขึ้น	เท่าเดิม	ลดลง	ไม่ทราบ
ระดับรายได้				
ต้นทุนการเกษตร				
ความมั่นคงหรือความแน่นอนของรายได้ หรือผลผลิต				
ค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือน				
ภาระหนี้สิน				
การใช้แรงงานในครัวเรือน				
การจ้างแรงงานจากภายนอกครัวเรือน				
การออกไปรับจ้างนอกบ้านของสมาชิกในครอบครัว				
การออมของครัวเรือน				

ตอนที่ 3 ข้อมูลการทำเกษตรของเกษตรกรในหมู่บ้านทั่วไป

3.2 ต้นทุนในการลงทุนในช่วงเริ่มแรกเป็นดังนี้

- 3.1.1 ค่าชุดสระ.....บาท เกษตรกรออกเอง.....บาท
 รัฐหรือหน่วยงานอื่นๆ(ระบุ).....ออกให้.....บาท
 จำนวน.....สระ
- 3.1.2 ค่าปลูกสร้างอาคารหรือโรงเรือน.....บาท
 เกษตรกรออกเอง.....บาท รัฐหรือหน่วยงานอื่นๆ(ระบุ).....
 ออกให้.....บาท แยกเป็น
 - โรงเรือนพืช.....โรง
 - อื่นๆ(ระบุ).....โรง
- 3.1.3 ค่าเครื่องมือเครื่องจักรและอุปกรณ์ต่างๆ เกษตรกรออกเอง.....บาท
 รัฐหรือหน่วยงานอื่นๆ(ระบุ)..... ออกให้.....บาท แยกเป็น
 1.....
 2.....
 3.....
- 3.1.4 ค่าพันธุ์พืช เกษตรกรออกเอง.....บาท
 รัฐหรือหน่วยงานอื่นๆ(ระบุ)..... ออกให้.....บาท แยกเป็น
 - พืชไร่ได้แก่.....
 - พืชสวนได้แก่.....
 - ไม้ผลได้แก่.....

3.2. ข้อมูลรายได้ ต้นทุนจากการปลูกพืช

	ชื่อพืช.....	ชื่อพืช.....
1. วัตถุประสงค์ของการปลูก	☐ เพื่อขาย ☐ เพื่อบริโภค ☐ เพื่อขายและบริโภค	☐ เพื่อขาย ☐ เพื่อบริโภค ☐ เพื่อขายและบริโภค
2. ข้อมูลรายได้และผลผลิต		
2.1 ผลผลิตที่ได้ต่อปีกก.กก.
2.2 จำนวนผลผลิตที่ขายกก.กก.
2.3 ราคาผลผลิตที่ขายบาท/กก.บาท/กก.
2.4 รายได้ทั้งปีจากการขายผลผลิตบาทบาท
2.5 จำนวนผลผลิตที่เก็บไว้บริโภคกก.กก.
2.6 รูปแบบการขายผลผลิต	☐ ขายเอง ☐ มีคนมารับซื้อถึงบ้าน ☐ ขายให้กลุ่ม/สหกรณ์ ☐ อื่นๆ(ระบุ).....	☐ ขายเอง ☐ มีคนมารับซื้อถึงบ้าน ☐ ขายให้กลุ่ม/สหกรณ์ ☐ อื่นๆ(ระบุ).....
3. ข้อมูลต้นทุน		
3.1 ค่าปุ๋ย สอร์โมนบาทบาท
3.2 ยาปราบศัตรูพืช/โรคพืชบาทบาท
3.3 ค่าจ้างแรงงานบาทบาท
3.4 ค่าน้ำมัน/ไฟฟ้าบาทบาท
3.5 ค่าซ่อมเครื่องมืออุปกรณ์บาทบาท
3.6 ค่าบำรุงรักษาสระบาทบาท
3.7 ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาโรงเรือนบาทบาท
3.8 ค่าพันธุ์พืชบาทบาท
3.8 ค่าใช้จ่ายการเกษตรอื่นๆบาทบาท
รวมต้นทุนทั้งหมดบาทบาท

3.3 ข้อมูลรายได้ ต้นทุนจากการเลี้ยงสัตว์

	ชื่อสัตว์.....	ชื่อสัตว์.....
1. วัตถุประสงค์ของการเลี้ยง	☐ เพื่อขาย ☐ เพื่อบริโภค ☐ เพื่อขายและบริโภค	☐ เพื่อขาย ☐ เพื่อบริโภค ☐ เพื่อขายและบริโภค
2. ข้อมูลรายได้และผลผลิต		
2.1 ผลผลิตที่ได้ต่อปีกก.กก.
2.2 จำนวนสัตว์ที่เลี้ยงตัวตัว
2.3 ราคาผลผลิตที่ขายบาท/ ตัว/กก.บาท/ ตัว/กก.
2.4 รายได้ทั้งปีจากการขายผลผลิตบาทบาท
2.5 จำนวนผลผลิตที่เก็บไว้บริโภคตัว/กก.ตัว/กก.
2.6 รูปแบบการขายผลผลิต	☐ ขายเอง ☐ มีคนมารับซื้อถึงบ้าน ☐ ขายให้กลุ่ม/สหกรณ์ ☐ อื่นๆ(ระบุ).....	☐ ขายเอง ☐ มีคนมารับซื้อถึงบ้าน ☐ ขายให้กลุ่ม/สหกรณ์ ☐ อื่นๆ(ระบุ).....
3. ข้อมูลต้นทุน		
3.1 ค่าแรงงานทั้งหมดที่ใช้ผลิตบาทบาท
3.2 ค่าพันธุ์สัตว์บาทบาท
3.3 ค่าอาหารสัตว์บาทบาท
3.4 ค่ายารักษาโรค/วัคซีน/ยาบำรุงบาทบาท
3.5 ค่าอื่นๆ(ระบุ).....บาทบาท
รวมต้นทุนทั้งหมดบาทบาท

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายธีรศิลป์ กันธา
วัน เดือน ปีเกิด	13 พฤษภาคม 2522
สถานที่เกิด	อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการศึกษา	วท.บ. (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์) มหาวิทยาลัยแม่โจ้ พ.ศ. 2544 รป.บ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2546
สถานที่ทำงาน	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก